

Občani o županih in občinah

Minilo je že skoraj pol leta, kar je naša država dobila lokalno samoupravo, okoli katere se je dvignilo ogromno prahu, še preden smo do nje sploh prišli. Da rešitev ni idealna, je bilo jasno ves čas, vendar drugače kot s kompromisom pri sprejemanju sistema novega oblastnega sistema ni šlo, kako pa je s stvarmi, ki niso ne voda ne krop, pa je tudi marsikomu jasno. Občine, ki so ostale v okviru svojih prejšnjih meja in se v njih ni bistveno spreminjala niti kadrovska struktura oblasti, so spremembo sistema, kot kaže, še najlažje prebolele, precej težje pa je tam, kjer se je stari, že zdavnaj ustaljeni red obrnil na glavo, kjer so se risale nove občinske meje in kjer so nastale nove občine in občine. Človek, ki spremlja ta kaos, dobi občutek, da se nekaterim novopečenim županom in občinskim svetom niti ne sanja, zakaj so na svojih mestih in komu za svoja dejanja in odločitve odgovarjajo. Tрпи pa ljudstvo, ki na občini kar nenadoma ne najde več pravih vrat, kjer bi lahko uredili to in ono stvar.

MARJANA KAVČIČ, vzgojiteljica iz Brežic: "Sprememba, ki jih je prinesla lokalna samouprava, nisem občutila, saj je občina ostala v istem obsegu. Mislim, da je to prav, saj smo se tako izognili raznim delitvenim bilancam in razdrobljenosti. Tudi glede možnosti razvoja, predvsem turizma, menim, da je tak obseg pravi, saj se lahko s turističnim potencialom, ki ga imamo, lažje predstavljamo navzven in smo tako tudi bolj prepoznavni."

MATJAŽ ZAJELŠNIK, ravnatelj OŠ v Kostanjevici: "Od 1. januarja v kraju ne opazim nobene spremembe, o delovanju občinskega sveta pa sem seznanjen samo iz časopisa. Težko verjamem, da bodo kakšne bistvene spremembe opazne v kratkem času, verjetno bo za to potreben še kakšen mandat. V nekaterih pogledih pa bi bilo za Kostanjevico bolje, da bi bila samostojna občina, saj temeljne pogoje izpolnjuje, žal pa smo kadrovsko prešibki."

JOŽE GOSENCA, tehnični vodja kmetijske zadrage Metlika: "Prav bi bilo, da bi bila Bela krajina ena občina, saj bi bila tako v zahtevah do države uspešnejša. Sicer pa v Metliki ni čutili razlike med prejšnjo in sedanjo občino, saj je ostal teritorij isti, prav tako župan. Upam le, da se občinski aparat ne bo preveč širil. Občanom pa je najbrž vseeno, ali določene naloge opravlja upravna enota ali občina, le da bodo dobili dobre usluge."

JURIJ ŠVEGELJ, strugar v Uniorjevem obratu v Starem trgu: "Pri nas so bila prizadevanja, da bi s KS Poljanska dolina ustanovili eno občino, a to na referendumu ni bilo izglasovano, in kar prav je, da smo ostali v črnomajski občini. Ta nam je v preteklosti veliko pomagala, kako bo vnaprej, pa še ne vem. Menim, da bi si tako v občinski upravi kot v upravni enoti morali prizadevati za dobro občano, a se bojim, da bo država na male ljudi pozabila."

MARINA STARIČ, uslužbenka iz Radne vasi pri Trebelnem: "Asfaltirano imamo že skoraj vse, še prej so uredili telefonijo, tako da je v naši krajevni skupnosti po zaslugi sposobnega vodstva lokalna samouprava v zadnjih 5 letih dala tisto, česar si marsikje še močno želijo. Imam blizu do mesta, druge vasi bi potrebovale boljše zveze s središčem občine, saj imajo do Trebnjega tudi 15 km. Trebnjski župan se mi zdi v redu človek."

ANICA KRNC, prodajalka v Mercatorjevi samopostrežbi v Senvnici: "Premalo časa je še, da bi lahko govorila o kakšnih občutnih spremembah od zadnjih lokalnih volitev. Zdi pa se mi, da ima novi župan Jože Peternel kot domačin poslušni tudi za drobne, a za ljudi še kako pomembne stvari, za meščane in vaščane, bodisi da gre za urejenost mesta, njegovih zelenic ali pa krajevni poti. Sicer je pa že čas, da se prenehamo iti visoko politiko."

BORUT HOČEVVAR, tajnik Krajevne skupnosti Kočevje-mesto: "Večina občin v Sloveniji je ohranila doseženi status krajevne skupnosti, se pravi, da so še naprej pravne osebe. Izjema sta občini Kočevje in Ribnica, ki sta ta status ukinili. Se pravi, da naši krajinam nimajo več pravice sodelovati pri upravljanju KS, čeprav bi se morala samouprava začeti vsaj na ravni KS in ne šele občine. Taka odločitev kočevskega občinskega sveta pa pomeni, da si je občina prilastila tudi premoženje, ki so ga ustvarili krajinani, se pravi gasilske domove, zdravstvene postaje, otroška igrišča itd."

BOJAN KOŠMERLJ, arhitekt iz Novega mesta: "Občina bi potrebovala urad za informacije, kjer bi vsak občan dobil navodila, kje lahko kaj vidi. Za sedaj še trka po vratih in na koncu izvedo, da usluge, ki jo iščejo, še ne morejo dobiti, ker ta služba pod novo oblastjo še ni pričela delati. Menim, da ima za ta čas župan v rokah preveč odločitev in sam tega ne zmora pravočasno in strokovno."

LUDVIK ZAJC, predsednik krajevne skupnosti Sodražica: "Z novo lokalno samoupravo se bo tudi za našo krajevno skupnost veliko spremenilo, če krajevna skupnost ne bo pravna oseba. Pristali bomo pravzaprav na ravni vaških odborov - kaj pa to pomeni, se ve. Ljudje tega niso pričakovali in se s tem tudi ne nameravajo sprijazniti. Z občino smo vedno zelo dobro sodelovali. Sedaj se je to že spremenilo, kako bo v bodoče, pa ne vem."

Drugače o naravnem parku

Bodočnost Kočevske je v neokrnjeni naravi

KOČEVJE - O Rhoenskem naravnem parku je minuli četrtek predaval v Kočevju strokovnjak in poslovodja tega parka Dieter Popp. Najprej je predstavil območje, ki meri 185.000 ha in je še nedavno sodilo med najbolj zaostale v Nemčiji, saj so se prebivalci ukvarjali le s kmetijstvom in se vozili na delo drugam oz. se izseljevali. Razmere so bile torej približno take, kot so danes na Kočevskem.

Potem so sestavili projekt o tem, kako bi izkoristili svoje naravne danosti, obvarovali naravo, razvijali turizem. Park so razdelili na razvojne cone. Kmetijska svetovalna služba je pripravila programe o pridelovanju bio hrane, za katero zdaj iztržijo 3- do 5-krat več. Mlade so naučili, kako se da poleg rednega dela v mestu še doma kmetovati. Domači les so začeli predelovati v pohištvo in ga spet uporabljati pri gradnjah hiš, oživili so stare obrti.

S svojimi izdelki so opremili gostišča in jih zalagali z govedino, mlekom, mlečnimi izdelki itd. Poleg tega so spet začeli negovati stare običaje, obujati stare obrti in rokodelstvo, obnavljati svoje narečje, zbirati stare pravljice itd. Vse to so uporabili pri razvijanju svojega turizma. Skratka, začeli so se zavedati, da je prednost njihove regije, njihovega parka, v tem, da bodo raz-

lični od drugih regij, saj prav to najbolj privlači turiste.

Ko je odgovarjal na redka vprašanja, je Popp med drugim izrekel veliko pohvalnih besed o kočevski naravi. Izrazil je obžalovanje, da je ne reklamiramo bolj na tujem, saj so na Kočevskem najlepší gozdovi v Evropi. Teh si turisti žele in ne več toliko smučišč in kopališč. Poudaril je celo, da Kočevska zapravlja veliko kapitala, ker ne izkoristi svojih naravnih danosti, jih ne zna vnovečiti. Dodal je, da je treba uspeti z domačo blagovno znamko, predvsem z lesom in lesnimi izdelki, in seveda s turizmom.

Profesor na gozdarski fakulteti v Ljubljani, dr. Dušan Mlinšek pa je med drugim dejal, da ima Kočevska posebnosti, ki jih drugod ni, zato je drugi ne morejo prekositi. Razvoj tega območja naj poteka na osnovi teh posebnosti, saj bi bilo zelo škodljivo posnemati druga območja oz. stvari, ki so drugod že izpete.

J. PRIMC

POSAVSKI VEČER Z DANICO SIMŠIČ

RADEČE - Pretekli petek je območni odbor Demokratske stranke Slovenije (DS) v tukajšnjem Domu kulture pripravil poslanski večer s poslanko DS v državnem zboru Danico Simšič. Sodelovala sta tudi član krila krščanskih socialistov pri DS in predsednik sindikata brezposelnih Andrej Magajna in Hardvik Pirnovar, predsednik komisije DS za upokojska vprašanja. Pogovarjali so se o žrtvah vojnega nasilja, taboriščnikih, izgnancih, ukradenih otrocih in prisilnih mobiliziranih, o zagatah upokojscev, o socialnih vprašanjih in zaposlovanju.

DEMOKRATI V KOČEVJU

KOČEVJE - V ponedeljek večer je bil v Kočevju sestanek Demokratske stranke, na katerem je kočevski župan Janko Veber predstavil načrte o razvoju občine, predsednik demokratske stranke Slovenije Tone Peršak pa je govoril o tem, kako je in kako bo po svojih močeh njihova stranka pomagala tudi v republiških organih k razvoju tega območja. Ustanovili so tudi območni odbor DS za zahodno Dolenjsko (občine Ivančna Gorica, Grosuplje, Ribnica, Kočevje, Loški potok, Osilnica in Dobrepolje).

SREČANJE DIABETIKOV

NOVO MESTO - Društvo za boj proti sladkorni bolezni Novo mesto vabi vse sladkorne bolnike na 3. regijsko srečanje, ki bo v sredo, 21. junija 1995, ob 16. uri v prostorih zavarovalnice Tilia v Novem mestu, ki je pokroviteljica tega srečanja. Srečanje je namenjeno proslaviti dneva sladkornih bolnikov, nanj pa so vabljene sladkorni bolniki iz občin Novo mesto, Črnomelj, Metlika, Trebnje, Semič, Sentejner in Škocjan. Na srečanju bodo sodelovali zdravniki in medicinske sestre, ki se ukvarjajo s to neozdravljivo boleznijo. Pripravili so kratka predavanja o kroničnih komplikacijah sladkorne bolezni, o boleznih, ki sladkorno bolezen spremljajo, in o higijeni, predvsem o boleznih nog. Zdravstveni zavod bo predstavil novosti v zdravstvu. Na srečanju bodo s svojimi izdelki sodelovala podjetja, ki proizvajajo zdravo hrano, med drugimi ob 90-letnici svojega obstoja Perutnina Ptuj. Dolenjske pekarnice bodo predstavile svoje dietetične vrste kruha, sodelovala pa bodo tudi podjetja, ki proizvajajo ali zastopajo proizvajalce izdelkov, ki jih sladkorni bolniki potrebujejo za lažje urejanje svoje bolezni. Sodelovali bodo tudi proizvajalci dietetičnih pijač.

P. P.

BLAGOSLOVILI KRIŽ

DOLENJA VAS - V nedeljo so na pokopališču v Grčaricah blagoslovili nov križ. Župljani so se prvič po 54 letih udeležili blagoslova v tej nekdanji kočevski župniji, ki je bila leta 1987 ukinjena in je sedaj pridružena župniji Dolenja vas. Grčarska cerkev je bila požgana in deloma porušena 1943, popolnoma pa je bila odstranjena v letih 1949 in 1950.

Iz trebanjskega koša

TREBNJE - V trebanjskem mestnem parku se bo prihodnji četrtek, 22. junija, ob 18. uri z nastopom in povorko Občinskega pihalnega orkestra Trebnje, mažoretke pivovarne Union, jahalnih konj Marka Marna s Hudej, rokometišev RK Akripol in harmonikašic Zupan iz Mengša začel splet kulturnih, zabavnih in športnih prireditev Iz trebanjskega koša. Generalna sponzorja sta zavarovalnica Triglav in pivovarna Union.

Prireditev bo v imenu organizatorja - Turističnega društva Trebnje odprla predsednica Marija Cugelj, slavnostni govornik pa bo poslanec državnega zbora Alojz Metelko. Ob tej priložnosti bodo odprli tudi že 8. razstavo domače obrti in kulinarike. Razstava v avli nekdanje trebanjske šole bo na ogled vse dni prireditve od 8. do 18. ure. Po koncertu harmonikašic Zupan pa bo za domače vzdušje poskrbel ansambel Akord.

V petek, 23. junija, ob 19. uri bo v mestnem parku otvoritev mednarodnega Tabora likovnih samorastnikov. Nastopil bo kvartet harmonik trebanjske glasbene šole, zabavni večer pa bo sklenil ansambel Lojzeta Slaka.

V soboto, 24. junija, dopoldne se bo pričel v športnem cnetru Vita teniški turnir za pokal mesta Trebnje, ob 18.30 bo v mestnem parku Pavlihovo gledališče Globus v lutkovno igrice za otroke, zatem pa bo v parku nastopila še grosupeljska folklorna skupina Račna. Za ples bo zaigral ansambel Rompompom. Nedeljski večer Po domače z ansambelom Zasavci bo tudi zadnja prireditev Iz trebanjskega koša, ki so jih pomagali pripraviti še Društvo kmečkih žena, Čebelarsko društvo in Društvo izdelovalcev domače obrti Trebnje, obogatili pa številni sponzorji.

PRIHAJAMO K VAM - Pod tem naslovom je pretekli teden v Krkinem izobraževalnem centru potekala predstavitve izobraževalnih in informacijskih programov, ki sta jo pripravila Gospodarski vestnik in Video center iz Ljubljane. Iz Dolenjske se je seminarja udeležilo 35 delavcev, več kot 500 pa so jih povabili. Ugledni strokovnjaki s tega področja so imeli programe s področja vodenja in kadrov ter marketinga in prodaje. Udeleženci so se razšli v upanju, da bodo sedaj na svojem področju uspešnejši, morda bo kdo to tudi opazil. (Foto: J. Pavlin)

IZMENJAVA IZKUŠENI - Dieter Popp (prvi z leve), predstavnik Rhoenskega narodnega parka v Nemčiji, je na povabilo društva Kočevski naravni park obiskal Kočevsko in predaval o izkušnjah z naravnimi parki v Nemčiji. Zelo je pohvalil tudi kočevsko naravo, predvsem gozdove, ki so med najlepšimi v Evropi. (Foto: J. Prime)

NAJBOLJŠI ŠTREKLJEVCANI - Na Štrekljencu pri Semiču je bilo v soboto tradicionalno tekmovanje najboljših slovenskih gasilskih društev, na katerem se je pomerilo 20 moških in dve ženski ekipi. To je najmočnejši gasilski turnir na Dolenjskem, da pa so na njem zares najboljši gasilci, dokazujejo tudi rezultati vaj na motorni brizgalni in v štefeinem teku. V boju za pokal zavarovalnice Tilia in denarne nagrade so se tokrat najbolje odrezali domači Štrekljevci (na fotografiji), le 0,6 sekunde za njimi je bil Dob, sledili pa so Šmartno na Pohorju, Domžale in Stranka vas pri Semiču. Pri ženskah je bila najboljša ekipa Šinkovega Turna I. (Foto: M.B.-J.)

DOLENJSKA BANKA

Izplačilo dividende po zaključnem računu 1994

Zbor banke je dne 30. 5. 1995 sprejel sklep o izplačilu dividende delničarjem Dolenjske banke, d.d., v naslednji višini:

10% na vse delnice za leto 1994
6% na prednostne prinosniške delnice za leto 1993

Dividenda se bo izplačevala od 15. 6. 1995 dalje.

Imetnike prednostnih prinosniških delnic prosimo, da v ta namen predložijo delnice, ki jih bomo hkrati zamenjali za novonastajene. Zamenjava se bo izvajala na sedežu banke v oddelku sredstev, Seidlova cesta 3, Novo mesto.

Hkrati prosimo vse fizične osebe, ki še nimajo odprtega žiro računa, da uredijo vse potrebno za njegovo odprtje ter nam sporočijo številko žiro računa za nakazilo dividende.

Dolenjska banka, d.d.
Seidlova cesta 3, 68000 Novo mesto, poštni predal 206
Telefon: 068/28-359, telefax: 068/321-014

Ljubljansko pismo

Evropa se revežev otepa

S "košarico za preživetje" obsojeni na čakanje

Naključje je hotelo, da so v Državnem zboru določili najvišjo in najnižjo bruto plačo tisti dan, ko so se domači in tuji strokovnjaki za vrednotenje dela na Bledu pogovarjali o tem, da je nujno za ustvarjalno delo odpraviti politizacijo iz našega sistema plač. Poslanci so potrdili letošnji dogovor o plačah, ki je predvidel najnižjo in najvišjo plačo v razponu od 45 do 700 tisoč tolarjev. Da bi bilo govorjenja na pamet manj, so za poslance in vse, ki lahko vplivajo na plačilni sistem, strokovnjaki napisali Modro knjigo o plačah. Iz nje je razvidno, da delodajalci vsaj 10 odst. zaposlenih ne bodo mogli zagotoviti niti 45.000 tolarjev najnižje bruto plače. Vse več pa je tudi takih, ki pravijo, da jim čiste plače ne povzročajo preglavic.

Ne kaže prezreti tudi dobre šestine Slovencev, ki še vedno živijo pod žaljivo nizko določenim "minimumom za preživetje". Tu je še krivični zakon o delovnih razmerjih za 145.000 zaposlenih v gospodarstvu, ki namesto o delu razmišljajo o stvarkah in tudi stvarkajo. Da o poslancih, ministrih in drugih individualistih, ki so si plače in njim dodane boni-

tete ukrojili po svoji meri in postavi, niti ne zgbujamo besed. Po ocenah strokovnjakov za vrednotenje dela pomenijo nizke plače za Slovenijo katastrofo. Logika selitve kapitala v okolje cenejšo delovno silo je sicer znana in nesporna, povsem druga zgodba pa je uspešnost posameznih gospodarstev. Slovenske težnje bodo še toliko večje, ker so njihovi stroški dela že na ravni najmanj razvitih držav EU, skoraj 90 odst. izvoženih proizvodov pa je v najnižjem cenovnem razredu.

Uvrstitev naših izdelkov v višje cenovne razrede je nujna tudi za zmanjševanje deleža plač oz. delovne plače na zaposlene v bruto domačem proizvodu (BDP). Ta delež je lani dosegel zaskrbjujočih 63 odst., v državah EU pa se giblje od 41,5 do 54,5 odst. Čeprav delodajalci letos vsem zaposlenim še ne bodo mogli izplačati najnižjih zakonitih plač, bo Slovenija morala začeti uresničevati mednarodne norme, ki veljajo za plače. Konvencija ILO, Mednarodna organizacija dela, določa, da morajo najnižje plače znašati vsaj 68 odst. povprečnih plač v državi.

Lanska povprečna najnižja plača v državah EU je bila 1450 DEM. Pred dvema letoma so bili življenjski stroški napr. v Nemčiji 2,6-krat večji kot pri nas, min. malna čista plača je bila kar 6,7-krat večja, povprečna plača pa 4,3-krat večja. Obveznost, ki jo bo EU postavila pred Slovenijo, bo seveda "lov" za povprečno plačo (lani 3500 DEM) vseh držav v EU. Do predvidenega vstopa v EU (okrog leta 2000) jo bo Sloveniji torej potrebno uresničiti ali pa še čakati pred vrati Evrope. VINKO BLATNIK

KMETIJSTVO

NOV SENIK NA SONČNO ENERGIJO

KOČEVJE - Na farmi M-Kmetijsko gospodarstvo Kočevje so 9. junija odprli nov 2500-kubični senik na sončno energijo. Ob tej priložnosti je dosegel KG Kočevje v zadnjih 15 letih predstavil direktor inž. Janez Zlindra. Za uspeh so čestitali: predstavniki mesta Ljubljane, s katerimi M-KG Kočevje že dolgo poslovno sodeluje pri oskrbi mesta Ljubljane, predstavnik poslovnega sistema Mercator Dragan Mozetič in kočevski župan Janko Veber. Trak pri otvoritvi pa je prerazela živinorejka Stanka Grmič.

Z NOVOMESKE TRZNICE

Ta tržni ponedeljek smo na stojnicah letos prvič opazili jurčke. Branjevka je za družinico štirih želela 150 tolarjev. Tudi borovnice so že zrele. Litrski kozarec velja 400 tolarjev. Gozdne jagode so 500, vrtno jagode 250, jajca 20, jabolka 80, šopek mlade čebule 100, sirček 400, smetana 600 tolarjev, češenj pa ob 9. uri na tržnici ni bilo videti. Pri Sadju in zelenjavi so bile banane 120, jabolka 132, krompir 135, hruške 250, čebula 160, paradižnik 150 in koren 105 tolarjev. Deladini je računal: breskve 480, češnje 450, španske češnje 700, paradižnik 160, marelice 450, nektarine 480, korenček 140, čebulo 180, krompir 180, por 220, solato 200, peteršilj 300, zelje 150 in papriko po 490 do 700 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - V soboto, 10. junija, je bilo na tedenski sejmiščini 180 pujsov do treh mesecev starosti, prodanih pa je bilo 130 po 370 do 410 tolarjev kilogram žive teže. Lastniki so ponujali tudi 40 pujsov, starejših od 3 mesecev, prodani pa so jih 20 po 230 do 270 tolarjev kilogram žive teže.

ŠENTJERNEJ - Na šentjernejski sejmiščini so lastniki pripeljali 224 pujsov do 30 kilogramov teže, prodani pa so jih 80 po 350 do 360 tolarjev kilogram žive teže. Ponujali so tudi 23 velikih prašičev po 230 do 240 tolarjev kilogram, prodani pa so jih 18 po 230 do 240 tolarjev. Ponujali so tudi 29 konj, 5 odraslih goved in eno tele, vendar o prodaji le-teh nismo dobili podatkov. Na stojničnem delu sejma je 52 pridelavcev ponujalo tekstilne izdelke, orodje, belo tehniko, suho robo, novo in rabljeno kmetijsko mehanizacijo in drugo, za hrano in pijačo pa so poskrbeli 4 bifeji.

kmetijski nasveti

Turizem za urejeno kmetijo

Nekaj je povsem zanesljivo: tri in pol hektarja velika povprečna slovenska kmetija ne more in ne bo mogla primerno preživljati kmeta, pa četudi se njena velikost podvoji. Dostojnega življenjskega standarda brez dohodka iz drugih dejavnosti preprosto ni. Ker je z zaposlitvijo v industriji vse težje, si je treba iskati druge možnosti, med njimi je vse bolj perspektiven kmečki turizem. Žal Dolenjska prav v tem pogledu močno zaostaja za Gorenjsko in Savinjsko dolino in skorajda še ne zna tržiti lepote in domačnosti svoje z zidanicami posute vinorodne krajine. Ima pa tudi nekaj svetlih izjem, kakršna je na primer turistična kmetija Grofija iz Vira pri Stični. Ker večina ljudi, ki bi se s primerno strokovno in denarno pomočjo lahko lotili te dejavnosti, niti ne ve, kako je z njeno ureditvijo, si pogledimo, kaj pravi o tem najnovejši pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in storitvah. Novi pravilnik razvršča kmetije na turistične kmetije, kmetije odprtih vrat oz. izletniške kmetije, vinotoče in osmice. Turistične kmetije nudijo gostom najmanj prenočišče z zajtrkom. Pripravljajo samo en meni, ne pa jedi po naročilu. Urejene morajo imeti posebne jedilnice, v njih pa toliko miz, kot je sob, in najmanj toliko stolov, kolikor je ležišč. Če kmetija pripravlja poleg zajtrka še druge obroke, mora imeti primerno urejeno tudi kuhinjo, ki je skupna za družino in goste. Kmetija odprtih vrat ali tudi izletniška kmetija imenovana lahko po tem pravilniku sprejme največ 50 gostov, ki jim nudi pretežno doma pridelano hrano in le domačo pijačo ter mineralno vodo. Za razliko od gostilne ne sme imeti gostilniške opreme (pulta), jedilnica pa mora biti urejena na tradicionalen način. V vinotoču lahko kmetija prodaja samo doma pridelano vino, alkoholne in nealkoholne pijače ter hladne narezke iz domače pridelave. Ime osmica mora pomeni, da kmetija prodaja domače vino na kraju pridelave. Predvideno je, da se bodo kmetije, ki se ukvarjajo s to dopolnilno dejavnostjo, prilagodile novemu pravilniku v enem do dveh letih. Pomembno je, da bo moral pravilnik spoštovati vsakdo, ki bo v ta namen želel dobiti posojilo, brez katerega pa bo le malokatera kmetija lahko uvedla kmečki turizem.

Priznanja najuspešnejšim

V metliški kmetijski zadrugi so se ob jubileju spomnili tistih, ki so vtisnili razvoju združništva in kmetijstva pomemben pečat

METLIKA - Preteklo soboto so v metliški kmetijski zadrugi pripravili za delavce, upokojene in člane zadruge prireditve ob 50. obletnici povojne ustanovitve zadruge, 80. obletnici ustanovitve vinarске zadruge in 120-letnici hranilno-kreditne zadruge v Metliki. O razvoju, trenutnem položaju in delu zadruge v bodoče je govoril direktor Ivan Kure, o razvoju združništva pa predsednik Zadrugne zveze Slovenije Leo Freljih.

Na slovesnosti so za prispevek k razvoju zadruge podelili številna priznanja. 39 delavcev je prejelo priznanja za 20 in več letno delo v zadrugi, 36 kmetov oz. članov zadruge pa za uspešno prodajo svojih pridelkov. Priznanja je prejelo tudi 8 upokojencev, ki so na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih s svojim delom oblikovali današnjo podobo zadruge. V zadrugi so se prav tako spomnili svojih bivših zaposlenecv:

dr. Julija Nemaniča in dipl. inž. Jožeta Maljeviča, ki sicer še vedno delata v kmetijstvu, razvoju zadruge pa sta vtisnili pomemben pečat, pa Jožeta Šukljeta st. iz Trnovca, pionirja zadrugne zamisli in enega od nosilcev povojnega združništva ter Milke Pezdirc iz Podzemlja, ene izmed prvih zbiralk mleka, ki pri tem delu vztraja še danes.

Plaket in posebnih denarnih nagrad so bili deležni trije kmetje, ki so imeli v zadnjih treh letih največjo kmetijsko proizvodnjo v občini. Največ grozdja je pridelal Slavo Koželj iz Metlike, največ mleka Peter Pezdirc s Krasinca, medtem ko se je v kombinirani pridelavi mleka in mesa najbolj odrezal Anton Starašinič, prav tako s Krasinca. V imenu nagrajencev se je za priznanja zahvalil upokojeni dipl. inž. Janez Gačnik, sicer dolgoletni direktor KZ.

M.B.-J.

SODOBNA MESNICA - Poleg praznovanja visokega jubileja je metliška kmetijska zadruga v soboto odprla tudi prenovljeno mesnico pri samopostrežni trgovini. Kot je ob simbolični otvoritvi dejal direktor KZ Ivan Kure, se bodo potrudili, da bo v sodobni mesnici vedno velika izbira mesa in številnih mesnih izdelkov, tako da mnogi kupci, ki jih že ob otvoritvi ni manjkalo, ne bodo razočarani. (Foto: M.B.-J.)

Množičen napad uši

Prizadeta je skoraj vsaka bilka ječmena

RIBNICA - Poskusni posevek jarega ječmena v Sušju so napadle uši tako množično, da je to pridelovalce žitaric presenetilo. Napadu uši ter nedavno opaženemu pojavu rje in plesni sta botrovala vročina in veliko vlage. Vremenske nepravilnosti pa so tudi sicer spremljale izvedbo poskusa Kmetijske svetovalne službe iz Ribnice na kmetiji Antona Zidarja v Sušju od samega začetka. "Pri jarih žitih je tako, da čim hitreje poseješ, tem večji pridelek je,

vendar pa nam je bila zgodnja setev zaradi snega, ki se je tu zadržal zelo dolgo, onemogočena, tako da se je sejalo šele v začetku aprila. Na približno hektarju površine smo poskusno zasejali tuje sorte jarega ječmena astor, favory in vitez ter za primerjavo domačo sorto ječmena," pojasnjuje kmetijska svetovalka iz Ribnice Irena Šilc, ki ta poskus vodi. Namen poskusa je dvojen: najti najprimernejšo sorto ječmena, ki bi pridelovalcem v Ribniški dolini, kjer sicer za žitarice ni ugodna klima, dajala največji prinos, obenem pa kmetovalcem dokazati, da so kultivatorji boljši od domačih sort, ki jih uporabljajo.

Nizke temperature v aprilu in maju, predvsem slana in kasneje še suša, so nekoliko zavrele rast ječmena, sedaj pa so posevek napadle še uši. "Prizadeta je skoraj vsaka bilka, kar je mnoge kmete zelo začudilo, saj niso vedeli, da je možno, da lahko uši tako množično napadejo žitarice," pravi Šilcova in dodaja, da so zato in ker tudi že opažajo napad rje in plesni, priporočili škropljenje s tilmom in pirimorjem.

M. L.-S.

OBVEZNO TESTIRANJE ŠKROPILNIC

TREBNJE - Kmetijski zavod Ljubljana in kmetijska svetovalna služba Trebnje organizirata v juniju obvezno testiranje traktorjskih škropilnic in pršilnikov. Testiranje mora biti opravljeno vsaka tri leta, če lastnik uporablja škropilnike na lastnih površinah, in vsako leto, če opravlja usluge drugim. Nadzor bo opravljala kmetijska inšpekcija, kršitelji pa bodo morali plačati najmanj 50.000 tolarjev kazni. Testi-

TRAKTOR ORJE SAM - Predstavitev traktorjev znanega nemškega proizvajalca Fendt na posestvu srednje kmetijske šole Grn na Bajnofu se je udeležilo blizu 300 dolenjskih kmetovalcev in učencev tamkajšnje šole. Precej zanimanja je veljalo predvsem demonstraciji oranja brez traktorista, pri katerem je traktor, ki se avtomatsko prilagaja brazdi, s pomočjo vrvi, zatakne za posebno stikalo, vodila učenka omenjene šole. (Foto: J. Hartman)

PRVA BELOKRANJSKA RAZSTAVA DROBNICE

SEMIČ - Društvo rejcev drobnice Bele krajine in kmetijski svetovalni službi Črnomelj in Metlika organizirajo v nedeljo, 18. junija, pri gasilskem domu v Semiču prvo razstavo drobnice v Beli krajini. Na otvoritvi, ki bo ob 9. uri, bosta govorila semiški župan Janko Bukovec in poslanec v državnem zboru dr. Franc Zagožen. Ob 11. uri bo strokovno predavanje dipl. inž. Florjana Peperka o uporabi mineralno-vitaminskih mešanice, do 15. ure pa si bodo obiskovalci lahko poleg razstave drobnice ogledali še demonstracijo striženja ovac Borisa Grabrijana.

Otroci obolevajo zaradi prašičje farme Stična?

Zelena alternativna Slovenije pripravlja tribuno o svinjski farmi

IVANČNA GORICA - V pripravah na javno tribuno "Svinjska farma" bo občinski odbor Zelene alternative Slovenije (ZA) v Ivančni Gorici drevi (15. junija ob 19.30) v družbenem domu v Ivančni Gorici spregovoril o prašičji farmi v Stični, ki po besedah predsednika ZA Ivančna Gorica Franca Heglerja zastruplja zrak z vonjavami in uničuje vodo, ker komunalna čistilna naprava ne more prečistiti vse njihove svinjarije in tudi ni zgrajena za potrebe farme.

Zaradi farme naj bi, po Heglerjevih besedah, obolevali otroci, ki obiskujejo Šolski center v Ivančni Gorici, ter krajanje Stične in Ivančne Gorice. Na te obtožbe bo gotovo skušal argumentirano odgovoriti direktor prašičje farme v Stični Alojz Plantarič. Verjetno bo povedal tudi, kaj meni o rešitvi, ki naj bi jo predstavili na tem sestanku. Kot smo zvedeli, naj bi podjetje Biokrog iz Ljubljane predstavilo način pospešenega kompostiranja, posebej primeren za praznitev lagun gnojevke na prašičjih farmah, ki jo posebna naprava s mikrobiološkimi, anaerobnimi in aerobnimi procesi razgradi v uporaben kompost.

P. P.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Pridelava mladega rdečega vina

Stroka ima za mlado vino natančno izoblikovane norme. Povprečen pivce bi rekel, da so vsa vina mlada nekje do božiča. Toda ni tako. Pod oznako mlado vino se pridelujejo v svetu pa tudi v Sloveniji samo tiste sorte, ki razvijajo organoleptične značilnosti "mladosti" že v slabem mesecu po trgatvi. Francozi so bili prvi, ki so pred približno dvajsetimi leti razvili postopek za predelavo grozdja, s katerim vino zadrži več vonja in okusa po grozdju, kot je to možno po klasičnem postopku. Avtor tega postopka je Michel Flanzy, profesor iz Montpelliera. Njegov sin Claude je bil letos član mednarodne komisije za ocenjevanje vin v Ljubljani. Claude Flanzy je nasledil svojega očeta kot profesor za vinarstvo na fakulteti v Montpellieru in je v vinarstvu svetlo zelo uveljavljena osebnost. V Sloveniji si štejemo za uspeh, da nam ga je uspelo dobiti na ocenjevanje vin v Ljubljano.

V čem je posebnost postopka za ohranjanje vonja in okusa grozdja v vinu? Poudarjam, da so se kot mlada vina obnesla predvsem rdeče sorte grozdja. Nekaj poskusov je bilo sicer tudi z belimi, toda opaznega uspeha ni bilo. Za organoleptično podobo rdečega vina je zelo pomembna maceracija jagodnih kožic ali, po domače povedano, vrenje na tropu. V jagodni kožici je osnova kakovosti za rdeča vina. Zato ni vseeno, kako to jagodno kožico raztapljamo in katere snovi in koliko teh snovi prehaja v mošt. V jagodni kožici so shranjena barvila, aromatične in taninske snovi. Za kakovost vina so te snovi odločilne. Umen kletar se trudi, da bi v času maceracije izlužil iz jagod-

nih kožic dovolj teh snovi in da bi bile v vinu v pravem razmerju. Kot se pridelovalci vrhunskih belih vin - predvsem vin posebne kakovosti, ki se pridelajo iz prezrelega grozdja - trudijo, da bi dosegli najboljše razmerje med alkoholom, kislino in ostankom nepovretega sladkorja, tako je potrebno doseči pravo razmerje med aromatičnimi snovmi, barvo in taninskimi snovmi v mladem rdečem vinu. Običajno vrenje na tropu, ki je sestavni del postopka za vsako rdeče vino, ne zadostuje za kakovost "mladega vina". Prof. Flanzy je poskušal prenesti jagodne kožice naravnost za predelavo soka v celem grozdju. Pri trgatvi so pazili, da se je grozdje čim manj poškodovalo. Celotno grozdje so dajali v zaprte posode, ki so jih poprej napolnili s plinom CO₂ (ogljikov dioksid). Temperatura grozdja naj bi bila okrog 20 do 24° C. Pri taki temperaturi, ki jo v sončni jeseni prinesemo že z grozdem iz vinograda, in v atmosferi CO₂ nastopi maceracija drugačne vrste in aromatične snovi iz jagodne kožice prehajajo v jagodno meso ali sok. V 10 do 12 dneh je ta faza končana in tako spremenjeno ali oplemeniteno grozdje se razpeleja in zmeša z drozgo, ki prihaja iz vinograda. Obstaja torej dvakratna trgatve. Za pridobitev mladostnega karakterja vina zadostuje že 30 % predtrgate ali v CO₂ maceriranega grozdja. Seveda je tudi pri tem postopku nevarnost, da se grozdje iz prve trgatve pokvari, če smo delali površno. Ni pa nujno, da damo grozdje v zaprto posodo, lahko je to odprta kad, če jo tesno pokrijemo na primer s plastično ponjavo, ki dobro zapira. Lesena kad je lahko nevarna, ker je v lesu veliko mikroorganizmov, ki bi lahko sprožili cikanje grozdja. Varnejše so plastične kade, še boljše pa cisterne s pokrovom. (Se nadaljuje!)

dr. JULIJ NEMANIČ

CVIČEK 95 V ŠENTRUPERTU - Okrog 1.500 ljudi se je zbralo v soboto in nedeljo na letošnji prireditvi Društva vinogradnikov Šentrupert. Oba dneva je bil pester kulturni in zabavni spored, nastopili so med drugim MoPZ Emil Adamič iz Mokronoga, Oktet Škofije, Trebanjski okteti in MoPZ Tabor iz Cerknice. Pisana je bila vinogradniška povorka; podelili so potrdila o opravljenem kletarskem tečaju, gostincem priznanja za akcijo "Pri nas pa vemo, kaj je dober cviček", nadalje certifikate "Pridelovalec cvička." Vinogradniki pa so bili še najbolj ponosni na priznanja in odličja za vina, ocenjena na 23. tednu cvička. Predsednik društva Ivan Vovk, ki je ob Andreju Prijatelju z Mirne prejel veliko zlato plaketo za cviček, je s prav tako uspešnim vinogradnikom Petrom Brarjem izročil odličje šampiona Jožetu Frelihu (na posnetku desni) za peneci vini, ki sta dobila tudi na ljubljanskem sejmu zlati medalji. (Foto: P. Perc)

Nova Mazda 323 Sedan. Najbolj varna. PRI VAŠEM TRGOVCU Z VOZILI Znotraj zanesljivo večja kot zunaj.

Nova Mazda 323. ABS, varnostna mehova (US-Airbag) od 1,5i SE naprej in varnostna skrinjica.

MSM d.o.o. Novo mesto

Podbevškova 4 Tel. 068/341-240

Mazda MAZDA NAJ BO

SKLAD - Črnomlji ugotavljajo, da bi se moral sklad Republike Slovenije za razvoj preimenovali v sklad za razpad. V Črnomlju je po njihovem narenil le škodo, saj mu ni bilo mar, kako podjetja rešiti, ampak le, kako bi se dalo na njihov račun zaslužiti. Zato je eden od svetnikov predlagal, naj ne bi na sklad in državo več pisarili pisem, ampak ustanovili skupino, ki se bo lotila problema. Še sreča, da ni rekel, naj ustanovijo komisijo. Komisij se namreč drži čudna slava, saj se je že nasetokrat uresničil rek: "Če hočeš, da kaj ne bo narejeno, ustanovi komisijo!"

KOMISIJE - Da prej omenjena trditev drži, dokazuje sledeči primer. Črnomlji so prepričani, da je čakanje na načrte za oglasne deske in čakalnice na avtobusnih postajališčih že predolgo. Na občini odgovarjajo, da "morajo za omenjene načrte razpisati javni natečaj. O vodnji postopka natečaja bo odločala komisija, pri izbiri natečajnih rešitev pa naj bi odločali tudi drugi strokovnjaki, kot iz komisije za predlog sistema označevanja in informiranja v turistične namene". Kdaj bodo načrti končani, si Črnomlji s seštevanjem komisij lahko izračunajo sami.

ZELEZNICA - V Črnomlju je bilo slišati predlog, naj Slovenske železnice postavijo na prehodih čez železniško progo na Otovcu, Vranovcih in v Črnomlju pri porušeni čuvajnici semaforso signalizaciji. Na železnici so se s tem strinjali, a spomnili, da stane takšna signalizacija 40 milijonov tolarjev. Zato se bodo morali Črnomlji sprizniti kar z obnovljenimi Andrejevimi križi. Brez komentarja!

Sprehod po Metliki

KAR NEKAJ BELOKRANJCEV, ki so si ogledali televizijsko oddajo Lahkih nog naokrog, je zgrožen. V anketi po ulicah Skofje Loke prebivalci tega gorenjskega mesta niso znali odgovoriti na vprašanje, kje leži Bela krajina. Postavljali so jo celo k Ptuj in v Prekmurje. Če ne kdo drug, se bodo morali potruditi predvsem belokranjski turistični delavci in Slovincem razložiti, da je Bela krajina med Gorjanci in Kolpo. Morda pa bi to nalogo lahko opravila tudi televizija, če bi le večkrat njihove snemalne ekipe prekobilale Gorjance?

TE DNI JE KOMUNALNA SKUPINA ZA vzdrževanje metliških zelenic in parkov menjavala spomladanske rože s poletnimi in tako spremenila Metliko v Arboretum Volčji potok. Pri delu se je fantom pridružil gospod Marjan Hladnik, cvetlični strokovnjak, sicer pa uradni svetovalec metliške Komunalne za parke in zelenice. Po njegovi zaslugi in po zaslugi izdatnih sredstev iz občinskega proračuna je Metlika, kar zadeva urejenost zelenih površin, kot iz škatlice.

PRED ČLANI ROTARY KLUBA IN PRED POSEBEJ povabljenimi gosti je imela v hotelu Bela krajina nastop mlada nadarjena saksofonistka Kristina Obržan. Predsednik metliškega Rotary kluba Jože Mozetič ji je izročil ob tej priložnosti denarni prispevek kot pomoč za nakup novega glasbila. Kristino je s klavirjem spremljal Andrej Kunič, družno pa so poslušali predavanje Cerkev in družina. Druščina je odšla domov s tiho obljubo, da bodo zakonci drug drugemu zvesti še veliko bolj, kot so to bili že sicer.

Trebanjske iveri

KDO JE ZADAJ? - V Tomu so vendarle po daljši stavki tudi tapetniki in šivilji začeli delati. Vodilni delavci oz. njihov sindikat pa še kar naprej "prodajajo" svoje revije niti okoli števila stavkajočih. Medtem ko so vodilni ves čas govorili o 60 do 70 stavkajočih, so denarje navajali, da gre za 85, na zadnjo konferenci pa je sekretarica območne sindikalne organizacije navedla celo število 98. Predsednik uprave Tom, d.d., Janž Dulc, nedvoumno namiguje, da je za štrajkom novomeška sindikalna centrala in (spet) potrjuje navedbo, da ga delavci 31. maja niso spustili v tovarno.

CVICEK ZOPER SUŠO - Društvo vinogradnikov v Šentrupertu je v nedeljo zaključilo s cviček 95 menenu. Ker doslej je privrkat dež prekrizal računov vrlim organizacijem, ti razmišljajo, da bi prestavili prireditev v običajne sušne dneve oz. tedne, saj bodo vinogradniki po vsej verjetnosti prej priklicali dež kot kakšna procesija. Te dni je dež zelo verna gospa iz hribovja prestelnega Šentruperta tako počakala z dežjem, a žal ni nič zaleglo - plohe so namočile za 12 naklad senu.

IZ NAŠIH OBČIN

V Črnomlju trije zasebni zdravniki

Zasebno prakso imata zobozdravnika in ginekologinja - Na koncesijo čakata še dve zobozdravnici, zaposleni v črnomljskem zdravstvenem domu - Pacienti ne bodo prikrajšani pri storitvah

ČRNOMELJ - V črnomljski občini se, kot je zagotovil eden od občinskih svetnikov, veliko govori o prehajanju zdravnikov in zobozdravnikov v zasebno prakso. Zato občane toliko bolj zanima, kakšne posledice bo imelo to zanje in ali bodo storitve bolj kvalitetne. Očitno je, da se ljudje boje, da ne bi pri teh spremembah prav oni potegnili krajšega konca. Ne nazadnje tudi zato, ker v Črnomlju ni dežurnega zobozdravnika, in boje se, da bodo ostali še brez dežurnega zdravnika.

V črnomljski občini trenutno delata za javno zdravstveno službo, ki se financira iz javnih sredstev, dva zasebna zobozdravnika. Dr.

Kar se tiče dežurstev, so na občini pojasnili, da za razliko od splošnega zdravstva v zobozdravstvu ni stalnega dežurstva na območju vsakega zdravstvenega doma. Zobobol namreč ni opredeljen kot življenjsko nevaren. Črnomlji imajo najbližjega dežurnega zobozdravnika v Novem mestu, zobobole v Črnomlju pa lajšajo splošni zobozdravniki, ki, če je potrebno, pokličejo od doma tudi enega od zobozdravnikov.

Anton Muc ima prostore v Ulici Staneta Rozmana, dr. Antun Cerovac pa v Beltovi ambulanti. Za javno zdravstveno službo sta začela delati lani, opravljata pa enako dejavnost kot prej v črnomljskem zdravstvenem domu. Marca letos je dobila na ministrstvu za zdravstvo koncesijo ginekologinja dr. Gordana Pavlovič Melinček, ki bo nadaljevala delo v najetih prostorih zdravstvenega doma Črnomelj kot zasebnica in javni zdravstveni službi. V postopku za izdajo koncesije sta še dve zobozdravnici, ki sta zaposleni v črnomljskem zdravstvenem domu, in sicer dr. Andreja

da pripravi pogodbo o najemu. Hkrati sklep zavezuje dom, da si za vsako pogodbo pridobi soglasje ustanovitelja, torej občine. Sedaj so v zdravstvenem domu oddane v najem tri ambulante s pripadajočimi pomožnimi prostori in s souporabo skupnih prostorov. Najemniki plačujejo neprofitno najemnino 8 DEM za kv. meter ter pavšalnih 300 DEM na mesec za souporabo skupnih prostorov in za pokrivanje tekočih stroškov. Pogodbe so sklenjene za štiri leta, a jih je moč podaljšati.

M.B.-J.

Bodo otroci ostali brez varstva?

V metliškem otroškem vrtcu vsako leto večja prostorska stiska - Če bo začel veljati nov zakon o vrtcih, bodo zavrnil 60 prošenj - Občina letos namenja manj denarja od načrtovanega

METLIKA - Metliška občina je lani naročila načrte za razširitev vrtca, s katerimi so se letos na republiškem natečaju potegovali za denar. Vendar ga niso dobili, čeprav je prostorska stiska v vrtcu zelo velika. Do konca preteklega tedna je bilo okrog 80 novih prošenj za sprejem otrok, zato se v vrtcu bojijo, da jih bo jeseni ostalo zunaj najmanj 30 do 40.

V metliški občini je zadnja leta vedno večje zanimanje za vrtce, a tako veliko kot letos ni bilo še nikoli. Ravnateljica Branka Hauptman to pripisuje dejstvu, da v tovarnah na zaposlene ne gledajo več s takšnega socialnega zornega kota kot nekdanj, zato hočejo imeti starši zagotovljeno varstvo za svoje otroke. Veliko novih prošenj je za jasli, kjer so skupine precej manjše kot v vrtcu, saj so tudi igralnice, grajene še po starih normativih, manjše. In tudi zato bo ostalo brez organiziranega varstva več otrok. Števila otrok v skupinah pa ne morejo več povečevati, ker že sedaj presegajo prostorske in kadrovske normative

cu, saj so tudi igralnice, grajene še po starih normativih, manjše. In tudi zato bo ostalo brez organiziranega varstva več otrok. Števila otrok v skupinah pa ne morejo več povečevati, ker že sedaj presegajo prostorske in kadrovske normative

Metliški vrtci si pomagata tudi s sponzorji. Tako jim je pri organizaciji enotedenskega plavalnega tečaja za male šolarje na grmski osnovni šoli v Novem mestu pomagala zavarovalnica Tilia, za kar se ji vrtci najlepše zahvaljuje.

in v redne oddelke ne morejo sprejeti več kot 211 otrok. Hauptmanova se boji, kako bo šele, ko bo sprejet novi zakon o vrtcih, saj predvideva v skupinah veliko manj otrok, kot jih lahko natrpajo sedaj. In če bo novi zakon v veljavi že do jeseni, bo ostalo zunaj vrtca celo 60 metliških otrok.

Kako bo z dograditvijo vrtca, Hauptmanova ne ve, res pa je, da občina kot ustanoviteljica in vrtci sama ne bi zmogla te naložbe. Že lani je vrtci iskali dodatne prostore, a mu jih zaradi zahtev inšpekcije ni uspelo dobiti. Zato so se odločili, da letos apelirajo na občane, če imajo primerne prostore za začasno rešitev prostorske stiske, da bi lahko sprejele v vrtce vsaj tiste otroke, ki nimajo nikakršne možnosti za varstvo.

Od 19. junija v novi občini tudi nova Tiliina poslovalnica!

VEČER Z MUZIKANTI - ČRNOMELJ - Godba na pihala iz Črnomlja pripravlja za soboto, 17. junija, ob 17. uri na Gričku veliko vrtno veselico z bogatim srečelovom. Na ta način želijo godbeniki prislužiti denar za tekoče delo, medtem ko upajo, da bodo druge stroške pomagali poravnati sponzorji in občina.

VESELICA

RDEČI KAL - Gasilsko društvo Dolenje Vrhe pri Dobriču vabi v soboto, 17. junija, ob 20. uri na vrtno veselico z bogatim srečelovom, ki bo na Rdečem Kalu pri gostilni Rogelj. Igral bo ansambel Slavček.

KRESOVANJE IN VESELICA

MOKRONOG - Prostovoljno gasilsko društvo Mokronog bo priredilo v soboto, 17. junija, ob 20. uri mokronoško kresovanje z gasilsko veselico in bogatim srečelovom. Za zabavo bo poskrbel ansambel Henček, gost večera pa bo tudi zabavna skupina Modra kronika. Na pomoč!

M. BEZEK-JAKŠE

POMLAD JE MIMO ŠLA - Učenci in učence Tekstilne šole Metlika so letos že večkrat pokazali, kaj znajo in zmorejo narediti. Ob zaključku šolskega leta pa so v petek na dvorišču metliškega gradu pripravili prireditev "Pomlad je mimo šla", na kateri so učence 1.b razreda pod mentorstvom Marije Roglič odigrale igrano "Začarana Ančka" (na fotografiji). Na modni reviji pa so učenci in učence predstavili oblačila, ki so jih sami sešili pri praktičnem pouku. Ob tem še razveseljiva novica, da je ministrstvo za šolstvo in šport za naslednje šolsko leto metliški Takstilni šoli odobrilo program konfekcijski modelar po sistemu 3+2 za en oddelke. Gre za nadaljevalni program, po končanem šolanju pa učenci pridobijo 5. stopnjo izobrazbe. Zanimanje za ta program je veliko, pogoj za vpis pa je le dober uspeh v zaključnem razredu in na zaključnem izpitu triletnega šolanja na tekstilni šoli. (Foto: M.B.-J.)

Akripol hoče biti sodobno podjetje

Sožitje 150-članskega kolektiva z okoljem - Velika podpora športu in drugim v občini Trebnje - Pridobljen certifikat ISO 9001 v pomoč pri lastninskem preoblikovanju

TREBNJE - V 150-članskem kolektivu Akripola, tovarne za proizvodnjo in predelavo polimerov, bodo, po besedah direktorja podjetja Dušana Pandže, ne glede na kapitalno organiziranost podjetja (družbe) zadržali svoje vrednote. To pa pomeni, da bodo skrbeli za človeka (zaposlenega) in za sožitje Akripola z okoljem, v katerem živijo delavci. Pri tem misli direktor na prispevek podjetja za kulturo, šport, ceste, komunalno, gasilce, medtem ko pravi, da je Trebnje zelo malo dobilo od drugih.

V svoji 21-letni "zgodovini" so se v kolektivu, ki se je leta 1990 izločil iz Novolesa, kjer je pristal leta 1974, kot obrat za predelavo akrilnega stekla srečeval z vrsto prelomnic, ki so pomembno vplivale na razvoj in oblikovanje podjetja. Leta 1976 so tako dopolnili proizvodni program s predelavo akrilnega stekla v gradbene elemente, kot so svetlobne kupole, svetlobni trakovi in drugi uporabni izdelki. Leta 1987 pa so postavili obrat za proizvodnjo konstrukcijskega plastomera - poliamida.

Med tremi proizvodnimi programi je najpomembnejši aglas, proizvodnja akrilnih plošč, različnih dimenzij, barv, transparentnih in zaprtih barv. Glede na namembnost uporabe izdelujejo še samitarne in samogasljive plošče. Obstoječa tehnologija vertikalne polimerizacije po licenci danske firme Baling omogoča proizvodnjo do 135 ton plošč mesečno v dveh izmenah. Letos naredijo mesečno okrog 100

sko, Avstrijo, Nemčijo in Češko, v zadnjem času pa se kažejo določene možnosti za izvoz še v Madžarsko, Turčijo, Francijo in Avstralijo. Ob lastni predelavi doma največ teh plošč pokupijo metliška Kolpa, Plastofarm Šmarjeta in večji zasebni proizvajalci. Trenutno so v Akripolu le polovično zasedene proizvodne zmogljivosti programa aluks.

Proizvodne zmogljivosti (6 ton) programa novilon, to je litega poliamida - najlona, ki so ga začeli izdelovati leta 1987 po angleški licenci, niso še nikoli dosegli. Precejšnje težave pri trženju novilona vidijo v nepoznavanju lastnosti in uporabnosti plošč, okroglih palic in cevi iz novilona. Zato te izdelke zvečine prodajo doma, nekaj pa na Hrvaškem. V zadnjem času se odpirajo možnosti za prodor na Češko, medtem ko se s tem programom na zahodnem trgu sploh ne pojavljajo, ker je konkurenca izredno velika.

Predelava akrilnega stekla (po licenci avstrijske firme Stadler) je sicer sposobna mesečno narediti za okrog 45 ton različnih gradbenih elementov, polovico pa jih izvozijo, predvsem v Avstrijo.

P. P.

Dušan Pandža, direktor Akripola

UNIORJEV OBRAT ODPRL VRATA - V Starem trgu ob Kolpi so v počastitev krajnega praznika v soboto pripravili proslavo, na kateri je govoril črnomljski župan Andrej Fabjan. Krajani so mu povedali, da želijo ureditev novega vodovodnega črpališča v Dolu, asfaltiranje ceste Stari trg-Sinji Vrh in preplastičevanje asfalta od Starega trga proti Črnomlju. Ob prazniku so pripravili tudi kadetski šahovski turnir, v Uniorjevem obratu pa dan odprtih vrat. Na ta način so želeli tovarno še bolj približati krajanom, proizvodnjo ročnega orodja za vodovodno inštalaterstvo pa si je v spremstvu vodje obrata Petra Madroniča ogledal tudi črnomljski župan (na fotografiji). (Foto: M.B.-J.)

Odplake ogrožajo okolje

Ob gradnji vodovodov ni denarja še za kanalizacijo, kaj šele za čistilne naprave - Koristen seminar

TREBNJE - "V šestdesetih letih se je v trebanjski občini pričela intenzivnejša gradnja vodovodnih sistemov, ki še ni v celoti zaključena, saj je še precej naselij brez njih, je pa tudi še precej t.i. vaških vodovodov, kakovost vode v njih pa ne spremljajo v skladu s pozitivno zakonodajo in je po naših podatkih celo oporečna ali na meji oporečnosti," poudarja direktor trebanjske Komunalne Pavel Jarč.

Ob izgradnji vodovodov so v preteklosti praviloma pozabljali ali pa za to nikoli ni bilo dovolj denarja, da bi zgradili še kanalizacije s čistilnimi napravami. Po besedah inž. Jarča so ob nastajajočih zagatah z odplakami Trebanjci v 80. letih vendarle pričeli tudi graditi kanalizacijske sisteme. Večji čistilni napravi so zgradili v Trebnjem in Mokronogu, manjšo pa v Velikem Gabru. Na podeželju pa je še zmeraj precej greznic in ker na vasi še nimajo javnih kanalizacijskih sistemov, okolje v precejšnji meri onesnažu-

jejo ravno vaške greznice. V Komunalni Trebnje so ugotovili, da znanja za varovanje okolja ni nikoli preveč, zato so konec maja pripravili v sodelovanju s celjskim podjetjem Okolje Consulting, tridnevni seminar o gospodarjenju z odpadnimi vodami. Na njem so ob devetih delavcih Komunalne sodelovali še delavci dveh najbolje urejenih trebanjskih podjetij - Trima in Akripola, čeprav ne bi nekaj več znanja o tej problematiki gotovo prav nič ne škodilo še drugim podjetjem v trebanjski občini, ki imajo interne čistilne naprave. Slušatelji so se namreč seznanili ne le s teoretičnimi, temveč tudi s praktičnimi osnovami delovanja kanalizacijskega omrežja, o pomembnih podrobnostih, ki ji mora poznati vsak upravljalca kanalskega sistema, tudi o čiščenju odpadnih voda. Predvsem zaradi tega je bilo koristno sodelovanje na seminarju, ne pa morebiti zavoljo javne listine, ki so jo prejeli slušatelji.

P. P.

Kaj z okolico Rudniškega jezera?

Deset let razprav, narejenega pa nič - Nizozemci niso verjeli, da v Evropi še obstaja kaj tako lepega, kot je kočevsko Rudniško jezero

KOČEVJE - O ureditvi okolice Rudniškega jezera v Kočevju razpravljajo že vse od ukinitve Rudnika rjavega premosta. Pred desetletjem je bilo razprav več, potem pa je šel ITAS, naslednik Rudnika, v stečajni postopek in razprave so potihle.

Zdaj so ugotovili, da je končno le treba doreči, kaj z jezerom in njegovo okolico. O tem so razpravljali tudi na zadnji seji odbora za okolje in prostor. Sprejeli so zamisel predstavnika AG Inženiringa, inženirja Božidarja Rota, o ureditvi okolice jezera in jo bodo posredovali občinskemu svetu v potrditve oz. sprejem.

Po tem programu bo precejšen del okolice jezera rezervat za ptice. Tu je namreč okoli 100 vrst ptic, med njimi nekatere zelo redke. Niso pa nič dorekli o rakah jelševcih in ribjem bogastvu jezera, pač pa je nekdo izrekel le bojazen, da se lahko zgodi, da jezera ne bo, če z njim ne bodo pravilno ravnali.

Pretežni del okolice jezera pa bo namenjen turistični, športni in rekreativni dejavnosti. Tako so predvidene posamezne cone za turisti-

stično vas, prostor za taborjenje z visokim standardom po ADAC (nemško združenje za motorizirane turiste) priporočilih, kopališče, športne terene, galoperski center, čolnarski klub, ribiški dom, več parkirišč itd., okoli jezera pa bo vodila tudi 3 km dolga sprehajalna pot. V okviru kopališča (za potrebe domačinov, Kočevjarjev in turistov) so predvideni vsi potrebni drugi objekti in 50 m dolga steza za plavalna tekmovalna. Podobno imajo tudi drugi omenjeni glavni objekti še druge objekte, ki sodijo zraven.

Prav je, da končno okolica jezera zaživi, kot zasluži. Gotovo pa je potrebno pri tem upoštevati tudi nekatera svarila o varstvu jezera, življenja v njem in njegovi okolici pa opozorila o izmerjenem radonu na eni izmed lokacij, predhodnem komunalnem opremljanju zemljišča itd. Ob tem si velja zapomniti izjavo

skupine Nizozemcev, ki so si pred kratkim ogledali jezero in dejali, da gre za neverjetno lepoto in divjino ter da niso vedeli, da kaj tako enkratnega v Evropi sploh še obstaja. J. PRIMC

Spet na igrah prijateljstva

Kočevska ekipa spet druga - Take igre bodo leta 1999 v Kočevju

KOČEVJE - Na Igrah prijateljstva srednje in zahodnoevropskih mest, ki so vsako drugo leto, sodeluje tudi ekipa mladih športnikov iz Kočevja. Na letošnjih, ki so bile v začetku junija v Angliji (Nord-seide), je kočevska ekipa med šestimi zasedla drugo mesto. Gre za igre v stilu "Iger brez meja", se pravi za zabavno-športno prireditve.

Ob tej priložnosti je bilo tudi srečanje županov prijateljskih mest (kočevskega je nadomeščal predsednik občinskega sveta Alojz Košir), na katerem so se dogovorili, da bodo sedanje srečanje na športnem in kulturno-zabavnem področju razširili še na gospodarsko. Župani drugih mest so opozorili Kočevjarje, da lahko sodelujejo na evropskih natečajih za pridobivanje denarja, namenjenega ekološkimi projektom, in da nam bodo pri tem pomagali. Dogovorili so se še glede izmenjave dijakov gimnazije in učencev osnovnih šol. Sklenjeno je tudi že, da bodo take igre čez dve leti v nemškem mestu Libenau, leta 1999 pa v Kočevju.

Kočevjarji so prijetno presenetili gostitelje in predstavnike drugih občin z nastopom Prifarskih muzikantov, saj nobena druga ekipa ni imela s seboj ansambla. Nekoliko neprijetno pa je bilo, da med predstavniki mest ni bilo kočevskega župana. Tudi promocijskega materiala za predstavitev občine Kočevjarji skoraj niso imeli, so pa zato vsakemu županu podarili stensko uro z reliefom Slovenije, na katerem sta bili označeni tudi mesti Ljubljana in Kočevje. J. PRIMC

PETDESET LET VRTCA - Svečanosti ob 50-letnici vrtca Kočevje so zaključili 9. junija, ko je najprej kočevski župan Janko Veber odkril pri vrtcu Ostržek kip Ostržka, ki ga je izdelal akademski kipar Stane Jarm (na fotografiji), zvečer pa je bila še proslava v Šeškovem domu. (Foto: J. Primc)

VESELO PASJEVANJE

KOČEVJE - Kinološko društvo Kočevje bo v soboto, 17. junija, organiziralo na travniku med Domom telesne kulture in klubom Pagat dan odprtih vrat. Trajal bo ves dan, nanj pa so vabljeni vsi občani, predvsem ljubitelji psov in njihovih rejci. V okviru te prireditve so že v ponedeljek odprli v Likovnem salonu razstavo "Veselo pasjevanje", na kateri otroci razstavljajo likovne izdelke o psih. Razstava bo odprta še do sobote, 17. junija.

V Kočevju bolje kot v Ribnici

V občini Kočevje 80 milijonov tolarjev izgube, v občini Ribnica 274 - Glavni zgubarji lesna industrija

KOČEVJE, RIBNICA - Bilance uspeha za lani je v (bivših) občinah Kočevje in Ribnica predložilo 477 pravnih oseb, ki so prigospodarile skupno 354 milijonov tolarjev izgube, in sicer na prvi stopnji (prihodki: odhodki) 68 milijonov tolarjev, na drugi (prihodki in odhodki iz financiranja: obresti, tečajne razlike, revalorizacija) 972 milijonov tolarjev izgube, na tretji stopnji (celotna izguba oz. dobiček - izredni prihodki in odhodki) pa 354 milijonov tolarjev izgube. Na četrti stopnji (upoštevana še čista izguba in čisti dobiček) je pokazal saldo 390 milijonov tolarjev izgube.

IZŠLA 4. ŠTEVILKA "OSILNIŠKE DOLINE"

OSILNICA - Te dni je izšla četrta številka lokalnega časopisa "Osilniška dolina", ki ga izdaja gibanje za osilniško dolino. Seveda to ni zgolj naključje, saj je namenjena tudi turistom. Časopis povzema vsa dogajanja, od gospodarsko-turističnih do krajevnih, obvešča o prireditvah, opisuje pozabljene dogodke in navade, prinaša Jarmove grafike, prispevke šolarjev, pesniške prispevke in članke o zgodovini kraja, ki ima bogato preteklost. Vsekakor bi bil takšen časopis izvrstnem informator za sleherni občino. Vredno ga je prebrati in gre zanj izdajateljema resnična pohvala. Morda še dobronamerena nasvet: še veliko privlačnejši bi bil, če bi bila naslovnica v barvah. A. K.

PRAZNIK ŠOFERJEV

KOČEVJE - Kočevsko Združenje šoferjev in avtomehanikov (ZŠAM) bo imelo osrednjo prireditev za dan šoferjev in avtomehanikov 13. julij dva dni kasneje, v soboto, 15. julija, ob 17. uri, in sicer na mestni ploščadi. Začela se bo s parado godbe, mažoret, uniformiranih članov ZŠAM in vozil. Izveden bo tudi kulturni program. Na slavlje - njegova pokroviteljica je KS Kočevje-mesto - je vabljenih prek 200 gostov iz vse Slovenije. Po osrednji svečanosti bo kulturno-zabavni program s športnimi igrami, in sicer pa bo na Kmečkem trgu.

Drobne iz Kočevja

RAZBIJANJE SE NADALJUJE - Na stavbi bivše kavarne in bodoče knjižnice je razbitih vedno več šip. Sicer pa je za vsak vikend, se pravi v soboto in nedeljo jutraj, ko zapušča naša zlata mladina disko klube, po mestu kot v obstrlejevanem Sarajevu: polomljeni košiki za odpadke, prevrnjeni smetnjaki, prekucnjeni in poškodovani zabojniki za steklo itd. To počenjajo vedno isti mladoletniki. Čas bi že bil, da bi tudi pri nas uvedli take predpise, da vsak odgovarja za tisto, kar počne, tudi mladoletnik! Saj če je sposoben razbijati in uničevati, mora biti tudi za kazen.

LEP DUH ALI SMRAD? - Ob sončnih dneh mnogi v mestu vihaajo nos, češ da prihaja iz Rinže smrad. Nekateri stari Kočevjarji pa pravijo, da je to blagi duh, ki naznanja lepše vreme in je tako Rinža dišala že od nekdaj, ne šele zdaj zaradi odplak in "cvetenja". Dejstvo pa je, da Rinža "cvete", ko posije sonce, tudi če je zunaj še hladno. Pri krajevni skupnosti s spuščanjem vode prek zapornice očistijo površino Rinže "cvetenja", seveda pa je to možno le, če je v Rinži dovolj vode. "Cvetenje" pa pospešujejo tudi fekalne odplake, ki se stekajo naravnost v Rinžo z njenega desnega brega.

OBČAN SPRASHUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Zakaj so na Rudniškem jezeru zrasle stavbe na kolen? - Ker po desetih letih razprav še ni sprejet program o ureditvi jezera in njegove okolice.

Ribiški zobotrebi

PREIMENOVANJE ULIC - S preimenovanjem ulic v ribiški občini sta se prejšnja vlada in občinska skupščina ubadali mladodane vse od osamosvojitve Slovenije. Takrat so iz muhe naredili slona, ki jih je na koncu pregazil, saj domnevno zaključeni dosje o preimenovanju ulic nova oblast sedaj ponovno odpira. Koliko besed zopet izrečenih in koliko papirja popisanega, ostaja še odprto vprašanje. Ve se le, da se želijo sedanji občinski svetniki pred sprejemom kakršnekoli "dokončne" (17) odločbe o tem, podrobno seznaniti z čitve o tem, podrobno seznaniti z vsem, kar je bilo v zvezi s tem že storjenega. To pa bo izredno težko, saj v zmešnjavah predlogov in nespontanen oblikovanj sklepov poslanci takratne občinske skupščine marsikaj niti sami niso več natančno vedeli, o čem pravzaprav glasujejo in kaj so sprejeli.

POTRJEVANJE ZAPISNIKA - Po novem bodo ribiški občinski svetniki obravnavali zapisnike sej občinskega sveta v dveh delih. V prvem bodo potrjevali zapisnik kot celoto. V tem delu bodo lahko dali pripombe tako glede vsebine kot oblike zapisnika. V drugem delu pa bodo obravnavali in potrdili ali zavrnil pregled izvršitve sklepov predhodne seje občinskega sveta oziroma tistega, kar je bilo storjenega med eno in drugo sejo. Upajmo, da se jim zaradi takšnega načina dela ne bo zgodilo kaj podobnega kot prejšnjim poslancem občinske skupščine ob obravnavah predlogov za preimenovanje ulic.

Sevniški paberki

NAJPREJ ZVEZDA, ZDAJ SE GREDICE - Spomenik padlim talcem oz. žrtvam fašističnih okupatorjev pri Domu Svobode v Krmelju je lani neznan vandal olajšal za je lani neznan vandal olajšal za zvezdo. Pred krajevnim praznikom je krajevna skupnost odrgano zvezdo nadomestila z novo, kovinsko, še do danes. Neznani osebi brez vsake močnejše. Neznani osebi noči od sobote na nedeljo spet znesli nad omenjenim spomenikom v središču Krmelja. Tokrat so povsem razdeljali pred kratkim urejene gredice in v tej nenavadni ihti razmetali daleč naokrog vse, kar je še malo prej lepo uspevalo. Pred kratkim so znesli nad spomenikom pobitim talcem na pokopališču v Gabrijeljah.

URŠKIN TEK - Ne le predstavniki sevnike Lisce, temveč tudi vsi, ki nekaj dajo na slovenski šport in še posebej smučarstvo, so si lahko oddahnili, ker se po promociji novega logotipa in sploh celostne podobe Lisce v Ljubljani, ni ob dobrem dogodku, kot je bil v diskoteki Dakota, še v ugledni zagrebški diskoteki Best pojavila ena najboljših slovenskih smučark Urška Hrovat. Na pogled dokaj krhka Urška je namreč ob ruskem vstopu svojo družino spravila vase in v likno količino hrane, da so odrasli bolje rejeni gostje kar ostrmeli, če bi se to ponovilo še v Zagrebu, bi morda naš južni sosedje pripomnili, kako hudi časi so napačni pa bi morda le ugotovili, da morajo mladi vrhunski športniki pač izrabiti ti sleherni priložnosti, da pokazajo kako je potrebno po izjemno naporni tekmovalni sezoni na vsakem koraku poskrbeti, da se spet na polnjo "baterije". P. P.

Zastave so občinska last

Zato jih KS več ne snema, saj ni pravna oseba - Tudi zelene površine niso pokošene - KS brez duše in telesa

KOČEVSKA REKA - Čeprav smo že daleč od 1. maja, v Kočevski Reki še vedno visijo zastave, ki so jih izobesili v počastitev praznika. Medtem je bil namreč sprejet občinski statut, ki določa, da krajevne skupnosti niso več pravne osebe, se

za urejanje javnih površin, cest in drugega, kar je prej urejala KS. Za te namene namreč letos iz občinskega proračuna nismo dobili niti tolarja. Tako so zelenice nepokošene, ceste slabe itd. Dobivamo pa račune. Prej smo v KS omenili od občine dobljeni denar 3-do 5-krat in več. Imeli smo človeka, ki je kosil zelene površine za 20 tolarjev na uro. Zdaj se lahko veselimo le dneva, ko bo kosila Komunala, ki je gotovo tudi pristojna za izobesjanje in pobiranje zastav. Samo to bo zdaj veljalo precej več."

Z novim statutom so krajevnim skupnostim vzeli dušo (pravni status) in telo (žiro račun). Še marsikomu se bo kolcalo oz. se že kolca, ker je na referendumu glasoval proti samostojni občini Kočevska Reka. Vendar, ljudje so tako odločili, in tako naj bo. J. PRIMC

Stane Gabrič

pravi, da je tudi njihovo premoženje last občine, tudi zastave, ki naj jih snemajo novi lastniki, saj se jih stari ne upajo dotakniti.

Predsednik KS Kočevska Reka Stane Gabrič je sicer dal ostavko (ker ljudje na referendumu niso glasovali, da bi bila ta KS občina), a svet KS ostavke ni sprejel, zato opravlja še vedno najnujnejše naloge. O novem položaju KS je povedal naslednje: "Ne vem, kdo je zdaj odgovoren

DEKLE DO DRŽAVNOSTI?

KOČEVJE - Po sedanjih prizadevanjih, ki pa verjetno ne bodo uspešna, naj bi Jarmov kip "Dekle s piščalko" stal v nanovo urejenem okolju na istem mestu do dneva državnosti. Prej pa je treba za tako ureditev, ki bi huliganom onemogočila dostop do "Deklice" in uničevanje tega kipa, zbrati 1,8 milijona tolarjev.

VSE ZA KANALIZACIJO

KOČEVJE - Te dni potekajo po KS Kočevje-mesto zbori krajanov. Opravljenih je že dobra polovica in na vsch krajanu zahtevajo, naj krajevne skupnosti obdržijo svoj pravni status. Na zadnjem zboru, ki je bil v Mahovniku, pa so se krajanji odločili, da je treba vseh 35 milijonov tolarjev, kolikor jih je zagotovljeno za njihovo območje v občinskem proračunu, nameniti za gradnjo fekalne in meteorne kanalizacije. Po prvotnem predlogu pa naj bi šel za te namene le del tega denarja, del za obnovo vodovodnega omrežja in del za popravilo dotrajale ceste. Vendar so zdaj menili, da je najbolje dokončati kanalizacijo, ostalo pa preložiti na kasnejši čas, ko bo spet denar za to območje.

ZADNJI KOVINARJI

KOČEVJE - Te dni je končala šolanje zadnja generacija strojnih tehnikov v Kočevju, zdaj pa bodo opravili še maturo. Poslej v Kočevju ne bo več stojne šole. Strojne tehnike so potrebovali predvsem v Itasu Kočevje in RIKO Ribnica, obe ti prej največji podjetji pa sta zdaj v stečaju. Od srednjih šol (peta stopnja) bo tako imelo Kočevje le še Gimnazijo.

ZABAVA OB ZAKLJUČKU LETA

VELIKE LAŠČE - Osnovna šola Primoža Trubarja iz Velikih Lašč priredi prihodnji četrti, 22. junija, s pričetkom ob 17. uri, zabavo ob zaključku šolskega leta. Igral bo ansambel Avia band.

Navezava na Ljubljano ostaja

Velike Lašče bodo imele enovito občinsko upravo

VELIKE LAŠČE - Občinska uprava v Velikih Laščah bo enovita. Zaposlene bodo imeli tri delavce, in sicer tajnico uprave in občinskega sveta ter dva administrativna delavca. Župan Milan Tekavec bo svoje delo opravljal nepoklicno.

"Delamo že štiri mesece, trenutno pa smo najbolj zasedeni s seznanitvijo pristojnih na republiko s primanjkljajem 5-ih milijonov tolarjev," pojasnjuje delo občinske uprave župan Milan Tekavec. O tem so kot posrednika v pogovoru s finančnim ministrom Gasparijem že seznanili mestno občino Ljubljana Vič-Rudnik, v katero so bile še do nedavnega vključene tudi Velike Lašče in na katero so še vedno zelo močno navezani. "Praktično skoraj vse delamo še vedno skupaj. V Ljubljani nam vodijo tudi celotno računovodstvo. Če ne bi bilo tako in se sredstva ne bi prelivala, bi imeli že zdavnaj žiro račun blokirani," dodaja župan.

O sodelovanju z nekdanjo skupno občino, ki ga bo po njegovem mnenju tudi v prihodnje zelo veliko, se je župan izrazil pohvalno. Tako je denimo vesel, da se je še iz lanskih sredstev sprostil 48 milijonov tolarjev za dograditev vodovoda na Turjaku, tako da bodo lahko z deli

Milan Tekavec

pri dokončanju večletnega projekta zgraditve 12 km primarnega voda pričeli že v kratkem.

Prihodnje ncizbežno navezanost na Ljubljano oz. bivšo skupno občino župan utemeljuje z dejstvom, da v Velikih Laščah nimajo izpostave republiške uprave. Radi pa bi, tako kot tudi v novih občinah Škofljica, Ig, Brezovica in Dobrova-Horjul-Polhov Gradec, ki so bile prej v občini Ljubljana Vič-Rudnik, nekatere storitve, ki so v pristojnosti republiške uprave, približali prebivalcem. M. L.-S.

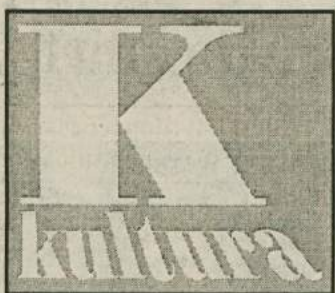
Do srede junija telefoni vsem?

Celotna vrednost tretje faze naložbe v telefonijo na območju KATC Krmelj znaša 98, na območju KATC Tržišče pa 41 milijonov tolarjev - Poslej 1200 priključkov

KRMELJ, TRŽIŠČE - "V prvi polovici junija načrtujemo dokončanje tretje gradbene faze telefonskega omrežja na območju KATC Krmelj in tehnični pregled. Tako bo omogočeno prednostno vključevanje vseh tistih naročnikov, ki so že pred leti plačali telefonski priključek. Hkrati z zamenjavo telefonske centrale v Tržišču naj bi razširili še telefonsko centralo v Krmelju, to pa pomeni, da bodo do telefona prišli še drugi intereseanti. Opozoriti želim še, da za naselje Budna vas na območju KS Šentjanž ne načrtujemo izgradnje telefonskega omrežja, ker je že napeljavno območje trboveljske poslovne enote Telekom, seznam novih interesentov pa smo odstopili trboveljskim kolegom," je dejal pomočnik generalnega direktorja Telekom Slovenije, PE Novo mesto, Andrej Zupanc.

Ko so januarja lani pričeli v Mi-ranski dolini, na območju krajevnih skupnosti Krmelj, Šentjanž in Tržišče izgradnjo krajevnega in med-krajevega telefonskega omrežja, je bila gostota telefonskih priključkov na območju krajevne avtomatske telefonske centrale (KATC) Krmelj le 4,2 priključka na 100 prebivalcev. KATC Tržišče takrat še ni bilo in je bilo vseh 37 naročnikov priključenih na krmeljsko centralo. Zaradi velikih stroškov so izgradnjo omrežja razdelili na tri faze; v prvih dveh so na območju KATC Krmelj vključili 250, na območju KATC Tržišče pa 156 novih naročnikov. Sedaj poteka na območju

obeh central tretja gradbena faza in razširitev obeh telefonskih central. Na območju KATC Krmelj gradijo omrežje za naselja Lipovec, Jelovec, Planina, Gaberje, Kržišče, Kamenica, Brezje, Goveji Dol, Polje, Gabrijele, Spodnje in Zgornje Mladetiče, Trebež, Pijavice, Leskovec, Orehovica, Kal, Svinjsko, Kladje, Gabrje, Kij, Mali in Veliki Čirnik, Srednik in Cerovec. Na območju KATC Tržišče pa gradijo omrežje za naselja Škovec, Spodnje in Zgornje Vodale, Pavla vas, Križ, Telče ter Velike in Male Družice. Centralo v Krmelju bodo povečali na 900 priključkov, dosedanjo analogno centralo v Tržišču z 200 priključki pa zamenjali z novo, digitalno s 300 telefonskimi priključki. P. P.

Orožje ni utišalo muz na Dolenjskem

V Dolenjskem muzeju so odprli razstavo likovne ustvarjalnosti med 2. svetovno vojno na Dolenjskem - Prek 150 del 18 avtorjev - Izbora niso narekovala ideološka merila

NOVO MESTO - Dolenjski muzej se je v proslavljanje 50. obletnice zmage nad nacizmom in fašizmom vključil s pripravo že četrte letošnje zbirne razstave, ki jo je pod naslovom Likovna ustvarjalnost na Dolenjskem 1941-1945 pripravil višji kustos Jožef Matijević. Razstavo so odprli v petek, 9. junija, na slovesnosti pa so govorili direktor muzeja Zdenko Picelj, avtor razstave Jožef Matijević in novomeški župan Franci Koncilija. V kulturnem programu sta nastopila kitarista Dušan Pavlenič in Boštjan Jerman.

V Dolenjskem muzeju so se pri oblikovanju letošnjega programa razstav odločili, da 50. obletnice zmage ne bodo počastili s klasično zgodovinsko razstavo o dogodkih pred pol stoletja, marveč z razstavo, na kateri bodo prikazali pogosto spregledano plat dogajanja med 2. svetovno vojno, in sicer likovno ustvarjalnost v viharnih časih. Star latinski izrek pravi, da, ko govori orožje, muze molčijo, razstava pa pravi, da ta rek ne drži, saj dokazuje, da je med drugo svetovno vojno, ki je vsekala še posebej krvave rane

ŽE ČETRTO - Razstava o likovni ustvarjalnosti med 2. svetovno vojno je letos že četrta lastna razstava Dolenjskega muzeja. Na sliki: direktor muzeja Zdenko Picelj in kitarist Dušan Pavlenič.

slovenskemu narodu in ki gotovo ni bila čas, naklonjen umetniškemu ustvarjanju, vendar nastalo presenetljivo število likovnih del. Ko so v muzeju pregledovali svoje fondre, so našli zanimivo in bogato zapuščino likovne in dokumentarne vrednosti. Za razstavo so si nekaj del sposodili še od Knjižnice Mirana Jarca, posavskega in belokranjskega muzeja, kostanjeviške Galerije Božidarja Jakca ter od zasebnika Jožeta Severja. Tako jim je uspelo v dveh prostorih zbrati prek 150 slik, grafik, grafičnih map, risb, kipov in plakatov 18 avtorjev. Pri izboru niso postavljali ideoloških meril, kar bi bilo nedvomno napačno izhodišče, zato si obiskovalec lahko ogleda, kaj vse so likovniki, ki so se sicer različno ideološko opredelili, ustvarili med viharji zadnje svetovne vojne na dolenjskih tleh. Njihova dela nam danes v polstoletni časovni razdalji, ki nam omogoča, da jih zremo brez ideološke navlake, govorijo predvsem z jezi-

kom umetnosti in nam tako najpristneje pričajo o minulih časih in človeku. Tudi likovna dela, ki so nastala kot izrazito propagandistična, a so jih ustvarili resnični umetniki, imajo danes več kot zgolj dokumentaren značaj. Prav pretresljivo je, kako tako domobranski kot partizanski plakat eden ob drugem izpričujejo trpljenje slovenskega človeka, v zavest pa nam ob ogledu prihaja predvsem to trpljenje, ne več ideologija, ki ga je izrabljala za svoje namene. Lahko bi rekli, da je umetnost prerasla plotove, ki so jih jih postavili. Tako je po besedah Jožeta Matijevića sleherni delo na tej razstavi "plod prizadevanja naših likovnih umetnikov, ki jih moramo gledati skozi optiko njihove likovnoustvarjalne prizadevnosti in

ne po barvi ideološke opredeljenosti". Kot dopolnilo razstavi je Dolenjski muzej izdal razstavni katalog z Matijevićevega zapisa o vojnem likovnem ustvarjanju na Dolenjskem ter kratko predstavitev avtorjev in razstavljenih del. M. MARKELJ

PO SLEDI LJUDSKE USTVARJALNOSTI - V razstavnem prostoru ob knjižnici v frančiškanskem samostanu v Novem mestu so v soboto, 10. junija, zvečer odprli razstavo panjskih končnic novomeške ljubiteljske slikarke Marije Oberstar. Utvarkalka je po poklicu višja medicinska sestra, s slikarstvom pa se ukvarja že dlje časa in ima za seboj že nekaj skupinskih in tri samostojne razstave. Najbolj jo pritegujejo tihožijia in cvetlični motivi, predvsem pa poslikane panjske končnice kot plod preprostega, a motivno pestrega in bogatega ljudskega slikarskega izročila. Oberstarjeva sledi vzorom dokaj zvesto, na svoje panjske končnice, ki so to seveda le po obliki, slika nabožne motive in motive iz ljudskega izročila, le redko stopi iz teh okvirov in na končnico naslika kak svoj motiv, kot je denimo sv. Frančišek v Novem mestu. Otvoritve razstave sta pospremila nastopa vokalno-instrumentalne skupine Copacabana in soliste Irene Yebuah. Slikarico in njeno delo je predstavil p. Felician Pevec. Na sliki: slikarka v pogovoru s p. Felicianom. (Foto: M. Markelj)

Z MIHO MATETOM

OSILNICA - V soboto, 17. junija ob 19. uri pripravljamo civilno gibanje za osilniško dolino literarni večer, katerega gost bo pisatelj Miha Mate. Literarni večer bo v kulturnem domu, kamor seveda vabijo vse ljubitelje doline, sosede in prijatelje. V sklopu turistične ponudbe Osilničani za to poletje pripravljajo še več kulturno zabavnih prireditev. Med zelo pomembne spada oživitve sejm "Petruvo v deželi Klepeca", ki bo 1. julija z nizom vzporednih prireditev, prikaz domačih običajev, predvsem pa prvovrstna turistična privlačnost za goste, ki že v teh dneh obkrožijo obkolske bregove in so celotno Osilnico spremenili v izredno turistično vzdušje. Župan Anton Kovač pričakuje, da bo v kratkem tudi prva poroka v novi občini, ki jo bodo gotovo izpeljali po starih domačih navadah. A. K.

S. ŽIVANOV RAZSTAVLJA

KRONOVO - Prejšnji četrtek je dipl. arh. Marta Račević v imenu novomeških podjetij Arhitekt in Media art v gostilni Prešeren v Kronovom odprla samostojno razstavo v Rakovniku pri Birčni vasi živečega akademskega slikarja Steva Živanova. Umetnik razstavlja 16 akvarcelov, pastelov in olj z dolenjskimi motivi, ki govorijo o njegovem romantičnem realizmu. Slikarja je predstavil višji kustos Jožef Matijević iz Dolenjskega muzeja in med drugim poudaril, da narava neizmerno navdušuje umetnika in ga sili v razkošne pripovedi. Idilične dolenjske pokrajine podaja Živanov z realistično vedrino. Njegove podobe niso zahtevne, z jasno likovno govorico pa pritegujejo gledalca. Razstava, ki je prodajna z izredno dostopnimi cenami, bo odprta do 25. julija. Ob tej priložnosti so se zahvalili Gregorju Prešernu, ki je v prenovljenem večjem gostišču ponudil prostor tudi umetnostnim predstavam. Tg.

ZAKLJUČNI KONCERT

BREŽICE - V sredo, 14. junija, je bil v svečani dvorani brežiškega gradu zaključni koncert glasbene šole Brežice za šolsko leto 1994/95.

MARINČ V RADOVLJICI

RADOVLJICA - V galeriji Šivčeva hiša v Radovljici bodo jutri, 16. junija, ob 18. uri odprli razstavo slik akademskega slikarja Jožeta Marinča, ustvarjalca, ki živi in dela v Kostanjevici na Krki. Razstavil bo najnovejši cikel slik, s katerimi potrjuje, da sodi med tiste predstavnike mlajše generacije slovenskih slikarjev, ki samozavestno in prepričljivo govorijo o vrednosti življenja. Razstava bo odprta do 9. julija.

OD GIMNAZIJSKIH "STEZIC" DO "JAICA" - V veliki čitalnici Knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu je bil minul četrtek, 8. junija, zvečer literarni večer in pogovor s pisateljico Lidijo Gačnik Gombač (na sliki v sredini). Avtorica je po rodu doma z Mirne, solala se je na novomeški gimnaziji, v Ljubljani diplomirala iz slovenskega in ruskega jezika, zdaj pa živi in dela v Mariboru. Z literarnim ustvarjanjem se je začela ukvarjati že v gimnazijskih letih, najprej s poezijo in potem s prozo, ki jo je objavljala v Stezicah, Dolenjskih razgledih in Samorastniški besedi, kasneje pa se je pojavljala tudi na straneh osrednjih slovenskih revij. Na večeru je prebrala dve črtici iz svojih doslej izdanih knjig "Magdalena Magdalena" in "Jajce", nato pa je v pogovoru, ki ga je vodila bibliotekarka Jadranka Zupančič (na sliki levo), za žal maloštevilne obiskovalce nekoliko odstrla zavese svoje literarne delavnice, iz katere prihaja zanimiva, bolj mračno ubrana, a izbrušena in precej vase zaprta proza, ob nji pa prav tako izbrušeni prevodi del ruske ustvarjalke Martine Cvetajeve. Za glasbene predaje je poskrbel kitarist Boštjan Jerman. Večer pa je s predstavitev knjžnega programa grosupelske založbe Mondena zaokrožil njen predstavnik Borut Dolenc (na sliki desno). Pri Mondeni, ki izdaja izključno slovenske avtorje, je izšla tudi zadnja knjige Lidije Gombačeve "Jajce". (Foto: M. Markelj)

Festival glasbe v Straži

Na 18. srečanju pihalnih orkestrów Dolenjske in Bele krajine nastopilo 9 orkestrów - Prvič brez skupnega spreveda in programa

STRAŽA - "Glasba je življenje, je slogan, ki v Straži resnično živi," je v pozdravnem govoru na tradicionalnem srečanju pihalnih orkestrów Dolenjske in Bele krajine, v soboto, 10. junija, dejal Franci Koncilija, župan Mestne občine Novo mesto, ki je bila generalni pokrovitelj prireditve. Na 18. prireditvi po vrsti, ki se je v soboto popoldne ob 16. uri začela za gasilski domom v Straži, se je letos predstavilo 9 orkestrów, trije pa so nastop odgovorili: dva člana ZPOD - BK (Kamanje, Metlika) in gost, pihalni orkester z Doberdoba.

Obiskovalci prireditve so lahko opazili, da letos prvič ni bilo organiziranega spreveda orkestrów skozi Stražo, manjkal pa je tudi skupni nastop orkestrów ob koncu srečanja. "Razlog za to odločitev je predvsem slaba organizacija in priprava na skupno predstavitev, ki je bila vsako leto slabša. Letos je vzrok organizacijskih težav tudi udeležba pihalnega orkestra iz Straže aprila na mednarodnem tekmovanju v Riva del Garda v Italiji. Včasih smo namreč teden dni pred srečanjem pripravili tudi t. i. kulturni teden v Straži, ki je bil lep uvod in priprava na to tradicionalno prireditev. No, prepričan sem, da skupni program tu ima svoje mesto in pomen in mogoče bo ravno ta prekinitev pripomogla, da ga bomo v bodoče spet izvajali, seveda boljše pripravljeno," je razložil Jože Koporec, ustanovitelj in vseskozi tudi predsednik Združenja POD - BK, ki je obenem tudi najstarejši član pihalnega orkestra iz Straže.

Vseh 9 nastopajočih pihalnih orkestrów je imelo letos na račun ukinitve skupnega spreveda in nastopa podaljšan čas za izvedbo programa - 10 minut. Ljubitelji te vrste glasbe so lahko uživali ob igranju pihalnih orkestrów iz Dobropolj (dirigent Josip Mihelčič), Kostanjevici (Toni Homan), Kočevja (Slavko Rančigaj), Šentjerneja (Sandi Frank), Novega mesta (Anton Čeh), Črnomlja (Tone Kralj), Trebnjega (Igor Tršar), Ribnice (Igor Kovačič) in Straže (Miro Saje). Izvajanje solo programa posameznih orkestrów je strokovno spremljal Alojz Zupan, profesor glasbe iz Ljubljane, ki je na koncu prireditve dirigentom povedal svoje mnenje in pripombe. L. MURN

Peter Napret

Likovna kolonija še v Pišecah

Pomlad ob Krki in Savi

PIŠECE - Slikarska kolonija "Pomlad ob Krki in Savi" se je po razstavi v Pletterjah in Kostanjevici ustavila še v Pišecah. Avtorji, za katere bi človek pomislil, da pravzaprav nimajo ničesar skupnega, in ki se običajno, preden pridejo v kolonijo, med seboj sploh ne poznajo, v novem okolju in med novimi ljudmi po nekajdnevem skupnem bivanju ustvarjajo čudovite in enkratne odseve sveta. In prav to se je zgodilo v Pišecah, kjer se je v začetku maja zbralo pet avtorjev, ki so po starosti, spolu, afinitetah in slikarski poetiki različni.

Kot je zapisal kustos Vodnikove domačije iz Ljubljane, se je tudi na tokratni koloniji potrdilo, da "umetnost ne nastaja le v velikih centrih, kot je na primer Pariz, ampak tudi tam, kjer se želja in odprtost ljudi povečata v znanje, sposobnost in ustvarjalno moč slikarjev. To pa se je v Pišecah zgodilo". Tako je bila na Pletteršnikovi domačiji v Pišecah prvič razstava te vrste, dela pa so razstavljena v kleti, ki jo je vodja Galerije Otočec, Janez Rozman, imenoval "čudno, vendar fantastično okolje". Razstavo je odprl župan občine Brežice Jože Avšič, za glasbeno opremo pa je poskrbel citarar Peter Napret. T. G.

RUSKE ROMANCE IN CIGANSKE BALADE

NOVO MESTO - Zveza kulturnih organizacij Novo mesto in Dolenjski muzej priredita jutri, v petek, 16. junija, ob pol devetih zvečer koncert ruskih romanc in ciganskih balad na muzejskih vrtovih. Nastopili bodo Duo Ira Roma iz ruskega mesta Samara ter igralca ljubljanskega Mladinskega gledališča Olga Kacijan in Janez Škof. Če bo deževalo, bo koncert v predvorju muzeja. Vstopnice lahko dobite danes in jutri dopoldne v Domu kulture, popoldne in eno uro pred koncertom pa v recepciji Dolenjskega muzeja.

PREDSTAVITEV PESNIŠKE ZBIRKE MOJA DOLINA

STARI TRG OB KOLPI - ZKO Črnomelj in Tiskarna Novo mesto - Dolenjska založba bosta jutri, 16. junija, ob 20. uri zvečer v osnovni šoli v Starem trgu ob Kolpi predstavili pesniško zbirko Moja dolina ljudske pesnice Marije Wolf iz Radencev. Knjiga je pred kratkim izšla v pesniški zbirki Siga. V kulturnem programu bosta sodelovala KUD Hip-hop iz Črnomlja in Vokalni kvartet Stična.

PIHALNI ORKESTER IZ STRAŽE - Kot zadnji so se na srečanju predstavili domačini in gostitelji, glasbeniki straškega pihalnega orkestra, ki ga več kot uspešno vodi dirigent Miro Saje. Letos aprila so se na mednarodnem tekmovanju pihalnih orkestrów iz 11 evropskih držav v Italiji odlično izkazali: orkester je v drugi kategoriji zasedel 1. mesto, Miro Saje pa je bil proglašen za najboljšega dirigenta. (Foto: L. Murn)

Prvi koraki do knjige

To je osnovna naloga Oddelka za mladino, ki ga že 21 let vodi Slavka Kristan.

• Obiskovalci vaše knjižnice so predvsem otroci. Katere knjige in avtorji so jim zdijo trenutno najbolj privlačni? Naši najmlajši in mlajši uporabniki v začetku ponavadi posegajo po manj kvalitetni, lahki literaturi in stripih: Pet prijateljev, Miki Muster, Asterix... Zasvoji jih tudi svet pravlje, saj berejo tako ljudske kot tudi umetne in sodobne. Nujen spremljevalec pravlje pa so ilustracije, ki so iz leta v leto kvalitetnejše (npr. Marjana Mančka, Alenke Sotler, Marjance Jemec - Božič...). Malčki pri nekaterih knjigah uživajo samo ob slikah, zlasti to velja za knjige v tujih jeziki. Veliko je povpraševanje tudi po slikanicah - npr. Beli medvedek, Mavrična ribica. Nasploh mislim, da mladi bralci posegajo po knjigah, kjer so glavni junaki njihovi vrstniki ali pa živali. Izredno brana pa so dela Kästnerja, Vikinga, Suhodolčana, Kovačeve, Dahla, Pavčka.

• Na Oddelku za mladino so najpomembnejše tiste akcije, ki otroka za zanimiv način zblížajo s knjigo. Kakšne so? Veliko možnosti je. V času šolskih počitnic in tudi že sedaj lahko osnovnošolci pri nas rešujejo mednarodni knjižni kviz z naslovom Zemlja je naš dom. Žrebanje pravihnih rešitev bomo imeli v ponedeljek, 28. avgusta. Vsa leta pripravljamo tudi srečanja z raznimi umetniki, ure pravlje, vrtnice na obisku. Letos pa sem uvedla novost - družinsko bralno značko z naslovom Koraki do knjige, ki bo, tako vsaj želim, postala tradicionalna. 3. aprila, na mednarodni dan knjig za otroke, je 70 malih šolarjev prejelo priznanje in priponko Mavrična ribica. Odziv je bil zelo dober.

• Menite, da televizija kot medij slik odvrača otroke od branja? Nekateri mladi resda komaj še utegnejo obdržati stik s knjigo. Pa ne samo to. Če je televizija preveč, otroka tudi odvrača od družinskega življenja in od prijateljev. Nevarna je zato, ker otroku lahko nadomesti resničnost z navidežno resničnostjo in ga obenem dela pasivnega. Igrice v računalništvu pa so kot šund v literaturi.

• Kolikšna je dnevna izposoja knjig? Na dan nas obišče približno 140 - 200 bralcev, dnevno pa izposodimo najmanj 500 knjig. Na Oddelku za mladino opravljamo pionirsko delo, saj otroke navajamo na knjižnico in razvijamo njihovo potrebo po branju, tako da postanejo in ostanejo naši uporabniki ves čas, seveda na drugih, starosti in potrebam primernih oddelkih. Knjiga je pač edina stvar na svetu, ki ponuja možnost pogovora z največjimi misleci in umetniki človeštva, in to kadar si sam zaželiš.

LIDIJA MURN

Slavka Kristan: "Na Oddelku za mladino v Novem mestu skrbimo tudi za stalno dobavo knjižnih novosti. Je pa to vedno težje, saj je zdaj dotok denarja v te namene nominalno za tretjino manjši."

Orožje zanima tudi Slovence

Našli in zaplenili veliko količino orožja pri Dragotinu iz Obrežja pri Brežicah - V Novi Gorici dva Belokranjca prodajala orožje - Ali pogrešate ukradene predmete?

NOVO MESTO - Delavci novomeške Uprave za notranje zadeve so v prvih dneh junija zabeležili kar tri večje uspehe. Že dalj časa namreč odpravljajo ilegalno ponudbo orožja, ki je na tem območju zaradi vojne v sosednji državi toliko večja. Tako so 2. junija v Škocjanu aretirali 43-letnega Dragotina V. iz Obrežja pri Škocjanu. 6. junija je UNZ Nova Gorica na tamkajšnjem območju aretirala dva Belokranjca, ki sta skušala prodati nekaj kosov orožja, pri hišni preiskavi pa so našli bombo. Pojasnjenih pa je tudi nekaj vlomov.

Delavci UNZ Novo mesto so v petek, 2. junija, ob 11. uri na parkirnem prostoru pred mesnico v Škocjanu v sodelovanju s kriminalisti mobilne kriminalistične skupine UNZ Ljubljana aretirali oboroženega preprodajalca orožja Dragotina D. iz Obrežja. Pri pregledu osebnega vozila osumljenca so v sodelovanju s preiskovalnim sodnikom in okrožnim državnim tožilem našli in zasegli večjo količino raznovrstnega orožja in bomb. Na podlagi odredbe sodišča so na njegovem domu opravili še hišno preiskavo, kjer so našli še nekaj orožja. Do aretacije je prišlo na podlagi preverjenih informacij. Zaradi suma oboroženega odpora so kriminalisti za obvladovanje osumljenca uporabili prisilno sredstvo (fizično silo "ključ"). V žepu hlač so našli pištolo znamke Deringer z nabojem v cevi, pripravljeno za strel. Dragotina so kasneje zaradi bolečin v ramenu odpeljali na pregled v bolnišnico, kjer je zaradi poškodbe rame ostal na zdravljenju. Zaradi utemeljenega suma storitve kaznivga dejanja "nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali razstrelivih snovi" po 310. členu KZ RS je zoper Dragotina podana kazenska ovadba, za takšno kaznivo dejanje pa je zagrožena zaporna kazen od 6 mesecev do 5 let.

OROŽJE JE PRIŠLO IZ HRVAŠKE - Dragotinu iz Posavja so delavci UNZ zaplenili veliko količino orožja: več pušk, pištol, eksploziva, okoli 5.000 nabojev različnega kalibra in ostalega pribora za streljanje.

Kriminalisti UNZ Nova Gorica pa so 6. junija aretirali dva Belokranjca: 49-letnega M. G. in 24-letnega T. S., ki sta skušala prodati nekaj kosov orožja. Na domovih osumljenčev so naredili hišno preiskavo, pri tretjem vpletenu - 46-letnemu J. Š. pa so našli bombo. Vsem trem so odvzeli prostost in jih ovadili po 310. členu.

9. maja pa so kriminalisti UNZ Novo mesto odkrili 36-letnega Sandija K., ki je utemeljeno osumljen več vlomov v vikende, osnovne šole, vrtnice in v skladišča. Pri

GASILSKI PRAZNIK

DOLENJE KAMENCE - Gasilsko društvo Kamence pripravlja v nedeljo, 18. junija, ob 16. uri sprejeto uniformiranih gasilcev, odkrili bodo kipi sv. Florjana, delo Janeza Potočarja iz Potočne vasi, prevzeli pa bodo tudi novo gasilsko vozilo. Po uradnem delu bo vrtna veselica z ansamblom Henček.

PADEL Z GOSPODARSKEGA POSLOPIJA

ORLAKI - 9. junija se je hudo poškodoval 44-letni Jože T. iz Orlov. Ob 20. uri je namreč splezal na gospodarsko poslopje, da bo pripravil krmo za živino. Krmo je začel metati proti vhodu, pri tem pa je zgubil ravnotežje in padel z višine dveh metrov. Hudo poškodovan se zdravi v novomeški bolnišnici.

ZASEGLI OROŽJE

MALI KAMEN - 23. maja so delavci UKS Krško pregledali stanovanje 58-letne Danijele B. z Malega Kamna. V kleti so v prostoru za kanalizacijo našli puškomitraljez, avtomatsko puško, urni mehanizem za aktiviranje eksploziva in več nabojev. Naslednjega dne pa so 24-letnemu Aleksandru J. kateremu je orožje pripadalo, zasegli še brzostrelko ruske izdelave. Zoper njega so podali kazensko ovadbo tožilstvu.

DAN ODPRTIH VRAT TREBANJSKE POLICIJE

TREBNJE - V petek, 16. junija, bodo od 11. do 17. ure vrata policijske postaje v Trebnjem odprta za občane. Izkušeni policisti in kriminalisti bodo odgovarjali na vprašanja o javnem redu in miru, vlomih in tatvinah ter prometni varnosti, poseben poudarek pa bo na mladinskem kriminalu in mamilih. Občani si bodo lahko ogledali tehnično opremo, telekomunikacije, orožje, alkateste, kriminalistični kovček z opremo in drugo. Policisti ne bodo občanov seznanjali zgolj z delom na postaji, ampak bodo zaradi naraščanja vlomov v stanovanjske hiše, zidance in avtomobile dali poudarek preventivi. V posebnem programu bodo policisti pokazali borilne veščine, vodnik s psom pa bo pokazal poslušnost in obrambo.

V skrivnost zavita smrt

V Brežicah je v spopadu med kosovskimi Albanci eden umrl, stanje drugega pa je bilo v torek še vedno kritično

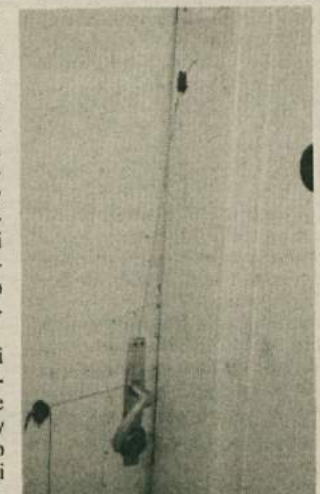
BREŽICE - V petek je bilo okoli 21.45 je v stanovanjskem bloku v Šolski ulici 4 najprej slišati prerinjanje, ropotanje, prekanje in vpitje, potem pa strel in v nekaj naslednjih sekundah še 6 strelav. Ena oseba je umrla, druga je bila hudo ranjena, tako da je bilo v torek ob zaključku redakcije njeno stanje še vedno kritično.

28-letni Fatmir B., državljani Slovenije, se je tistega popoldneva s 33-letnim Ahmetom B. iz Brežic mudil v lokalu Santa Lucija v Brežicah. Med njima je prišlo do pretepa. Ahmet B. se je odpeljal na dom svojega starejšega brata in se skupaj z njima odpeljal v Brežice na Šolsko ulico 4 k Mejdiu H., pri katerem se je tisti čas nahajal Fatmir. Nekaj pred deseto zvečer sta pri vhodnih vratih pozvonila. Vrata je odprl Jasir G., ki je takoj poklical Fatmira. V tistem trenutku je videl, da ima Ahmet v rokah manjšo sekuro, brat Halit pa pištolo. Stanovalec sta skušala vrata zapreti, vendar jima to ni uspelo. Halit je roko, v kateri je imel pištolo, potisnil v notranjost stanovanja in izstrelil 7 nabojev. Krogle so zadele in hudo poškodovale 32-letnega Mejdiu, takoj zatem pa je v sobo vstopil še Ahmet in v sobi s sekuro večkrat udaril Fatmira po glavi in ostalih delih telesa, tako da je poškodobam takoj podlegel. Jasir, ki je v krvavem obračunu ostal nepoškodovan, je stekel do sosedov, ki je poklical policijo in prvo pomoč. Policisti so že eno uro po streljanju prišli storilca na njuno domo.

Fatmir je v bloku na Šolski stanoval približno pol leta. S sosedmi se ni družil in o njem nihče ni vedel nič, opažali pa so, da v podstrešno stanovanje prihajajo tudi drugi, tako da so stanovaleci le ugibali, koliko jih v resnici stane nad njimi. Fatmir je prišel v Slovenijo leta 1988, ko so ga ranjenega skrivaj prepeljali v Klinični center v Ljubljani, saj je sodeloval v znani stavki v kosovskem rudniku, poškodovan pa je bil v napadu policije. Tu si je potem uredil življenje: imel je gradbeno podjetje Mej-hag, zato so k njemu hodili delavci, ki so delali zanj. Koliko jih je bilo, se ne ve, sosedje pa veno povedati, da so na stopnicah pogosto srečevali nove obraze. Pozorni so postali nanje tudi pred približno 14 dnevi, ko je bilo vlomljeno v prav tako podstrešno stanovanje nasproti Fatmirevemu, ki je v lasti HPG-ja. V stanovanju je menda živel tudi žena z otrokom, ki pa so je videli dva dni pred nesrečo odhajati s kovčkom. Ali je bila usodni trenutek v stanovanju, se ne ve, eden izmed sosedov pa je slišal otrokov jok in tudi vzklik ženske.

V stanovanjski blok, ki je bil prej last gozdnega gospodarstva in so se ljudje med seboj poznali, je prišel mednje nekdo, ki se je zaradi drugega načina življenja in običajev, ki vladajo med kosovskimi Albanci, razlikoval od njih. Verjetno ravno zaradi teh razlik pa ostajajo vzroki tako krvavega obračuna še zakriti.

T. G.

STANOVANJE JE ZAPEČATENO - Vrata podstrešnega stanovanja v Šolski ulici št. 4 so zapečatena, zakaj je za njimi prišlo do krvavega obračuna s pištolo in sekuro, pa še ni znano.

POTA IN STRANPOTA

dežurni poročajo

VLOMIL V HIŠO - 3. junija je neznanec v Sevnem vlomil v stanovanjsko hišo in oškodovanca S. J. ukradel 24.000 tolarjev.

OB KOSILNICO - V času od 2. do 4. junija je neznanec v naselju Stare Žage vlomil v gospodarsko poslopje ter lastnika M. S. iz Ljubljane ukradel koso, vredno 130.000 tolarjev.

OSTANEK DRUGE SVETOVNE VOJNE - 5. junija je Slavko M. iz Brežic obvestil policiste, da je na njivi v Dolenjih Škopcih našel predmet, podoben eksplozivnemu telesu. Gre za eksplozivno telo iz druge svetovne vojne, dolgo 10 in s premerom 4 cm, v zadnjem delu pa so stabilizatorji.

DENAR PUSTIL V ZAKLENJENI OMARICI - 5. junija popoldne je neznanec v podjetju Trimo v Trebnjem vlomil v garderobno omarico in ukradel devize in tolarje. Lastnika A. R. z Rdečega Kala je oškodoval za 107.000 tolarjev.

ODNESEL PRENOSNI TELEFON - 5. junija je neznanec v podjetju GIP Pionir v Cegelnici iz pisarne ukradel prenosni telefon in s tem lastnika oškodoval za 350.000 tolarjev.

ZAZGAL POSTELJNINO - Obsojenec v KPD Dob, 38-letni S. H., je osumljen poškodovanja tuje stvari, ker je 9. junija ob 1. uri v samici zazgal posteljnino, pri tem pa so se ožgale tudi stene. Škode je za 100.000 tolarjev.

NAŠLI MRTVO

KOČEVJE - Kočevski policisti so bili 5. junija obveščeni, da v Srednjem Potoku pri Banjaloki že nekaj dni niso videli domačinke, 59-letne Neže Jurkovič iz Srednjega Potoka 2. Policisti in drugi iskanci so jo nato našli mrtvo na poti kakih 100 m od hiše. Komisija je ugotovila, da je umrla zato, ker ji je odpovedalo srce. Znakov nasilja niso odkrili.

Kočevska stranpota

MLADOLETNI KRADLI - 5. junija je Marica Stekič iz Kočevja ugotovila, da ji je v zadnjih nekaj dneh izginilo iz stanovanja 2.750 DEM in okoli 40.000 tolarjev. Policisti so hitro odkrili mladoletne storilce, vendar so z ukradenim denarjem že nakupili razno tehnično blago, katero so jim zasegli. Zaseženo so skupaj z ovadbo storilcev predali tožilstvu.

ZGUBIL SE JE - Jože Podržaj iz Grosuplje je 5. junija zvečer sporočil kočevskim policistom, da je bil s svojim lovskim psom na izletu v Rogu. Pes pa se je izgubil. Policisti so o izgubljenju obvestili po radiu in kmalu dobili sporočilo, da so takega psa ljudje videli pri vasi Gorenje. Psa so tudi našli in ga izročili srečnemu lastniku.

VLOMLJENO V SLUŽBENI AVTO - 6. junija so s podjetja LIK obvestili, da je bilo vlomljeno v njihov službeni avto. Policisti so ugotovili, da je neznanec razbil na avtu steklo in odnesel avtoradio Blaupunkt, programno dovoljenje in kartico za točenje goriva na Petrolu ter tako LIK oškodoval za okoli 50.000 tolarjev.

V TOREK DAN ODPRTIH VRAT - Kočevska policijska postaja je za torek, 20. junija, pripravila dan odprtih vrat. Obiskovalcem bodo pokazali opremo, orožje in jih seznanili s svojim delom v prvih petih mesecih letos.

KRONIKA NESREČ

NEPRAVILNO PREHITEVANJE - 7. junija ob 15.55 je 51-letna Lena T. iz Zagreba vozila od Gmajne proti Obrežju. Izven Prilip je pričela preje hitrejši avto pred seboj v trenutku, ko je naproti pravilno pripeljala 31-letna Vesna V. iz Zagreba. Voznici sta trčili in Vesno je zaneslo še v avto, ki ga je vozil Fuad S. iz Gračanice od Gmajne proti Obrežju. Odpadli deli so poškodovali še avto, ki ga je vozil Nikola G. Voznica Lena je po trčenju padla iz parkirnega prostora, ostali trije vozniki pa se v nezgodi niso poškodovali.

Št. 24 (2392), 15. junija 1995

EKSPLODIRAL BOJLER

NOVO MESTO - V nedeljo, 11. junija, ob 3.20 je v stanovanjskem bloku na Seidlovi ulici v Novem mestu v stanovanju S. R. eksplodiral 80-litrski bojler. Ugotovili so, da se je voda zaradi okvare termostata preveč segrela, varnostni ventil pa pare ni puščal, zato je prišlo do eksplozije gredca. Pri tem je razbil obe steni kopalnice, poškodovana so vhodna vrata, garderobna omara v hodniku, podrla se je stena med kopalnico in kuhinjo, poškodovani so kuhinjski elementi. Zaradi močne eksplozije so počila tudi stekla na hodniku stanovanjskega bloka. Škoda je velika, a še ni ocenjena.

Pretep zaradi neuslišane ljubezni

Obtožena sta trčila, da ju sploh ni bilo zraven - Dve povsem različni zgodbi - Sodišče verjelo napadenemu in pričam - Pol leta pogojne zaporne kazni

NOVO MESTO - 10. decembra 1993 zvečer je pred gostilno na Štrekjevici blizu Semiča prišlo do pretepa, v katerem je Dušan Ž. izgubil 4 zobe, bil pretepen in obrčan, posledice pa so vidne tudi na obrazu. Kaj se je pravzaprav dogajalo tistega zimskega večera, na glavni obravnavi ni bilo najbolj jasno, saj sta vsaka stran trdila svojo, čisto drugačno zgodbo.

Matija R. iz Semiča, ki je bil obtožen napada, je povedal, da ga sploh ni bilo zraven, saj je bil tisti čas pri Nataši K., kjer so kartali. Medtem ga je po telefonu poklical kolega Martin S. in mu rekel, naj pride k njemu. Ko je prišel na Omo, sta ga pričakala še Franc G. z železnim drogom v roki in Dušan Ž. Ker je takoj videl, da mu ne kaže nič dobrega, je takoj odšel, policije pa o poskusu napada ni obvestil, saj so bili prijatelji. "Dušan je mogoče poškodbe dobil kje drugje, saj rad pije in je mogoče kje padel," je Dušanove poškodbe pojasnil Matija. Drugobtoženi Mladen K. z Osojnika je sicer tisti večer z Dušanom Ž. v bifeju pil, dal mu je celo za pičajo, vendar, kot sam pravi, je šel po tem na predavanje in tistega večera z Matijo sploh ni bil skupaj. "Iz bife-

ja sem šel s kolegom. Da je bil Dušan pretepen, pa sem izvedel šele naslednji dan, ko je prišla k meni poizvedovat policija. Z Dušanom nisva imela neporavnanih računov." Dušan Ž. se spominja, da je šel tistega večera na tehnični pregled. Z njim je bil takrat 17-letni Franc G., ki je stanoval pri njegovi ženi. Dušan je šel na Štrekjevce na pivo, fant pa ga je tisti čas počakal v avtu. "Mladen je napad name načrtoval, zato mi je tudi plačal pivo. Potem mi je rekel, naj grem ven, me na silo popokal, zunaj pa sem jih že dobil po glavi. Pritekel je še Matija in oba sta me brcala in tepla. Spominjam se, da je bila v avtu Nataša K., ki je kričala, naj me pustita pri miru, naj me le nekaj vprašata," se spominja Dušan. Tudi Franc je samo opazoval, ko sta napadalca odšla, je

poškodovanega odpeljal k Martinu S., od koder so poklicali Natašo, telefon pa je dvignil Matija. "Martin ga je vprašal, kaj dela preglatice, Matija pa mu je odgovoril, da se bo oglašil in zadevo končal. "Govorilo se je namreč, da hodim k Nataši," je povedal Dušan. Enako je dogo-

• Matija in Mladen, ki sta bila obtožena, da sta drugemu povzročila hude telesne poškodbe, za kar kazenski zakonik RS predvideva denarno kazen ali zapor do enega leta, je sodišče spoznalo za kriva in vsakega obsodilo na pogojno kazen 6 mesecev zopora in enoletno preizkusno dobo. Sodba še ni pravno močna.

dek opisal tudi Franc: "Ko smo prišli k Martinu, je prišel še Matija, skočil je na Dušana, vendar ga je Martin odvel stran." Dušan je šel še ista večer k zdravniku, poškodbe obrata in zob pa so še danes vidne. T. GAZVODA

VODI MALIBU

RIBNICA - V osmih kolu občinske lige Ribnice v malem nogometu so bili doseženi naslednji izidi: Grafit-Malibu 2:3, Grafit-Biba Market T 2:6, Sodražica-TP Jurjevica 5:4, Trgovina SAN-Gostilna Murn 3:2, Prestige-Divi jezdec 3:4. Vodi Malibu z 21 točkami, na listi strelcev pa Janez Nosan z 17 zadetki.

NOVOMEŠKI KLUB IMA BARKO - Člani lani ustanovljenega Jadranskega kluba Novo mesto so prejšnji teden v Izoli prvič prižugali 7,80 metra dolgo jadrnico Elan express, ki so jo predvsem z denarnimi prispevki članov; nekoliko pa tudi s pomočjo pokroviteljev kupili od zasebnika. Deset let staro plovilo bodo uporabljali predvsem za tečaje in vadbo, z njo pa nameravajo nastopiti na nekaterih jadrskih regatah na Jadranskem morju.

Mladi Dolenjci daleč pred vsemi

Šentjernežani med osnovnošolci v atletiki še vedno na slovenskem vrhu - Med posamezniki izstopata sprinterja Kristjan Kralj in Maja Nose in dolgoprogašica Petra Radišek

VELENJE - Dolenjsko atletiko zagotovo čakajo še boljši časi, tako vsaj se da sklepati na osnovi izidov najbolj množičnega športnega tekmovanja za osnovnošolce v Sloveniji - šolskega atletskega pokala. Tako kot že nekaj zadnjih let so prednjačili mladi atleti in atletinje iz Šentjerneja, med najboljšimi pa so bili še mladi športniki iz novomeških osnovnih šol Grm in Šmihel ter iz Dolenjskih Toplic.

Med mlajšimi dečki so zmagali mladi atleti iz novomeške osnovne šole Šmihel, osnovna šola Grm je bila tretja, Krško sedmo in Šentjernejo osmi, nastopilo pa je 30 šolskih ekip. Pri starejših dečkih je bil Šentjernej drugi, Grm pa tretji. Med deklicami je šentjernejska ekipa obkraljevala, medtem ko so bile Dolenjske Toplice pri mlajših deklicah šeste.

Tekmovanje pa ni le ekipno, ampak tudi posamično in prav med posamezniki so se nekateri mladi dolenjski atleti še posebej izkazali. V skoku v

daljino sta z grmske osnovne šole Jernej Kastelic in Matej Podkrižnik med starejšimi dečki osvojila prvi dve mesti, Šentjernežan Darko Drobež pa je bil v skoku v višino drugi. Med Dolenjci vsekakor največ obeta Šentjernežan Kristjan Kralj, ki je s časom 7,20 s zmagal v finalu teka na 60 m, precej pa je pripomogel tudi k zmagi šentjernejske štafete 4 X 100 m.

Med starejšimi deklicami je bila, podobno kot Kralj med dečki, s časom 8,11 s najhitrejša šentjernežanka Maja Nose. Tudi Sevnica Petra Radišek, ki je na 1.000 m edina premagala mejo treh minut (2:59,35), ni imela resnejše konkurence. Med mlajšimi dečki je bil na 60 m najhi-

trejši Krčan Aleš Jamšek, na 1.000 m pa Sevnica Borut Veber. Krčan Mirza Ibračević je vrgel žogico 71,52 m daleč in zmagal med mlajšimi dečki, Stopičan Janez Barborič pa je bil tretji; v isti kategoriji je bil Matjaž Bukovec iz Šmihela drugi v teku na 300 m. Grmčanka Ines Čigoja je bila v metu žogice druga, Mari Kusej iz Šentruperta pa tretja. V skoku v višino je bila šentjernežanka Mojca Koligar druga, v isti disciplini je bil med mlajšimi dečki Grmčan Sašo Rebernik tretji, v metu krogle pa med starejšimi deklicami tretja Janja Smolič iz Šentjerneja.

NAJBOLJŠI NOVOMEŠKI UPOKOJENCI

ČRNOMELJ - Belokranjska društva upokojencev so v začetku junija pripravila 20. športne igre upokojencev z Dolenjske in Bele krajine. 42 ekip z 250 tekmovalci se je pomerilo v petih športih. V šahu je bila najboljša Stična, v balinanju Grosuplje, v kegljanju pri moških in ženskah Kočevje, v streljanju Novo mesto, v pikadu pri moških Metlika in pri ženskah Črnomelj. Skupni zmagovalec je bil DU Novo mesto. Organizatorji se zahvaljujejo vsem, ki so pomagali pri pripravi športnega srečanja upokojencev, predvsem pa OŠ Loka, Krki in SKB iz Novega mesta, Dolenjski banki, Beti, Kometu in Kolpi iz Metlike, Iskri Semeč, Zvezi društev upokojencev Slovenije in pokroviteljici občini Črnomelj. Naslednje športne igre upokojencev bodo v Kočevju. J.D.

VOZNIKI, POZOR, tudi počasi se daleč pride! Je gesto 26-letnega Jožeta Voroša iz Murske Sobotice, ki je sicer svetovni rekord v vožnji s 3 m visokim enokolesom. Da bi slovenske voznike opozoril, da divjanje po cestah nima smisla in da se da tudi počasi kam priti, se je prejšnji teden iz Murske Sobotice odpravil na 600 km dolgo pot do Portoroža, obiskal pa je tudi Dolenjsko. Na sliki: med kolezarjenjem skozi Novo mesto, kjer mu je dobrodošlico izrekel tudi novomeški župan pred zavarovalnico Tilia, pa ga razen predvaja moza Novega mesta ni pričakalo prav veliko počasne vožnje željnih voznikov, ki jim je Voroš želel povedati tudi to, da je kolezar na cesti med avtomobili zelo občutljiv in da avtomobilisti nanje premalo pazijo.

MEDNARODNI NOGOMETNI TURNIR

NOVO MESTO - Novomeški nogometni klub Elan bo v soboto, 17. junija, ob devetih zjutraj pripravil mednarodni nogometni turnir za mlade nogometaše. Nastopala bodo moštva dečkov do 11. leta in do 13. leta iz Celovca, Zagreba, Ljubljane, Črnomlja in Novega mesta, istočasno pa bosta na obeh polovinah velikega nogometnega igrišča po dve tekmi. Zadnje tekme naj bi dečki odigrali okoli 6. ure popoldne, po turnirju pa bodo organizatorji pripravili družabno srečanje in rajanje ob zvokih ansambla Rubin.

SREDNJEŠOLCI RAZOČARALI

LJUBLJANA - Dolenjski in posavski srednješolci so na finalnem tekmovalnem slovenskega srednješolskega atletskega pokala razočarali, saj so osvojili precej slabša mesta, kot smo vajeni. Še najvišje so segla dekleta novomeške gimnazije, ki so bila med ekipami četrta, Brežičanke so bile devete, dijakinje STZŠ Novo mesto so zasedle 12., atletinje SEŠ Novo mesto pa na 13. mesto. Med fanti so bili najboljši atleti STZŠ Novo mesto, novomeški gimnazijci so bili enajsti, brežiški pa trinajsti. Med posamezniki velja pohvaliti predvsem Aleša Tomiča s STZŠ Novo mesto, ki je v teku na 2.000 m dosegel čas 5:14,32 in za več kot 6 sekund premagal drugouvrščenega Repanška iz Ljubljane, medtem ko je bil v teku na 1.000 m Dejan Gradiša z iste šole tretji.

V Gabrju mladi za Frutabelo

Dve zmagi za Astro, med najstarejšimi dečki v kategoriji A pa je zmagal Krčan Gregor Zagorc

GABRJE - Podgorski vasici Gabrje in Brusnice sta v soboto imeli v gosteh smetano najmlajših slovenskih kolezarjev, ki se tudi letos merijo na tekmovalnih za pokal Frutabela. Progo so organizatorji iz kolezarskega društva Krka Novo mesto ob izdatni pomoči prizadevnih domačinov speljali tako, da so kolezarji vseh treh kategorij startali v Brusnicah in nato v Gabrju pod Gorjanci naredili več krogov.

Kljub izredno močni konkurenci - na startu so bili vsi najboljši mladi kolezarji iz vseh slovenskih klubov - so tekmovalci iz Dolenjske, Posavja in Bele krajine dokazali, da med vrstniki spadajo med najboljše. Med dečki v skupini C, ki so morali premagati 10-kilometrsko progo, je zmagal Jaka Ivanetič iz ljubljanske Astre, Janez Škoberne iz krškega Savaprojekta je bil drugi, Črnomaljec Janez Muhvič tretji, najboljši krkaš Gorazd Matko pa četrti. Poprečna hitrost najmlajše skupine je znašala 23,3 km/h.

Dečki v kategoriji B so prevozili 14,5 km dolgo progo s povprečno

hitrostjo 27,4 km/h, spet pa je zmagal član Astre Matic Strgar, krkaš Jure Zrimšek je bil drugi, Matevž Kastelic pa četrti.

Dečki v kategoriji A so imeli progo, dolgo 17,5 km, ki jo je najhitreje prevozil Gregor Zagorc iz krškega Savaprojekta; vozil je vozil s povprečno hitrostjo 26,65 km/h.

NOČNI TURNIR

NOVO MESTO - Malonogometni klub Bife Viktor iz Regrče vasi bo v soboto, 24. junija, z začetkom ob 20. uri, pripravil nočni turnir v malem nogometu. Prijavite se lahko in še kaj več zveste po telefonu 27 071 ali 321 789.

PRESTOPNI ROK ZA KEGLJAČE

NOVO MESTO - Tekmovalna komisija pri območni kegljaški skupnosti obvešča vse klube, da je novi prestopni rok od 15. junija do 15. julija.

Štangelj v Italiji za Di Renzom

Uspešen nastop prvega Krkinega moštva v Italiji, kjer je bilo vse podrejeno Gorazdu Štanglju - Derganc drugi v Pordenonu - Dvojna zmaga krkašev na Veliki nagradi Pazina

NOVO MESTO - Gorazd Štangelj, kolezar novomeške Krke, od katere domači strokovnjaki letos največ pričakujejo, ponovno dokazuje, da je narejen iz pravega testa, saj je na dirkah, kjer nastopajo le amaterji, sposoben uvrstiti se prav med najboljše. Tokrat je na izredno močni enodnevnih dirki v italijanskem Vareseju pripeljal na cilj drugi.

Na mednarodni kolezarski dirki, ki šteje tudi za nagrado Oscar Gazzete, je Krkin stroj deloval kot namazan, vse pa je bilo podrejeno uspehu Gorazda Štanglja, ki je imel od Novomeščanov na zadnjih kilometrih 173 km dolge dirke 15. targo d'oro cita di

Varese največ moči. Dirka je imela kar nekaj težkih klancev, na katerih se je še posebej izkazal zmagovalec gorskih ciljev na dirki Po Sloveniji italijanski reprezentant Marco Di Renzo, ki je bil tudi tokrat nepremagljiv in je dosegel svojo 10. letošnjo zmago; 33 sekund za njim je na cilj pripeljal Gorazd Štangelj, 25 sekund za Novomeščanom pa drugi Italijan Bijago Konte; za njimi je zaostal tudi dvakratni mladinski svetovni prvak Figueras.

Tudi sicer so se konec prejšnjega tedna Krkini kolezarji dobro izkazali. Na Veliki nagradi Pazina je 120 km najhitreje premagal Andrej Gimpelj, drugi je bil Bogdan Fink, tretji pa najboljši Hrvat Vlado Miholjevič. Starejši mladinci so kolezarili na 130 km dolgi dirki za 14. nagrado

VETERANI INLESA PRVI

RIBNICA - Veterani Rokometnega kluba Inles so na državnem klubskem prvenstvu v Kamniku osvojili prvo mesto. V konkurenci šestih ekip so v finalu premagali Šoštanj z 18:15. (M. G.)

RETELJ ALI KRALJ?

NOVO MESTO - Na spisku slovenskih reprezentantov, ki bodo julija v Haagu nastopili na mladinskem svetovnem prvenstvu v namiznem tenisu, sta tudi dva Novomeščana, čeprav bo na tekmovalnem nastopu le eden izmed njiju. Kljub temu, da so ostali člani reprezentance že določeni, pa si je vodstvo reprezentance pustilo še nekaj časa, da se odloči, ali bo v Haagu nastopil mlajši Matjaž Retelj, ki je bil na nedavnem državnem mladinskem prvenstvu v Novem mestu tretji, ali pa bo oblekel slovenski dres Tomaž Kralj, ki je mladinec zadnje leto in višje kotira med člani.

Igor in Vlado zmagala v Velenju

Slovenija se je med moškimi in med ženskami uvrstila v prvo evropsko atletsko ligo - Vlado Kevo je zmagal kljub poškodbi - Igor Primc je rekord še približal 60 m

VELENJE - Tekma evropskega atletskega pokala Bruno Zauli v Velenju je minila v znaku premoči tako moške kot tudi ženske slovenske reprezentance, ki sta se uvrstili v prvo evropsko ligo, precejšen delež pri tem uspehu pa sta imela tudi novomeški metalec diska Igor Primc in brežiški metalec diska Vlado Kevo, ki sta vsak v svoji disciplini zmagala in prinesla svoji reprezentanci po 7 točk.

Za večino slovenskih atletskih reprezentantov je bila velenjska tekma evropskega pokala vrhunec ali pa vsaj eden izmed vrhuncev sezone, prav gotovo pa to velja tudi za Igorja Primca in Vlada Kevo, čeprav sta imela oba precej različno konkurenco. Vlado Kevo, ki ima že nekaj časa težave s poškodbo in trenira s pol moči, se ni bilo treba prav truditi, saj bi za zmago zadostoval met, ki bi bil za skoraj 10 m krajši od njegovega osebnega in državnega rekorda, tako da je bilo zanj skromnih 62,14 m povsem dovolj, da je premagal Izraelca Gillerja in Hrvata Svedoviča.

Drugače je bilo z Igorjem Primcem, ki je tekmoval z nekaterimi atleti, ki imajo svoje osebne rekorde precej boljše od njegovih 59,02 m, vendar je očitno, da so fantje svoje najboljše rezultate dosegli še v času, ko je bilo na področju dopinga precej več dovoljenega in je bila doping kontrola redkejša in manj natančna. Ker Igor nikoli ni jemal nedovoljenih stimulantnih sredstev in so njegovi dosedanj izidi predvsem odraz njegovih dejanskih sposobnosti in dela, sedaj v primeru z večino konkurentov napreduje. Ravno zato njegova zmaga tokrat ni bila vprašljiva, saj je prvi letošnji vrhunec načrtoval prav za velenjsko tekmo. Njegov prvi met, ko je vrgel komaj čez 55 m, sicer ni napovedal tistega, kar se je zgodilo le nekaj minut zatem. Že v drugi seriji je Igorju met uspel, disk pa je pod idealnim kotom jadral daleč in pristal 6 cm dlje od njegovega osebne rekorda, čeprav je Igor izmet zaključil na tleh brez poskoka, ki bi mu lahko prinesel vsaj še en meter. S trenerjem Gačnikom sta v nedeljo načrtovala prvi met čez 60 m, vendar bosta morala na ta dogodek še nekoliko počakati, glede na Igorjev postopni in zanesljivi napredek pa čas novega državnega rekorda ni več daleč.

Najboljši slovenski sprinter Novomeščan Tomaž Božič je na tekmovalju nastopil kar trikrat. V teku na 100 in 200 metrov je imel precej močno

KOMAC SE ŠE NI ODLOČIL

KOČEVJE - Gregor Komac, državni reprezentanti in najboljši igralec NTK Melamin, se še ni odločil, v katerem klubu bo igral v prihodnji sezoni. Vse bo odvisno od denarja. Grega bi najraje ostal v Kočevju in soigralcem pomagal v jesenskem mednarodnem tekmovalju. Če v Kočevju ne bodo zbrali dovolj denarja, bo športno pot nadaljeval v enem izmed boljših slovenskih klubov ali v tujini. (M. G.)

konkurenco, zelo hiter pa je bil predvsem ciprski Grk Marcoullides, ki je na obeh razdaljah zmagal. Tomaž je na 100 m tekel nekoliko počasneje kot na tekmah pred evropskim pokalom, ko mu je do izidov pod 10,70 sekunde nekoliko pomagal tudi veter v hrbet. Izid 10,90 je zadostoval za 4. mesto. Na 200 m je bil Tomaž, ki se je na prvi polovici proge z Marcoullidesom boril za prvo mesto, potem pa mu je zmanjkalo moči, z 22,47 peti. Nastopil je tudi v slovenski štafeti 4 X 100m, ki je osvojila 3. mesto.

Zal je v reprezentanci manjkal državni prvak na 10 kilometrov Novomeščan Matjaž Fabijan, ki si je pred dnevi izpahnil palec na nogi in je mor-

POHOD PO TRUBARJEVI POTI

VELIKE LAŠČE - Planinsko društvo Velike Lašče je ob sodelovanju tamkajšnje osnovne šole minulo soboto izpeljalo 3. tradicionalni pohod po Trubarjevi poti. Čeprav je organizatorjem vreme malce ponagajalo, se je pohoda udeležilo 130 pohodnikov, kar je nad dvakrat več kot lani, ko jih je bilo le 60. Prvi pohodniki so krenili iz Velikih Lašč že ob 8. uri, pot pa jih je nato peljala preko Retij in Podsmreke do Trubarjeve domačije na Rašici, kamor so prispeli okoli 22. ure. Organizator je poskrbel za prevoz pohodnikov nazaj v Velike Lašče, prav tako pa tudi za prijetno vzdušje na Trubarjevi domačiji. Z organizacijo pohodov po poti književnikov Levstika, Stritarja in Trubarja nameravajo nadaljevati tudi v prihodnje, zato so vpeljali priznanja za udeležbo na pohodu, in sicer bronasto Levstikovo nagrado za 2. udeležbo, tečaj pa sledijo srebrna Stritarjeva in zlata Trubarjeva nagrada.

Mirnopeški tek trinajstič

Mirnopečani pričakujejo okoli tisoč tekačev - Med prijavljenimi je tudi že maratonec Mirko Vindiš

MIRNA PEČ - Mali maraton oziroma tekmovalje na polovični progi pravega maratona je v Sloveniji dobil domovinsko pravico predvsem po zaslugi prizadevnih organizatorjev tradicionalnega mirnopeškega teka, ki ga bodo v soboto, 24. junija, s startom ob 17. uri pripravili že trinajstič, seveda pa bo prireditev tudi tokrat štela za odprto prvenstvo Slovenije in dolenj-

al zaradi tega izpustiti nekaj trenin gov. Če bi Fabijan nastopil, bi se lahko tako v teku na 10 kilometrov kot tudi na pol krajši razdalji boril za prvo mesto, tako pa sta Velenjska Izudin Hrapič in Bekim Bahtiri tekmi končala bolj na repu. I. V.

Igor Primc

ŠMARJEŠKI TEK

ŠMARJETA - V Šmarjeti nameravajo letos prvič pripraviti veliko prireditev za tekače rekreativce in tekmovalce, imenovano Šmarješki tek, s katero bi se sčasoma radi postavili ob bok Radencem. Prvo tekmovalje bo v soboto, 17. junija, ob 14. uri. Prvim rekreativcem bo namenjen 10-kilometrski trimski tek, cicibani bodo morali preteči 600 m, za mlajše kategorije bo proga dolga 3 kilometre, člani in veterani pa bodo tekli polovično dolžino maratona oziroma mali maraton.

sko prvenstvo v tej atraktivni tekasti disciplini. V polmaratonu se bodo tekači glede na rojstni datum na 21,095 km dolgi progi pomerili v petih (mladinci, mlajši in starejši člani ter mlajši in starejši veterani), tekačice pa v treh kategorijah (mladinke, članice in veteranke).

Poleg prvenstev v polmaratonu bodo Mirnopečani kot vedno od sedaj pripravili še vrsto drugih tekaških prireditev. Trim tek bo dolg 10 km, vsi tekači bodo nastopali v enotni kategoriji, na tej razdalji pa se bodo za naslove prvakov pomerili tudi pripadniki slovenske vojske. Starejši dečki od 12. do 14. leta starosti bodo tekli 1500 m daleč, mlajši dečki 421,85 m daleč in cicibani 210,95 m daleč.

Še lani je bila pokroviteljica mirnopeških tekov Krka, letos pa je na pomoč priskočil Telekom, s pomočjo katerega bodo organizatorji poskusili privabiti čim boljše domače in tuje tekače na dolge proge. Zmagovalce polmaratonske preizkušnje bo dobil 150 tisoč tolarjev, zmagovalka pa 70 tisoč, kolikor bo dobil tudi drugouvrščen med moškimi. Lani in pred-uvrščen med moškimi. Lani je prvo nagrado Etiopijec Terefe Mekonnen, ki je mirnopeško progo pretekel najhitreje do sedaj, letos pa bo njegov dosežek poskusil preseči najboljši slovenski maratonec Mirko Vindiš. Organizatorji pričakujejo okoli tisoč udeležencev, ki se lahko prijavi vijo po telefonu številka 068 78 490 ali 78 027 najkasneje do 19. junija.

Slovenska državna reprezentanca, v kateri sta tudi Srečko Glivar in Bogdan Ravbar, nastopa na izjemno težki, predvsem gorski dirki po Avstriji, kjer je šlo na prvih petih etapah najbolje ljubljancu Borisu Premužiču; na peti etapi se je s smelim pobeгом izkazal tudi Glivar. Več o dirki Po Avstriji, ki še traja, bomo poročali v naslednji številki Dolenjskega lista.

JUNAKI KRŠKE NOČI - Postavitev reflektorjev ob krški speedwayski stezi se je izkazala za odlično potezo prizadevnih delavcev AMD Krško, saj je tako junake dirke za zlati znak Krškega, Gerharda Lekseta, Alfonsa Stefanca in Lazsla Bodija, videlo precej več ljudi, kot bi jih sicer, pa tudi nevarnost, da bi tekmovalci motile nevihte, je manjša.

Trgovci priponke, kupci račune

Verjetno ni dneva, ko ne bi vsak izmed nas obiskal kakšne trgovine, pa čeprav samo zaradi nakupa kruha in mleka. Toda ali ste pozorni na to, ali vam prodajalec na blagajni izroči račun za nakupljeno blago ali ne? In ko račun dobite, ali ga spravite v žep ali pa ga pustite kar v trgovini? Je dolžnost prodajalca, da vam nekaj časa prodajalci nosijo na svojih delovnih haljah priponko imenom in priimkom ter navedbo svoje funkcije? Odgovori na vprašanja, kako mora biti, so jasni, saj so določeni z zakoni. Zakone pa je treba spoštovati. Ali jih in kakšne so kazni, če jih ne, je bil namen naše akcije, med katero smo obiskali nekaj naključno izbranih trgovin.

Najprej sem si ogledala trgovino Kmečkarske zadruge Krka v Mirni Peči. Vse takrat zaposlene prodajalke v samopostrežni trgovini so imele na halji priponko s svojim imenom, priimkom in funkcijo, ob nakupu pa so mi izročile račun. Poslovodja mi je povedal, da so glede tega vestni in da obstajajo tudi kontrole, ki se pri njih začnejo končale še brez kazni.

FOTO: L. MURN

Kračun, velja od 6. oktobra 1993. Če ni tako, sledijo sankcije po zakonu o trgovini. Zagrožene kazni so: za odgovorne osebe najmanj milijon tolarjev, za poslovodjo pa 75.000 tolarjev - vedno se plačata obe. Nošenje priponk (med drugim) kontrolira Tržni inšpektorat Republike Slovenije.

Na Enoti Novo mesto je za to določenih pet republiških tržnih inšpektorjev, ki takšne (ne)pravilnosti odkrivajo v sedmih občinah: Novem mestu, Trebnjem, Metliki, Črnomlju, Škocjanu, Šentjerneju in Semiču. Pravijo, da je splošni vtis dober, da prodajalci nosijo priponke, sicer pa je namen te novosti (če to po skorajda dveh letih sploh še je) predvsem izboljšanje kvalitete in varstva potrošnikov.

(Ne)izdajanje računov potrošnikom

Zakon o trgovinski dejavnosti iz leta 1990 v okviru varstva potrošnikov v 12., 13., 14. členu določa tudi obveznosti prodajalca o izdajanju računov in o pravicah kupca. "Trgovec na drobno mora v prodajnem

objektu za blago, ki ga prodaja, vidno prikazati ceno, določeno v trgovski knjigi, in se te cene držati; izdati mora račun za prodano blago (račun, paragonski blok, odrezek registrske blagajne); vsem potrošnikom mora prodajati blago pod enakimi pogoji; v skladu z zveznim zakonom mora zagotoviti deklaracijo, garancijski list, atest in tehnično navodilo o uporabi..." V 15. členu zakona pa piše, da ima potrošnik pravico in obveznost preveriti ceno, kakovost in količino kupljenega blaga ter vzeti račun, s katerim lahko najpozneje v treh mesecih po nakupu reklamira blago. Ima tudi pravico, da ga v prodajnem objektu obvestijo o njegovih pravicah ter da pristojnemu inšpekcijskemu organu prijavi ugotovljene pomankljivosti. Če torej prodajalec kupcu ne da računa, stori prekršek, ki ga določa 70. člen zakona o prometnem davku, in sicer je najmanjša kazen za pravno osebo 60.000 tolarjev, za odgovorno osebo 20.000 tolarjev, za zasebne podjetnike ali obrtnike pa 100.000 tolarjev.

Sodniki za prekrške pravijo, da se pri določanju višine kazni upoštevajo tudi individualne olajševalne okoliščine (mekanizacija, obžalovanje, priznanje) ter premoženjske in osebne razmere.

In kaj se zgodi, če kupec ne vzame računa? To je njegova dolžnost, ki jo določa 76. člen zakona o prometnem davku in če se ne izvaja, se na podlagi 58. člena zakona določi kazen za kršitev v višini 2.000 tolarjev. Pristojni organ davčne inšpekcije mora kazen izreči in izterjati na kraju samem.

Epilog

Kakorkoli že gledate na omenjene zadeve in jih upoštevate ali ne, nekaj je gotovo jasno: tako zakon, ki določa nošenje

FOTO: M. MARKELJ

priponk z navedbo osebnega imena in priimka ter funkcije prodajalca, kot tudi zakon o obveznem izdajanju in sprejemanju računov blaga za prodajalce in kupce prinašata predvsem izboljšanje položaja in zaščite potrošnikov. Prodajalec ni več

anonimna oseba in kupec ve, kdo mu prodaja in na koga se lahko obrne v primeru reklamacije blaga, ki pa brez računa o plačilu ni možna. Sicer pa se prepričajte kar sami.

LIDIJA MURN

OŠ PRIMOŽA TRUBARJA V VELIKIH LAŠČAH

Najbolj urejena šola v Sloveniji

Osnovna šola Primoža Trubarja iz Velikih Lašč se poleg vrste uspehov ponaša tudi z nazivom najbolj urejene šole v Sloveniji v letu 1994. Pri nas je šola že kar manjša posebnost: je osrednja šola za računalniško opismenjevanje na razredni stopnji, ima svojo lastno zobno ambulanto in trgovino, okolico šole pa spreminjajo v sprostitveno-rekreacijski center.

V osnovni šoli Primoža Trubarja v Velikih Laščah vse kar sije od čistote in urejenosti. Nič ni razbitega, polomljenega ali uničenega. Po stenah hodnikov so razobešena dela učencev, v avli pa visijo slike priznanih slovenskih umetnikov, ki so se rodili, živeli ali delali na območju Velikih Lašč in bližnje okolice tega predela zahodne Dolenjske. Če pogledaš navzgor, te na obeh straneh velike avle preseneti bujno zelenje, za katero skrbje učenci iz vrtnarskega krožka, ki na leto vzgojijo in uspešno prodajo več tisoč sadik raznih rož.

Tudi sicer so otroci na šoli zelo pridni. Praktično nimajo niti enega problematičnega otroka, ki bi se ukvarjal ali bil povezan s kakšnimi kriminalnimi dejanji. Nasprotno, ravnatelj šole pravi, da ni niti takšnih, ki bi zganjali kakšne pobalinske lumparije. Prav zato pa na šoli z veseljem poskrbijo, da so otroci za svojo pridnost nagrajeni, med drugim tudi z izleti in ekskurzijami. Tako so bili v Velikih Laščah med prvimi v Sloveniji, ki so pričeli s sedaj že tradicionalnimi srečanji učencev z zamejskimi Slovenci. Učenci šestih razredov vsako leto odpotujejo na Koroško v Avstrijo, kjer si ogledajo kraje in se seznanijo z dogodki, ki so pomembni za začetke slovenstva, učenci sedmih razredov se srečujejo v Italiji z učenci osnovne šole Bazovica, osmi razredi pa odhajajo za dva dni med zamejske Slovence v Porabje.

Poskrbljeno je tudi za učence nižjih razredov. Učenci tretjih razredov gredo vsako leto v poletno šolo v naravi, učenci petih razredov pa v zimsko. Dodatno pa

šola organizira tudi planinsko šolo, in sicer za šeste razrede, ki so se po tednu dni pred kratkim vrnili z Blok.

Svojevrstna nagrada učencem, ki izpričuje skrb za njihovo čim boljše počutje v šoli, je tudi topla malica, ki je niso deležni le otroci na centralni šoli v Velikih Laščah, marveč tudi vseh treh podružničnih šolah v Karlovcu, Robu in na Turjaku. V skrbi za dobrobit učencev dajejo na šoli zelo velik poudarek zagotavljanju njihove varnosti, pri čemer so uspešni, saj do današnjega dne še niso zabeležili nobene nesreče. Še posebej pomembno pa se jim zdi, da otrokom zagotovijo dobre učitelje. "Vsi naši učitelji,

FOTO: M. LESKOŠEK-SVETE

V enem od učnih koticov, ki jih urejajo okoli šole, so postavili zid in vanj vgradili vse kamnine, ki jih je moč najti na območju velikolaške občine.

med katerimi so razen dveh vsi domačini, imajo ustrezno izobrazbo in to si štejemo za uspeh," pravi ravnatelj Zgonc. Skupno imajo 28 učiteljev, ki skrbje za 353 učencev, kolikor jih imajo s podružničnimi šolami vred. Sicer pa je na šoli zaposlenih 62 delavcev, med katerimi so tudi delavci velikolaškega vrtca, ki je priključen šoli. V občini Velike Lašče, ki nima industrije, so tako kolektiv z največ zaposlenimi.

Med uspehi, ki so plod dolgoletnega dela in prizadevanj šole, gre v prvi vrsti omeniti to, da so danes v Sloveniji osrednja šola za računalniško opismenjevanje otrok na razredni stopnji. To pomeni, da v pouku na razredni stopnji vključujejo vsebine računalništva ter da s tega področja organizirajo izobraževanje za razredne učitelje iz vse Slovenije. Za to, da so danes to, kar so, ter da imajo na šoli 32 računalnikov pa tudi po zadnji tehnologiji opremljeno računalniško delavnico, so se morali v veliki konkurenci z ljubljanskimi šolami, saj so Velike Lašče do nedavnega spadale v

ljubljsko občino Ljubljana-Vič-Rudnik, dolgo boriti.

Kaj bo šoli, ki dosega odlične rezultate tudi na različnih športnih tekmovanjih in je nosilka naslova državnih prvakov v gimnastiki pri mlajših deklicah ekipno in posamezno, prinesla nova lokalna samouprava, še ni znano. Prav lahko se zgodi, da občina s skromno odmerjenimi sredstvi ne bo zmogla pokrivati vsega tistega, kar ima šola že vpeljana in je izven rednega programa. Takšen program je denimo angleščina na razredni stopnji, ki jo imajo že tretje leto tretji in četrti razredi centralne šole in podružničnih šol.

Če bi se to zgodilo, bi bila škoda, saj šola občini tudi veliko vrača in misli nanjo. Dokaz za to ni le letos doseženo zlato Cankarjevo priznanje, na kar so v Velikih Laščah, kjer je knjiga doma, še posebno ponosni, marveč tudi njihova zobna ambulanta, v kateri zasebna zobozdravnica opravlja 40 odst. storitev za otroke in 60 odst. za odrasle. Dodaten dokaz pa je tudi uresničevanje zamisli, da bi okolico šole spremenili v sprostitveno-rekreacijski center, v katerega bi zahajali učenci, njihovi starši kot tudi ostali občani. To želijo doseči preko sodelovanja učencev in učiteljev s čisto poučnega stališča. Tako naj bi center kot celoto sestavljali posamezni t.i. učni koticiki, kakršen je denimo lani narejeni zid, v katerega so vzdane in na njem vpisane vse kamnine, ki jih je moč najti na območju velikolaške občine. Takšen koticček, ki bo okolici v okras, učencem pa v pomoč pri spoznavanju rastlinskega in živalskega življenja v mlakah, bo tudi učna mlaka, ki jo pravkar dokončujejo. V načrtu pa imajo še ureditev prostora za šolo na prostem, postavitev čebelnjaka, cvetličnega paviljona in še in še. To še zdalec ni vse o načrtih šole, še manj pa o njenih uspehih in pridobitvah, kakršna je tudi trgovina, v kateri lahko učenci kupijo vse, kar potrebujejo pri vsakodnevnem delu in življenju v šoli in jim zato med šolskimi odmori ni potrebno "tekati po mestu". Dovolj pa je, da bralec lahko dojame, zakaj je šola Primoža Trubarja iz Velikih Lašč prejela naziv najbolj urejene šole v Sloveniji v letu 1994.

MOJCA LESKOŠEK-SVETE

Notar za večjo pravno varnost

Kdor je moral v tem mesecu že overjati podpise ali druge listine, se je namesto na sodišče ali upravne enote odpravil k notarju. Notarska funkcija pri nas sicer ni nekaj povsem novega - notariate smo namreč ukinili pred 50. leti - kljub temu pa ne bo odveč, če se z njihovim delom podrobneje seznanimo. Zato smo se pogovarjali z notarjem Andrejem Tiranom, ki ima svojo pisarno na Prešernovem trgu 5 v Novem mestu.

Andrej Tiran

- V čem se razlikuje delo notarja nekoč in danes?

"Notariat je zelo stara institucija. V Evropi se je pojavila že v Avstro-Ogrski, bila je tudi v stari Jugoslaviji in nekatere značilnosti tega poklica nadaljujemo tudi sedaj. V starih časih so notari predvsem sestavljali javne, zasebne in druge listine, ukvarjali pa so se še z drugimi opravili v zvezi s nekaterimi postopki pred sodišči. V spominu starejših ljudi je notar oseba, pri katerem se je moral zglasiti, če se je prepisovalo, delilo ali prodajalo premoženje. Včasih je imel notar večjo pomembnost oziroma družbeno veljavo in primerjavi z odvetniki kot danes. Danes lahko oboji sestavljajo vse zasebne listine, od javnih pa so nekatere listine pridržane le notarjem."

- Sestavljanje zasebnih listin je le ena od funkcij notariata, ki pa jo lahko opravlja tudi odvetnik. Katere so še naloge notarja?

"Ker je notariat javna služba, je s tem povezana osnovna funkcija: sestavljanje javnih listin. To so listine o pravnih poslih, najpogosteje so različne pogodbe, javne listine o izjavah volje, oporoke, javne listine o drugih dejstvih, iz katerih izhajajo določene pravice, npr. potrditve dejstev."

- Zakon o gospodarskih družbah določa, da notari sodelujejo tudi na skupščinah delniških družb. Kakšna je njihova vloga?

"V njegovi pristojnosti je tudi sestava tistih listin, ki so vezane na življenje in funkcioniranje gospodarskih družb. Gre za ustanovne akte in akte družb, ki urejajo status teh družb, za njihovo funkcijo v ekonomskem smislu. Notar pri gospodarskih družbah sodeluje ves čas življenja takšnih družb, pri vseh statusnih spremembah, spremembah kapitala, skratka pri vseh pomembnejših odločitvah."

- Eden izmed pogojev za notarjevo pisarno je bil tudi ustrezen prostor, katerega del predvideva hrambo. Kaj sodi v notarjev arhiv?

"Notariat hrani listine, najbolj običajna je hramba oporok, hrani pa tudi denar in vrednostne papirje z namenom, da po nalogu stranke te papirje ali denar nekomu izroči - gre namreč za posredniško funkcijo. Notar opravlja tudi nekatere posebne naloge po nalogu sodišč. Zakon o notariatu predvideva, da sodišče v nekaterih postopkih, predvsem v zapuščnih in nepravdnih postopkih, notarju poveri določene funkcije oz. naloge v zvezi s cenitvami in popisom premoženja in podobno, odvisno od tega, kaj bi notar po oceni sodišča lahko v konkretnem postopku delal."

- Osnovna funkcija je izdajanje javnih oz. notarskih listin, to je notarskih zapisov, zapisnikov in potrdil. Listine imajo značaj javnih listin...

"To pomeni, da imajo določen javnopravni pomen, kot bi listino izdala kakšna javna ustanova. To je tudi glavna opredelitev za razlikovanje med javnimi in zasebnimi listinami, kot so npr. oporoke, kupoprodajne pogodbe, darilne pogodbe... Te zasebne listine, ki jih lahko notar tudi sestavlja, v nekaterih primerih pa jim lahko podeli celo značaj javne listine, če so za zakonski pogoji. Sestavijo jih lahko stranke same ali pa odvetniki. Nekatere zasebne listine, ki jim notar z zapisom v obliki notarskega zapisa daje javnopravni značaj, imajo tudi izvršilni naslov. Tak naslov je pomemben pri tistih pravnih razmerjih, ko stranka obtiči pred problemom: doseči svojo pravico, ki je predmet pogodbe. Običajno so bile stranke v takšnih primerih prisiljene s tožbo priti k sodišču, zahtevati

FOTO: T. GAZVODA

ugotovitev takšnih pravic oz. upravičenj, s sestavo takšne listine pri notarju pa se ta pot bistveno skrajša. To pomeni, da je ta listina direktno izvršljiva. Tako stranka na lažji, krajši in cenejši način pride do svojih pravic. To ne velja za vse listine, ampak le za tiste, ki nasprotni stranki nalagajo določene obveznosti."

- Novost, ki jo ljudje najbolj občutijo v teh dneh so overitve podpisov na pogodbah, prepisov listin, podpisov, spričeval in podobnega. Verjetno se največ ljudi odpravi k notarju ravno zaradi overitev, saj jih opravlja samo notarji?

"To so do sedaj ljudje opravljali na sodiščih oz. občinskih upravnih organih, zato tudi takšna množica ljudi ob dnevih, ko so tu uradni dnevi za druge službe. Res, največ ljudi pride v pisarno ravno zaradi overitev, tu je tudi največ problemov in sta zato potrebni potrpežljivost ter strpnost na obeh straneh. Notarji imajo na voljo malo izkušenj, po katerih bi se zgedovali in utirajo pionirsko pot notariata. Trudimo se čim bolj približati ljudem in čim bolj skrajšati čas, ki ga ljudje namenjajo za urejanje pravnega prometa."

- Marsikdo si notarja predstavlja kot za-

stopnika, kot smo bili navajeni pri odvetnikih. Ali notar sploh še lahko zastopa stranko?

"Predvojni notariji so imeli tudi nekatere funkcije zastopanja pred sodišči oz. državnimi organi. Danes lahko notar zastopa stranko samo v nepravdnih postopkih pri sodiščih, in še to le v zadevah, ki se nanašajo na notarske listine, ki jih je ta notar sam sestavil. Notar ni zastopnik, ker delo notarja oz. njegove pristojnosti opredeljuje načelo popolne nepristranosti in objektivnosti do strank, ki so udeležene v postopku pri notarju. Notar je v vsakem trenutku dolžan za interese strank enako skrbeti. Nedopustno je gibanje na eno ali drugo stran."

- Se bo z uvedbo notariatov povečala pravna varnost ljudi?

"Smisel uvedbe te ustanove je večja pravna varnost in red pri urejanju pravnih razmerij, v katere stranke stopajo, hkrati pa prinaša tudi poenostavitev postopkov in približanje pravnega svetovanja in pomoči občanom. Predvsem se stvari urejajo na enem koncu od začetka do konca, da ljudem ni treba od vrat do vrat, z istimi ali celo nižjimi stroški. Največji napredek je pri tem, da se uvaja institucija, ki je neposredno pristojna za pravno svetovanje in pravno pomoč občanom. Prej je bilo to le na sodiščih in odvetnikih, nemalokrat pa so se srečevali z zakotnim pisaštvom. Marsikdo se je lotil sestavljanja pogodbe sam ali mu je pri tem pomagal kdo drug, seveda brez odgovornosti za posledice, ki so nastale zaradi slabo sestavljene pogodbe, stranka pa je bila lahko deležna zelo velikih premoženjskih posledic. Uvedba notariata bo sčasoma pri ljudeh vzbudila zaupanje in spoštovanje do te oblike pravne pomoči kot v drugih državah, kjer je postala sestavni del življenja pri urejanju pravnih razmerij. V Italiji, Franciji, Nemčiji in Avstriji - torej v državah t. i. sistema latinškega notariata, kamor sodimo tudi mi - so pri svojih državljanjih dosegli ravno to, da si brez notariata nihče ne ureja ničesar, najmanj pa da bi šel pisat pogodbo, se zadolževati ali prevzemati obveznosti, če pri tem ne sodeluje stroka v takšni meri, da so njegovi interesi varovani."

- Slišati je že bilo pripombe, da so cene pri notarjih visoke. Kakšna je pravzaprav notarska tarifa?

"Ravno cena je bila pri sestavi pravilnika o notarski tarifi odločilnega pomena in je bil od lanskega leta, ko se je začel postopek vz-

postavitev notariata, v največji meri predmet usklajevanja in razčiščevanja. Sestavljanje tarif je upošteval ekonomsko situacijo državi in cene prejšnjih storitev odvetniške državi in cene prejšnjih storitev odvetniške države zato so cene približno v okvirih prejšnjih, nekatere storitve celo nižje. Socialno ogroženim lahko notar storitev opravi celo brezplačno. Tarifa je predpisana kot obvezna in ne dopušča odstopanj, odstopanje pa je v internih predpisih Notarske zbornice Slovenije je hud disciplinski prekršek, ki ima lahko posledico tudi prenehanje funkcije notarja. Notar izdelka niti ni dolžan izročiti, dokler stranka storitve ne plača, zakon pa daje možnost avansa. Praksa uporabe tarife je po enotena in se dnevno usklajuje v vseh vprašljivih primerih. Vse nejasne primere - takšnih je nekaj - si zapisujem, in če sem lahko zaračunal preveč, mu denar vrnem."

- Kako je z delovnim časom?

"Tudi ta je po vsej državi enoten. Uradne ure so od ponedeljka do četrtega od 9. do 12. in od 14. do 16. ure, v petek pa od 9. do 12. od 13. do 14. ure. Notar lahko dela tudi izvan delovnega časa, celo ob nedeljah in praznikih, vendar se tarifa podvoji. Sicer pa je vsa storitve odvisna od vrednosti predmeta."

- V Sloveniji je sedaj 66 notarjev, za novo mesto sta bili sicer predvideni dve pisarni. Mesti, za zdaj je odprta le vaša pisarna. To povečalo število obiskov pri vas?

"Ker sta začela delati tudi notarja v Trebnjem in Črnomlju, bo to pisarno razbremenilo, pričakujem pa, da se bo ministrstvo pravosodje ponovno odločilo za razpis, vendar so pogoji za notarsko funkcijo ostri. Ta funkcija zahteva ustrezno znanje in izkušnje. Koliko ljudi ima notar še zaposlenih, prepuščeno njemu samemu, potrebam in činu organiziranja dela. Imam zaposlenih dve administrativni moči z bogatimi izkušnjami v finančno-knjigovodskem in administrativnem poslovanju z znanjem računalništva. Glede na velik obisk se mi je utrdila misel, da bi zaposlil še enega pravnikarja. Dnevno obišče pisarno 50 do 100 ljudi, mi pridejo le po nasvet, ki ga ne zaračunavam."

- Za delo notarja so predpisani stroški. Goji glede izkušnje na področju prava. Šne so vaše?

"Zadnja tri leta sem bil javni pravnikarlec za področje regije, pred tem sem delal na načelnik uprave inšpekcijskih služb, namestnik javnega tožilca v Novem mestu na začetku pa sem bil pravnik v podjetju. TANJA GAZVODA

Trimo

Na osnovi sklepa uprave TRIMO, d.d., Trebnje, komisija za izvedbo licitacije razpisuje

javno licitacijo za odprodajo osnovnih sredstev,

in sicer:

- Osební avto VW PASSAT CL, letnik 1990, izklicna cena 14.000 DEM, plačljivo v tolarški protivrednosti.
- Osební avto VW GOLF CL 4-E 1.6, letnik 1992, izklicna cena 14.500 DEM, plačljivo v tolarški protivrednosti.
- Viličar Litostroj V-8-ds, letnik 1979, izklicna cena 15.000 DEM, plačljivo v tolarški protivrednosti.
- Hidravlični oder "Olga Meglič", letnik 1984, izklicna cena 1.600 DEM, plačljivo v tolarški protivrednosti.
- Hidravlični krivilni stroj Litostroj, tip HCK H 1-200, leto izdelave 1993, izklicna cena 52.000 DEM, plačljivo v tolarški protivrednosti.
- Sestavljalna naprava za izdelavo I zvarjencev, dolžina 12,00 m, širina 2,65 m, maksimalna izdelava I zvarjenca je možna 1,50 m, izklicna cena 15.000 DEM, plačljivo v tolarški protivrednosti.
- Portalni varilni stroj ISKRA, namenjen za vzdolžno varjenje ravnih in konično oblikovanih zvarjencev s praškom OP 100, izklicna cena 19.500 DEM, plačljivo v tolarški protivrednosti.
- Elektrohidravlični večvretenski vrtni stroj BEH 80 DALMA-STROJ, leto izdelave 1984, izklicna cena 12.000 DEM, plačljivo v tolarški protivrednosti.

Javna licitacija za osnovna sredstva pod zap. št. 1 do 5 bo v torek, 20. junija 1995, ob 14. uri pri vratarnici II v TRIMU, d.d., Prijateljstva 12, Trebnje.

Za osnovna sredstva pod zap. št. 6 do 8 pa v TRIMU, d.d., Podružnica Dobova, Selska cesta 47, v sredo, 21. junija 1995, ob 14. uri.

Javna licitacija se bo opravila po sistemu videno-kupljeno.

Varščina znaša 10% od izklicne cene v tolarški protivrednosti in se vplača na blagajni TRIMO, d.d., 1 uro pred začetkom javne licitacije. Kupec plača tudi prometni davek v višini po ustrezni tarifni številki.

Interesenti bodo prejeli pogoje licitacije v pisni obliki ob ogledu osnovnih sredstev, ki je možen na dan licitacije 1 uro pred samo licitacijo.

VODILNO DOMAČE

prehrambeno podjetje išče honorarne sodelavke (lahko tudi mlajše upokojenke) za

predstavitev (degustacijo) proizvodov v večjih slovenskih mestih. Predviden obseg dela je od 10 do 20 ur tedensko. Plačilo po dogovoru. Ponudbe pod "Prehrana".

TREBNJE

Center za izobraževanje in kulturo Trebnje
Trebne, Kidričeva 2
tel.: (068) 44-558
fax: (068)-44-183

VPIS V ŠOLE

ŠOLSKO LETO 1995/96
OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE
5., 6., 7. IN 8. RAZRED

3-LETNE POKLICNE ŠOLE (IV. stopnja)

- ŽIVILSKI DELAVEC ZA POKLICE: PEK, PREDELOVALEC SADJA IN ZELENJAVE, MESAR
- TRGOVEC
- PREKVALIFIKACIJA V TRGOVCA
- GOSTINSTVO ZA POKLICA: KUHAR, NATAKAR

4-LETNE SREDNJE ŠOLE (V. STOPNJA)

- EKONOMSKO-KOMERCIALNI TEHNIK
- ADMINISTRATIVNI TEHNIK

Pooblaščen prodajalec in serviser
UGODNI KREDITNI POGOJI
STARO ZA NOVO

AKCIJA do konca meseca JUNIJA posebne akcijske cene pri zamenjavi staro za novo.
Tel.: 068/322-066, 0608/21-485

FELICIJA v prodaji tudi že z dodatno opremo, darilo ob nakupu.
Tel.: 068/322-066, 068/44-025

na zalogi SAMARE IN NIVE. Darilo ob nakupu.
Tel.: 068/322-066, 0608/21-485

MOŽNOST PREKVALIFIKACIJ, DOKVALIFIKACIJ!

2-LETNI NADALJEVALNI PROGRAMI (V. STOPNJA)

- STROJNI TEHNIK
- TRGOVINSKI POSLOVODJA
- GOSTINSKI POSLOVODJA
- ŽIVILSKI TEHNIK

VIŠJEŠOLSKI PROGRAM

VIŠJA POSLOVNA ŠOLA - VPIS V 2. LETNIK
Smer: zunanjetrgovinsko-komercialna

VISOKOŠOLSKI PROGRAM (VII. STOPNJA)

VISOKA POSLOVNA ŠOLA - 1. letnik Ekonomske fakultete, Ljubljana (ŠTUDIJ NA DALJAVO)

Smeri:

- management
- turizem
- podjetništvo
- mednarodno poslovanje
- podjetniške finance
- zavarovalstvo
- bančništvo
- računovodstvo
- poslovno informiranje

VISOKA POSLOVNA ŠOLA - VPIS V 3. LETNIK

Smeri:

- podjetništvo
- podjetniške finance

INFORMACIJE O PROGRAMIH IN POGOJIH VPISA OSEBNO NA GORNJEM NASLOVU ALI PO TELEFONU (068) 44-183, 44-558, VSAK DAN OD 8. DO 16. URE.

KOVINAR
Novo mesto
Ljubljanska 36
68000 NOVO MESTO

Delavski svet podjetja razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA - reelekcija

Pogoja:

- najmanj srednja strokovna izobrazba kovinske smeri in najmanj pet let delovnih izkušenj pri odgovornih delih in nalogah

Kandidat mora predložiti ustrezen elaborat organiziranosti in razvoja podjetja. Prisne prijave naj kandidati pošljejo na gornji naslov v 8 dneh po objavi z oznako »za razpisno komisijo«. O izbiri bomo kandidate obvestili v 8 dneh po sprejemu sklepa.

TELOVSKA PROCESIJA - Danes je telovo, zapovedan cerkven praznik, ki pride na prvi četrtek po prazniku sv. Trojice. To je praznik v čast sv. Rešnjemu telesu, ki se obhaja od 13. stoletja dalje. V Novem mestu so ga praznovali zelo slovesno s procesijo. Nekdaj so bile te procesije silno imenitne. Udeležili so se jih vsi pomembni meščani, ki so imeli poseben vrstni red v njej. V procesiji so hodili poleg cerkvenih dostojanstvenikov, pridružili pa so se jim še obrtniki, mladina, vojaki, godba itd. Udeležili so se je tudi okoličani. Deklice so imele za to priložnost bele oblekice in košarice s cvetnimi listi, ki so jih trosile ob štirih postajah - oltarjih, kjer se je procesija ustavljala in molila. Ena od teh postaj je bila pred Rotovžem. Sv. Rešnje telo so nosili pod baldhinom - nebom. Po ulicah, kjer se je procesija vila, so meščani na okna postavili goreče sveče. Telovska procesija je imela v mestu veliko gledalcev. Bila je pomemben cerkven in družabni dogodek. Na fotografiji je telovska procesija v Novem mestu leta 1897. (Pripravila Ivica Kríž, kustodinja Dolenskega muzeja)

3x Trdinovih kopiskov

Veselo življenje godcev - Mnogo obrtnikov je godcev. Nekteri so si opomogli in kupili lepe kmetije. Na piru dobi godec s harmoniko ex offio 4 for. Tudi o drugih veselich živi godec dobro - šestica je gotova, zraven pa pijače, več, nego more nositi želodec in glava. Po 4 noči ne spe - kako bodo potem zidali. Vsaki ima prav, ki si omisli in nauči harmoniko igrati - mnogo veselih ur si s tem pripravi in v kratkem življenji je veselje vedno naj več.

Za bodočnost jim ni mar - Narod živi od danes do jutri, od jutra do poldne brez brige za bodočnost. Rumanjska vas pogorela pred 8 leti, še zdaj niso podelali vsega - v vežah je vse razdrto, tudi podov še ni.

Moralnost v okolici Šentjerneja - Prešestovanja malo, tudi treznih ljudi je mnogo. Pohvalil bi posebno Staro vas. Kurbarija je tudi mnogo manja nego v prečinski župi, srednji broj za nezakonsko deco je k letu 15 po priliki, čez 18 se ne vzdigne. Zadnjih 20 let je razmera zakonskih in nezakonskih otrok ostala enaka, včasih nekaj več in zopet nekaj manj, ali napredek ne vidi se prav ne na eni ne na drugi strani.

Edini predlog, ki so ga Novomeščani uresnili leta 1865, je bilo preimenovanje mesta iz uradnega Neustadt v Rudolfswert, kar je po svoje določen kazalec gospodarske nemoči Novomeščanov. To ni bilo prvo preimenovanje mesta. Ob ustanovitvi mesta 7. aprila 1365 je dobilo ime po svojem ustanovitelju Rudolfu IV., zato Rudolfswert. Med ljudstvom pa se je obdržalo ime Novo mesto za to novo naselbino. Prvega septembra 1783 so ga tako tudi uradno poimenovali Neustadt. Zadnje preimenovanje ob proslavi petstoletnice Novega mesta je povzročilo pravo zmedo pri imenovanju tega mesta. Pojavijo se štiri variante: Rudolfswert, Rudolfovo, Novomesto in Novo mesto. V zvezi s tem je zanimiv članek v Novicah leta 1866: "Ostrmel sem, ko ugle-dam v 3 listu letošnjih Novic, potem pa tudi v Slovencu (5 listu) novo ime Rudolfovo za staro slovensko Novo mesto. Vedel sem že, da se sme nemško ime Neustadt prekrstiti v nekdanje Rudolfswert ali da bi se smelo stari slovenski imen domačih prekrščevati. .../ Veliko težje je vsemu narodu znano mestno ime zatreti nego kakmu novem kraju ime nadeti in ga razglasiti. Treba pa je tudi pomisliti, da preprost Slovenec tujega imena s pritaknjeno domačo končnico (Rudolf-ovo) izgovorjavo, zato ker ime Rudolf za usta trdega Slovence ni stvarjeno. .../ Nekateri pisatelji naši so počeli pisati: Novomesta, pri Novomestu, za Novomestom itd. Živa duša ne pravi iz Novomesta, nego ves narod govori iz Novega mesta. Tako pa govori po svoji stari pravici. Te stare pravice mu ne smemo kratiti tudi noben pisatelj. .../ Dozdeva se mi, da je počel najprej naš verli pisatelj p. Ladislav pisati: Novomesto, z Novomesto itd. čes, ker ni nemško ime (ondaj Neustadt) na dvoje razdeljeno, čemu bi pa bilo slovensko. Ali zbog nemščine ne smemo narodnega jezika kvirati."

Najbolj dosledno se je slovenskega imena Novo mesto (t. j. pisanega skupaj ali narazen) držalo uredništvo Novic. Njihova politika je bila taka, da "kader pišemo po nemški pišemo po novem vsigdar Rudolfswert, vsled razglasa deželne vlade."

KNJIŽNA POLICA

Sedem let pozneje

Tako imenovana "afera JBZT", ki stoji med pomembnimi mejniki novejšje slovenske zgodovine - nekateri jo celo postavljajo na sam začetek odločilnih sprememb na poti v državno samostojnost Slovenije - ta afera oziroma njeno politično ozadje in odgovornost ključnih ljudi na oblasti v tistem času je po sedmih letih uradno še vedno zavita v meglo in nima jasnega zaključka. Tako bo najbrž ostala še nekaj časa, kljub temu da ta trdi oreh skuša že tretjič streti parlamentarna komisija in kljub temu da so ob sedmi obletnici procesa proti Janezu Janši, Ivanu Borštnerju, Davidu Tasiču in Janezu Zavrlu na vojaškem sodišču v Ljubljani prvi (zaprti) trije iz omenjene četverice pri založbi Karantanija izdali zajetno knjigo SEDEM LET POZNEJE ter v nji poleg svojih doživetij in pogledov uvrstili tudi zajeten kup dokumentov, ki zgovorno pričajo o dogajanjih pred aretacijo, med procesom in po njem. Afera je dobila nekaj novih močnih osvetlitev s strani in iz ozadja, pike na i pa ji po mnenju avtorjev knjige ni mogoče postaviti, zato ker je "boter vseh kriminalnih dejanj še vedno na oblasti oziroma razpolaga z velikanskim vplivom na vse tiste dele države oziroma njenih institucij (parlament, policija, sodstvo), ki bi morali dati relevantne odgovore, pa se to enostavno ne zgodi".

Knjiga je razdeljena na štiri sklope: prvi trije prinašajo osebna pričevanja Ivana Borštnerja, Davida Tasiča in Janeza Janše, četrti sklop pa 41 dokumentov o procesu, od kronologije dogodkov aprila, maja in junija leta 1988, ki jo je sestavil analitiški oddelek SDV, do sodbe Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, s katero so sodbe vojaških sodišč v Ljubljani in Beogradu spreminili ter obtožene oprostili obtožbe. Dokumenti so razvrščeni v štiri dele, ki pokrivajo obdobje priprav na aretacijo, čas aretacij, zapora, delovanja Odbora za človekove pravice in sojenja, spopad med Udbo in politiko na eni ter Odborom in javnostjo na drugi strani ter dokumente političnega ozadja.

MILAN MARKELJ

Družina za naš čas

"Če mislite, da obstaja boljše družinsko življenje, kot je to, ki ga trenutno živite, potem se vam bo ta knjiga zdelala vredna truda," je za konec uvoda v svojo knjigo DRUŽINA ZA NAŠ ČAS zapisala ugledna ameriška družinska terapevtka Vir-

ginia Satir. Knjiga je v slovenskem prevodu pred kratkim izšla pri Cankarjevi založbi.

Najbrž ga ni človeka, ki bi menil, da živi v najboljši možni družini, in ki bi mu zgoraj zapisane besede ne zbudile radovednosti. Morda ravno dovolj, da se ne bo ustrašil 310 strani obsežnega priročnika, ki ga poznajo in cenijo bralci že v več deželah sveta. Avtorica ga je napisala pred dobri dvajsetimi leti na osnovi bogatih izkušenj, ki jih je dobila pri svojem delu z več tisoč družinami, ki so v stiski iskale njeno pomoč, spoznala pa je tudi številne uspešne družine. Ugotovila je, da v sleherni družini, tako moteni kot uspešni, tako naravni (oba starša in otroci) kot enostarševski ali institucionalni (domovi za mladoletne ipd.), v temelju delujejo iste silnice, ki oblikujejo posameznika v bolj ali manj usklajeno bitje. Te silnice so samovrednotenje, se pravi občutni in predstave, ki jih ima posameznik o sebi, sporazumevalni načini, ki jih ljudje izdelajo, da bi se razumeli, pravila o tem, kako bi morali čutiti in delovati, kar se razvije v družinski sistem, ter način, kako ljudje vzpostavljajo stik z drugimi ljudmi in ustanovami zunaj družine, čemur avtorica pravi povezava z družbo. V svoji knjigi pomaga bralcu odkriti, kako delujejo te silnice v njegovi družini, hkrati pa mu kaže smeri, kje lahko kaj spremenimo na boljše. Izdelala je celo vrsto vaj, ki pomagajo pri tem.

In čemu prizadevanja za boljše družino? Po trdnem prepričanju avtorice je družina mikrokozmos sveta, je prostor, v katerem se oblikujejo in ustvarjajo osebnosti. Usklajene osebnosti pa so imperativ časa. Avtorica meni, da je naše obdobje začetek novega obdobja človeškega razvoja, ki ga najgloblje določa sposobnost življenja in harmoniji, zato je osebnostna rast v usklajenega posameznika tako dolžnost in nuja kot edina pot človeštva v boju za obstanek.

MILAN MARKELJ

NOVOSTI

- Mladinska knjiga je izdala antologijo hrvaške lirike iz domovinske vojne VTEM STRAŠNEM ČASU.
- Prof. dr. Jožko Šavli je izdal novo knjigo SLOVENIJA, PODOBA EVROPSKEGA NARODA, v kateri podaja svoje, od uradnega zgodovinarja dokaj drugačne poglede na zgodovino Slovencev.
- Založba Obzorja je izdala knjigo Draga Medveda NAJLEPŠE TRTE NA SLOVENSKEM.
- Pri DZS je izšel ORNITOLOŠKI ATLAS SLOVENIJE, ki ga je pripravil ornitolog Iztok Geister.
- V zbirki Studia humanitatis so izšle tri nove knjige: TRI RAZPRAVE O TEORIJU SEKSUALNOSTI Sigmunda Freuda, STRUKURAIN FUNKCIJA V PRIMITIVNI DRUŽBI Reginalda Radcliffe-Browna in HALF PA PUNADE Šabec.

PIONIR AVTOHIŠA

Servisno prodajni center Novo mesto d.d.

SERVIS VOZIL

- avtomehanika
- avtokleparstvo
- avtoelektrika
- avtoličarstvo

15% popusta na delo ob gotovinskem plačilu

Vaše poškodovano vozilo popravimo s pomočjo raztegalne mize CAR-O-LINER in elektronske merilne naprave CAR-O-TRONIC. O stanju vozila dobite računalniški izpis.

PRODAJA REZERVNIH DELOV IN OPREME

- originalni rezervni deli RENAULT
- RENAULT boutique oprema
- avtoakustika BLAUPUNKT
- strešna okna WEBASTO
- ostali avtodeli in avtooprema

Možnost obročnega odplačila na čeke.

PRODAJA VOZIL

- prodaja novih vozil RENAULT
- odkup in prodaja rabljenih vozil

Novo, občutno nižje cene za vozila CLIO!

Kreditni za CLIO po 7%, ostala vozila od 10% dalje.

Ugoden leasing in krediti brez pologa!

Pustite se presenetiti in nas obiščite v Ločni v prenovljenem avtosalonu, prodajalni rezervnih delov in servisu ali nas pokličite na tel. 068/324-533.

PIONIR AVTOHIŠA

Servisno prodajni center Novo mesto d.d.

Prodajamo v Novem mestu na Novem trgu v kareju "L":

- poslovni prostor št. 2 v etaži D objekta B površine 90,36 m²;
- 5 poslovnih prostorov v etaži D objekta A skupne površine 190 m² s pripadajočimi sanitarijami v izmeri 20 m²;

Cena za m² poslovnega prostora je 2.400,00 DEM preračunano v SIT po srednjem tečaju Banke Slovenije.

Ostale informacije dobite po tel. 068/322-023 ali na sedežu družbe v Novem mestu, Pod Trško goro 83.

Srednja gradbena šola Kranj, Cankarjeva 2
64000 Kranj
Telefon: 064-221-621
Telefax: 064-221-631

vabi k vpisu v Delovodsko šolo za program Delovodja v gradbeništvu (V. stopnja), ki ga bomo začeli izvajati v šolskem letu 1995/96. Izobraževanje poteka ob delu in traja 20 mesecev. Izobraževanje se zaključuje z zaključnim izpitom.

Pogoji za vpis:

- končana triletna poklicna šola (kamnosek, pečar, zidar, tesar, slikopleskar, polagalec podov, stavbni steklar, dimnikar);
- najmanj 5 let delovnih izkušenj v poklicu.

Več informacij dobite v tajništvu šole.

Matjaž Ternovec

Društveno življenje v Novem mestu 3 v obdobju 1865 do 1889

Glede vprašanja, kako pisati Novo mesto - skupaj ali narazen -, najdemo v Novicah dne 9. marca 1863 zapis, da je bilo v deželnem zboru sklenjeno, "da naj se od sedaj naprej piše Novo mesto skupaj kot ena beseda in naj se govori iz Novomesta, pri Novomestu." Vsa dilema se je razrešila leta 1865, ko je deželna vlada 27. 10. z razglasom za slovensko ime namesto Novega mesta določila ime Rudolfovo.

Za razliko od Novic je v drugih časopisih vladala prava zmeda, uporabljali so vsa štiri imena. Načeloma je držalo, da so časopisi za uradne zapise in za zapise v nemščini uporabljali ime Rudolfswert.

Zanimivo, da Novomeščani med svoje želje niso uvrstili izgradnje "dolenjske železnice". Prvič so o njej govorili na redni seji obrtne zbornice v Ljubljani 28. oktobra 1864. S tem se začel njena "odisejaja". Vprašanje izgradnje dolenjske železnice dobi politični, nacionalni in gospodarski pomen. Iz Novega mesta so se vrstile deputacije občinskih moč in pošiljale peticije tako v Ljubljano kot na Dunaj. Močno je razburjal Novomeščane načrt, da bi speljali železnico v smeri Ljubljana - Žužemberk - Dolenjske Toplice - Metlika. Proga bi tako tekla mimo fužin na Dvoru in v Gradcu, mimo Dolenjskih Toplic in premogovnih ležišč pri Črnomlju. Zagovorniki te smeri so predvsem poudarjali koristi, ki jih bo ta proga prinesla "fužinam, ki nudi delo nad 300 delavcem in razcvet Dolenjskih Toplic."

Nadalje ugotavljajo, "koliko različnih fabrik se bi dalo ob krki napraviti". Seveda je bila to voda na Auerspergov mlin, kar je zaostriło odnos med njim in Novomeščani. V časopisju se pojavi celo vrsta člankov, ki dokazujejo,

da "dolenjska železnica brez postaje pri Novomestu je monstrem! S popolno pravico tedaj terjamo za Novomeščane in za več del Dolenjcev, da se napravi pri Novomestu postaja." Kajti v Novem mestu so imeli Dolenjci okrožno sodnijo "kakor tudi glavno šolo velik del Dolenjcev pa okrajno sodnijo, politično uradnijo, kapitalit itd. Zraven pa se vprašamo, ali se obrajta prav nič promet novomeški? V Novomestu so veliki sejmi zelo važni in močni in tudi tedenski so veliki. .../ Za dolensko stran je Novomesto eden najvažnejših krajev, torej bi se moralo na to mesto najbolj ozirati. Po načrtu gre železnica po desnem bregu Krke do Karlovca - čeravno je mogoče in skoro gotovo, da se bo to posestvo grofa Auersperga velik brž ko ne prevelik ozir jemalo." Kajti ob progi Ljubljana - Trebnje - temeniška dolina - Novo mesto - Karlovac "je bogastvo cele Dolenjske tako rekoč nakopičeno. Živorejja je v lepem stanu, tisti kraji imajo bogate gozdove, lepe travnike, dobre vinograde, velike zaloge premoga in druge rude, kamor celo Auerspergove fužine po njo hodijo. Vasi po tistih krajih so obljudene in imajo zadosti sadnikov, po katerih pa sadje konec jemlje žalibog vsled prevelike oddaljenosti od Ljubljane." Poleg tega bi bilo boljše in slajše dolenjsko vino bolj dostopno kupcem, "katerim ga je sedaj bolj priljubeno na Hrvaškem in Ogrskem kupovati."

Vse to so bili argumenti Novomeščanov, ki so hoteli železnico od Ljubljane preko Trebnjega po temeniški dolini v Novo mesto.

Kakšne odmeve in razburjanja je prinašala "dolenjska železnica", nam kaže tudi Trdinovo pismo Janezu Bleiweisu julija 1872. Zaradi neprijetnega vtisa, ki ga je prinesla dolenjska deputacija iz Ljubljane, "da od slov-

enskih voditeljev ni pričakovati nobene podpore za prošnje in potrebe ubogih Dolenjcev, da so oni marveč združili vse z Auerspergom na njihovo škodo", se širi glas, "da so slovenski vodniki svoj dolenjski glas dali in prodali in to zedinili so se z Auerspergom z naj strupenejšim sovražnikom našega naroda." Jeza na pravke v tem letu je bila med narodnjaki tako velika, da se je čitalnica odločila, da Bleiweisu ne pripravi sprejema, ko je prišel v Novo mesto s "servilno potujočo komisijo za železnico".

Zavzemanje za izgradnjo dolenjske železnice oziroma obljubljanje je postalo odlični pripomoček pri volitvah. Na volitvah za deželnega poslanca leta 1870 so na primer kandidati nemške stranke v svoji predvolilni agitaciji med drugim v Novem mestu celo "pred nosom železnico merili" in za "koločvor kline zabijali." Na strune dolenjske železnice je seveda igrala tudi slovenska stranka. "Ko bi imeli Dolenjci v državnem zastopstvu boljše predstavnike kakor sta Dežman in Hočevar, bi utegnile peticije morda vendar le kaj uspeha imet. Dolenjci glejte koga boste spet volili ko bodo volitve." Nobeden izmed volilnih kandidatov na Dolenjskem si ni mogel privoščiti luksuza, da ne bi zagovarjal izgradnje dolenjske železnice. Zato so ob volitvah kar deževalo obljube, kako si bodo, če seveda bodo izvoljeni, prizadevali za njeno izgradnjo.

Zaradi vsega tega se je o železnici veliko govorilo in leta 1870 so bili prepričani, da se bo izgradnja začela. "Fantazija je tolika, da so videli nekateri s svojimi očmi že delavce, nekateri ne prodajajo že zdaj lesa, čes da bo dražje, ko se bodo delale priprave za železnico. Nekateri ne gredo na Hrvaško, ker se nadejajo boljega zasluska. Posebno vesele se tisti, ki imajo konje, da si bodo privoščili lepih krajerjev." Zanimivo pa, da "od železnice (dodelane) ne pričakuje nihče veliko koristi, zlasti ker slišijo od drugih, da je povsod slabej, ko pridra v kak kraj hlapot."

SLUŽBENO VOZILO - Novomeška občina in župan sta res na psu, saj je bivača oblast s sabo odnesla vse kar je bilo vrednega in uporabnega, njenemu nasledniku pa ni preostalo drugega, kot da si inventar nakupi na novo. Župan se že zanima tudi za nakup novega službenega vozila, ki bo glede na prazno občinsko blagajno bolj skromno. Kot nekdanji komunalec pa se zavzema za tisto in sploh ekološko neoporečno prevozno sredstvo. Niti za pošteno dvokoleso ni mogel zbrati denarja, prvi poskus z enokolesom, ki je sicer priljubljen rekvizit cirkusantov, pa mu je uspel, saj so ga podprli štirje Prekmurci. Novomeščana, ki bi mu hotel podati roko, v ponedeljek pred Tilio ni bilo.

VRTEC LABOD SE PREDSTAVI - V torek, 6. junija, je bilo v prostorih vrta Labod, VVO Novo mesto v Ločni, še bolj živahno in veselo kot sicer. Tamkajšnji otroci, stari od 4 do 7 let, so namreč pripravili veliki koncert, na katerem so se obiskovalcem predstavili kar s 23 skladbami, večino ob spremljavi klavirja vzgojiteljice Tončke Rozman. Nastopila sta otroški pevski zbor, v katerega so vključeni otroci iz vseh skupin, in instrumentalna skupina vrta Labod, v kateri sodelujejo otroci po interesnih skupinah. Instrumentalno skupino vodi tamkajšnja vzgojiteljica Tončka Rozman, ki je povedala, da skupina obstaja eno leto in da je odziv otrok zelo dober, saj že navdušeno igrajo na najrazličnejše instrumente: zvončke, flauto, blokflauto, citre, ksilofon, metel, 8. junija dopoldne, ko so otroci s svojim petjem in igranjem razveseljevali upokojene delavce vrta Labod, starostnike. (Foto: L. Murn)

ZAHVALA RK KOT BREZJE
Nas odbor RK Kot Brezje je zelo aktiven in že nekaj let pripravlja svojim najstarejšim krajanom prijetna družabna srečanja. Letos so za organiziranje izletov v avtobusom z namenom, da zabavo pa smo imeli še mladega harmonikarja in fotografa. Najprej smo se ustavili na Gačah, kjer smo si ogledali, kje mladina preživlja zimski čas ob smučanju. Od tam smo se skozi goste kočevske

Z avtobusom na izlet!
Avtobus, ki bo jeseni popeljal na zanimiv izlet naročnike Dolenjskega lista, smo napolnili že nad polovico. Nazadnje sta po volji računalnika do mesta prišla Anton Avsec iz Male Cikave 8 b, p. Novo mesto, ki je naročil od leta 1974, in Jože Sedlar iz Desinca 1, p. Črnomelj, ki se je na Dolenjski list naročil 1975. leta. Čedalje več je znanih tudi naročnikov za avtobus, s katerim bodo na izlet odpeljali poslatelci novomeškega radia Studio D. Med reševalci na izlet pri zbiranju največ sreče imeli Ani Jare iz Prečne 24, p. Novo mesto, in Jožica Borin z Rimavske ceste 14 v Trebnjem.

OBISKOVALI TEČAJE
Ne pustite nas! Pomagajte nam! To so bile želje mladih Romov, ki so v sredo, 31. maja, v vrtcu Pikapolonica imeli zaključek tečajev. V letošnjem šolskem letu so mestna Občinska skupnost Novo mesto, Center za socialno delo Novo mesto in Razvojno - izobraževalni center Novo mesto organizirali že drugo leto tečaje funkcionalnega opismenjanja, kuharski tečaj in delovanje folklorne skupine. Tečaji, ki so se začeli lanskega oktobra in so trajali do konca letošnjega maja, so potekali v naselju Zabajak, v vrtcu Pikapolonica. Sodelovali so Romi iz naselij Zabajak, Šmihel, Jedinščica, Sentjerne in Skočaj. Tako so bile mladim Romom iz različnih naselij dane možnosti, da se med sabo družijo in sodelujejo. Vsi, ki so uspešno opravili tečaje, so dobili potrdila in nagrade in pravijo, da si takih izpopolnjevanj želijo tudi v prihodnje. Med prvomajskimi prazniki pa so se odpravili raziskovat slovensko obalo in njene znamenitosti, za kar se mladi Romi zahvaljujejo vsem, ki so jim to omogočili.
BOŽA ANTONČIČ
Novo mesto

UPOKOJENCI IN PROSTI ČAS
Upokojenci Novega mesta svoj prosti čas zelo koristno izrabljamo. Pozimi smo imeli zanimiva predavanja in tečaj nemščine, korektivno telovadbo, vsak prvi četrtek v mesecu pa organiziramo avtobusni prevoz in kopanje v Smarjeških Toplicah. Na želje upokojencev, ki so jih izrazili v anketah Ivana Tovšaka (skrbni tudi za organizacijo izletov), pa pripravljamo še izlete v gore, slovenska zdravilišča in gledališča in avtobus je vedno poln. Maja smo bili prvič v gorah, in to na Graški gori med Slovenj Gradcem in Velenjem. Skupina, ki se zanima za slovenska zdravilišča, je že obiskala Rogaško Slatino in Atomske toplice. Med vožnjo v avtobusu vedno rešujemo teste z zanimivimi vprašanji, povezanimi s kraji, ki jih potem vidimo. Vedno pa si organiziramo tudi vodiče. 30. maja si je skupina za obisk gledališč ogledala opero Trubadur v novi dvorani Mariborskega narodnega gledališča. Podrobneje pa smo spoznali še mariborsko stolnico in panorame s Kalvarije.
dr. MILENA HADL

ADRIATIK d.o.o.
Prodaja vozil
Smrečnikova 45
68000 Novo mesto

vabi k sodelovanju

1. komercialista za trženje leasinga in posojila,
2. komercialista za prodajo avtomobilov.

Od komercialistov pričakujemo:
pod 1:
— visoko ali višjo izobrazbo ekonomske smeri
— najmanj 3 leta izkušenj pri opravljanju komercialnih del
— pripravljenost za delo na terenu
— znanje tujega jezika
— poznavanje dela z računalnikom
— starost do 40 let

pod 2:
— srednjo izobrazbo komercialne ali tehnične smeri
— poznavanje dela z računalnikom
— samozavestnost pri delu
— urejen odnos do strank
— starost do 35 let

Pod 1. in 2. je 4-mesečno poskusno delo. Telefonskih informacij ne dajemo. Če vas zanima dinamično in kreativno delo ter stimulatívno nagrajevanje, nam pošljite v 10 dneh pismeno ponudbo s priloženim življenjepisom in referencami na naslov: Adriatik, d.o.o., prodaja vozil, Smrečnikova 45, 68000 Novo mesto.

NOVO NOVO NOVO

ESPERO

FORD

1. Fiesta 19.300 DEM
2. Escort 1.6i CLX 28.200 DEM
3. Mondeo 1.8 TD 35.500 DEM
4. Mondeo 2.5i V6 49.200 DEM

DAEWOO

Racer od 16.990 DEM
Nexia od 19.480 DEM
Espero od 24.990 DEM

STARO ZA NOVO, KREDITI, LEASING, vozila na zalogi, dobava takoj.
UGODNI GARANCIJSKI POGOJI OD 1—6 LET
Originalni rezervni deli in kvalitetne servisne storitve.

RABLJENA VOZILA:
RENAULT 19i 8i RT, letnik 93/12 22.500 DEM
CITROËN ZX 1.4, letnik 92/4 14.500 DEM
RACER GSI 1.5i, letnik 94/10 16.500 DEM
FORD MONDEO 1.8i, letnik 93/4 28.500 DEM

AVTO-HIT NOVO MESTO, Podbevškova 4, tel. 068/26-077
SE PRIPOROČAMO IN VAS VABIMO NA OGLED V NAŠE SALONE

dm drogerie markt

Za prodajalno v BREŽICAH takoj zaposlimo:

1. prodajalko s srednjo šolo za farmacijo
2. prodajalko kozmetične stroke

Če smatrate, da ustrežete našim zahtevam, se javite na naslov:
dm drogerie markt, d.o.o.
Smartinska 152 g
61000 Ljubljana

Prosimo, da navedete vašo kontaktno telefonsko številko.

MLADI DOPISNIK

VRTEC LABOD NA OBISKU
Otroci vrta Labod iz Novega mesta so bili pred kratkim na izletu na Velikem Slatniku. Lep sončen dan so otroci iz skupin zajci in pikapolonice (6 in 7 let) preživeli z jezenjem na konjih, kar jim je omogočil g. Marjan Golob, lastnik okrepčevalnice Pony. Ob tej priložnosti se mu zahvaljujejo za vsa prelepa doživetja.
Vrtec Labod VVO Novo mesto

treščila v mojega očeta. Vsi mirni smo odšli spat, saj smo vedeli, da strela ne more več treščiti, ker se je nebo umirilo.
MOJCA GLOGOVŠEK, 5.r.
Novinarski krožek OŠ Artiče

STRELA TREŠČILA V DREVO
Nekega dne sva z mamicom na vrtu prekopavali zelenjavo. Naenkrat se je začelo temniti in grmeti, zato sva se odpravili domov. Tudi oče je prišel z dela in zapeljal traktor v garažo. Ko je zapiral vrata, je naenkrat strela treščila v naše najvišje drevo. Skorja se je olupila, po vrtu pa so bile povsod trske. Z mamicom sva se ustrašili, toda nisva vedeli, kaj se je zgodilo. To nama je povedal oče. Čez čas je prenehalo deževati in grmeti in šli smo pogledat na cesto, kjer je bilo polno trsk. Ugotovili smo, da je bila strela vodena. Srečna sem, da se ni zgodilo nič hujšega, saj bi strela lahko

NAŠA ŠPORTNICA MARI
V našem razredu imamo soholko Mari Kuselj, ki je zelo dobra športnica, to pa sta bili pred njo že njeni dve sestri, ki sta hodili na našo šolo. Mari je nekaj posebnega. Poleg tega, da redno trenira košarko in se kar dobro uči, se ukvarja še z mnogimi konjički, npr. z jahanjem konj in atletiko. Mari zelo hitro teče, je spretna, še posebej dobro pa obvlada met žogice. Na letošnjem regijskem prvenstvu jo je vrgla kar 54,56 metrov in seveda zmagala. Sedaj vsi želimo, da bi tudi na državnem prvenstvu pokazala vse svoje znanje.
MARTINA RUGELJ, 7.r.
Novinarski krožek OŠ Šentrupert

PRAVLJČNI SVET V PIŠECAH
V četrtek, 1. junija, jebila za učence OŠ Pišce v večnamenskem domu v Pišceh lutkovna predstava Začarana rožice avtorice Jane Stržinar, ki pravljice piše, igra sama izdeluje tudi lutke. Vsebina pravljice je ekološka, nas-

Benefit International Trgovina in inženiring 68000 Novo mesto, Ljubljanska 27
razpisuje prosto delovno mesto
prodajalke v trgovini s tekstilom
Delovno razmerje se sklene za določen čas, s polnim delovnim časom. Prodajalka mora izpolnjevati naslednje pogoje:
— srednja trgovska šola
— 1 leto delovnih izkušenj pri prodaji tekstila
Kandidatke naj pošljejo pisne prijave v 8 dneh po objavi razpisa na gornji naslov. O izbiri bodo obveščene v 10 dneh.

topaja pa v njej različne lutke. Glavno vlogo je imela lutka čarovnica Zelena. Avtorica pravljice Stržinarjeva je otrokom vrta in razredne stopnje podrobneje razložila pravljico, učence predmetne stopnje pa je poučila, kako moramo čuvati naravo. Vstopnina za ogled igrice je bila 250 SIT, učenci pa smo bili predstave zelo veseli.
IRENA OSOJNIK, 6.r.
OŠ Maska Pleteršnika Pišce

SEVNIŠKI BEGUNCI NA DOLENJSKEM
OŠ Sava Kladnika iz Sevnice je v svoj program zaključnih ekskurzij za letošnje leto vključila tudi OŠ za otroke iz BiH v Sevnici. Spodbudo je DALA ravnateljica sevnške šole Anica Pipan in tako je šola plačala prevoz in organizirala program. Popeljali so se po Dolenjski. Učenci in učitelji se iskreno zahvaljujejo Galeriji Kostanjevica in Dolenjskemu muzeju za brezplačen ogled zgodovinskih, kulturnih znamenitosti (tudi Kostanjeviške jame), še posebej pa g. Smrekarju, g. Bizjaku in ge. Tanko, ki so učence z besedno razlago popeljali v svet lepote in miru, ki ga še kako pogrešajo.
MARIJANA KRALJ
OŠ Savo Kladnik, Sevnica

Na izlet vas bosta peljala Dolenjski list in Studio D

z naročniki na izlet

MANA

JOŽE MOJZE	PETER DUKJANA	VINKO GORENC	IVAN VOVK	ALOJZ PAVLIN	MARTIN ZORC	IVAN ARH	FRANC GOLOB	NACE PRAZNIK	FRANC PLANTAN
MARIJA JERER	CIRIL BERETIČ	JOŽEFA JERMAN	ANTON RADEŠČEK	MARIJA TOMC	JULIJ STRUGAR	ANGELA SIMONČIČ	VIDA PAVLOVIČ	TEREZIJA KLARIČ	STANE AVSEC
JOŽI GORIŠEK	JOŽE ZUPANČIČ	ANTON AVSEC	JOŽE SEDLAR						
ALDIZ SAJE	BOBIČ								

Studio D

NEŽKA STANIŠA	ZVONKO STARHA	ROZALIJA LENIČ	STANE FRELJH	MARIJA GAZVODA	MILENA PINK-BORAS	MARTA FRANKO	JOŽI KOLENC	DARINKA BOBŠAR	MARTA SENICA
MARIJA KUPLENK	ZBENKO BRAJKOVIČ	TONI STARIČ	ANICA MOZE	ELI SELAK	EMILKA ZUPANČIČ	JOŽE NOVAK	VIDA LUZAR	MARIJA VOVK	LOJZE VERCE
DAVID SIMIČ	IVANKA ANDROJIČ	ANI JARC							
EVA LAVRIH	ANDREJA JEVIČNIKAR	JOŽICA BORIN							

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka objavljenih informacij, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke bomo poslej objavljali pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa bodo opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne bomo objavili prispevka, ki bo napisan žaljivo in z namenom zaničevanja, ali če bo nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanaša (13. člen).

Župan in občinski svet proti šoli

Dol. list št. 22, 1. junija

Novinar Dolenjskega lista g. Bartelj A. je enostransko opisal moj denacionalizacijski postopek, in sicer tako, kot da mi nič ne pripada. Za pravo razsodbo pa je potrebno poznati tudi drugo plat, ki se razlikuje od objavljenega sporočila.

Po mnenju novinarja g. Bartelja se je vodstvo šole pri nameravani gradnji "zataknilo" s parcelo (manjšim sadovnjakom). To je smešno, saj se je vodstvo odločilo za zbiranje denarja za gradnjo na spornem zemljišču, ko je bil zakon o denacionalizaciji že sprejet (l. 1991) in je veljal moratorij za kakršnokoli gradnjo na zemljišču, ki je predmet denacionalizacije. Sola ni imela ne takrat ne sedaj za nameravane gradnje ne lokacijskega ne gradbenega dovoljenja. Gradnja tudi ni predvidena po urbanističnem planu. Lahko sklepam, da je ravnatelj zavestno zapeljal ljudi in podjetja glede gradnje. Ob neupoštevanju gornjih predpisnih dejstev (Zakon o graditvi objektov) je celo naročena izdelava tehnične dokumentacije. Že ob zbiranju denarja je bila dana informacija, da je izdelana, kar ni res.

Vprašanje je, kako zakonit in human je bil način zbiranja sredstev za dograditev šole z vročanjem položne staršem, kar naj ugotavljajo za to pooblaščenca institucije. Ali se niso mogoče starši upirali in pritoževali? Že od vsega začetka imam vtis, da je ravnatelj skušal pospešeno ravnati tako, da bi pokrtil z investicijo nepremičnine (sadovnjak, hiša), ki so zapadle pod denacionalizacijo, da jih ne bi bilo mogoče vrniti.

Glede gradnje bi omenila, da je pričakovati, da se bo število otrok na Grmki osnovni šoli zmanjšalo, saj je v gradnji na desnem bregu Krke nova osnovna šola, katero s preprojektiranjem celo zmanjšujejo, ker ni dovolj otrok. Nataliteta že več let pada. Zaradi majhnega

števila otrok predlagajo ukinitve vrtcev na Mestnih njivah in Šmihelu, kar g. Bartelj piše in ugotavlja na isti strani časopisa v svojem drugem članku. Nesmiselno bi bilo (zaradi pomanjkanja denarja) sedaj vlagati v Grmko šolo, ki bi bila kasneje prazna, in je bolje preusmeriti denar v osnovnošolsko gradnjo v Šmihelu in na Drski. Smotno bi bilo, da se učenci iz tujih okolišev vrnejo v matične šole. Teh je po pisanju vsaj 42. Grmka šola je torej umetno prenapolnjena. Tako bi bile razmere pri telovadbi in v razredih bolj urejene.

Zanimivo je, da je v hišnih stanovanjskih prostorih, ki so bili daljši čas prazni in so pod denacionalizacijo, vodstvo šole šele pred kratkim organiziralo v njih interesne dejavnosti itd., in s tem želelo dokazati, da v hiši poteka pouk in drugo. Taka dejanja kot ovira za denacionalizacijo so pravno nična.

Jasno je, da so dejavnosti bivših skupnih služb v hiši lahko tudi na drugi lokaciji v mestu, saj je dovolj prostora. To velja zlasti za računovodsko-knjigovodski servis osnovnih šol. Je pa to stvar sporazuma, kjer so bili naši predlogi ugodni in prilagodljivi. Novinar močno zavrača s tem, ko pravi, da zahtevamo hišo v posest. Zahteva po posesti je le glede praznih prostorov v hiši. Za ostalo smo predlagali sporazumno harmonično reševanje od vsega začetka postopka! Zlasti to velja za pritični del. Predlagali smo celo brezplačno uporabo za čas po dogovoru.

Po novinarju je bila hiša kasneje v slabem stanju. Povedati moram, da je bila upravičenu pred odvzetjem nepremičnin ponujena za zameno od občana iz Novega mesta njegova lastna hiša na Glavnem trgu, katera je veljala v mestu za urejeno in eno boljše. Gospod Bartelj pozablja, da bi že upravičenec lahko obdržal lastništvo in nepremičnine, drugim ne bi bilo treba vzdrževati! Bi pa tudi morebitna izpadala 50-letna najemina bila zadostna za prenovo. Tu je treba dodati, da so bili razlaščenca širom Slovenije večkrat podnajemniki drugod (in so še) ali pa so si sami uspeli ponovno zgraditi hišo ali odkupiti staro, kar še poveča celotno njihovo izubo kapitala.

Gospod Bartelj ne pove, da je bilo v postopkih denacionalizacije na prvi stopnji vse "pripravljeno" za negativno reševanje mimo zakona. Kdo je vplival na člane komisije, lahko le ugibamo.

Kot je slišati, naj bi prizidek vseboval tudi podzemne garaže, v delu šole ob igralnem bazenu pa bi bil fitness center. Načrtovana telefonska centrala Telekomu za desni breg mesta pa bi bila tehnično primernejša na drugi lokaciji mesta in ne v prizidku šole. V njem bi bilo nejasno bodoče lastništvo. Tudi za to centralo je prostor drugod v mestu.

Moti me prehudo žaganje okrasnih dreves ob hiši, saj niso bila vsa slaba, kot tudi nevdrževana okoličja. Je pa tudi stvar zelenih in ostalih, ki skrbijo za ureditev področja Grma in Novega mesta. Nenavadno je, da g. novinar te nove degradacije Grma-Kandije ni opisal, čeprav je vnet naravovarstvenik. Kot da ne vidi zaradi "javnega interesa",

kateri se zrcali tudi v razpadajočih mestnih hišah in odrinjenih razlaščenih, podnajemnikih.

Lahko povem, da mi je neki poslovnež, za katerega lahko le ugibam, ali je bil ravnateljev posrednik ali vodstva šole, nudil 20.000 DEM ali več v dar samo za podpis soglasja h gradnji. Vprašanje je bilo celo za odkup celotne nepremičnine. Oseba je po oddani pritožbi telefonirala in ostro opozorila, naj se njeno ime ne omenja. Poleg tega sem izvedela za obrtnika, s katerim naj bi se pogajal ravnatelj Marjan Špiler, za oddajo prostorov v naši hiši v najem za poslovne namene. Zanimivo, da v tem primeru to ne bi oviralo pouka, interesnih dejavnosti v hiši ali gradnje. Lahko se vprašamo, če niso to že prvi koraki zabeznega šolstva in morda tudi elinega. Morda pa bo Grmka šola kmalu delno privatizirana? Če bi to vedeli starši volilci, verjetno ne bi nekateri tako dobrovoljno dajali denarja pred "procesom lastninjenja".

Bilo bi prav, če bi bila pred tem izvršena denacionalizacija ukradenega. Ker nimam v lasti niti enega kv. metra stanovanja, menim da mi to v rojstni hiši pripada. Zahtevam le to, kar mi zakon vrača. Prizidek (ali učilnice), če bo sploh potreben v taki meri po izgradnji šol, je lahko tudi drugod ali pa se poišče druga rešitev, morda nadgradnja bodoče nove telovadnice. Novinarja pa prosim, da ne izkorišča moje zavede za napade na župana in kritiziranje mestnega sveta.

OLGA JULIJANA PEČAR
Glavni trg 21, Novo mesto

Zahtevajo parkiranje na platoju

Dol. list št. 22, 1. junija

Članica občinskega sveta Mestne občine Novo mesto ga. Darinka Smrke je na 6. seji občinskega sveta prebrala protestno pismo lastnikov poslovnih prostorov v poslovno-trgovskem centru Novi trg v Novem mestu. Enako pismo je bilo tudi sicer poslano na organe mestne občine, na upravo mestne občine, na nekatere javne službe in medijem. Pismo komentira dogajanje na Novem trgu, odločno odklanja dosedanje poskuse popolne zapore uporabe ploščadi in ob zaključku postavlja tri zahteve: zagotoviti režim delne uporabe ploščadi za dostavo blaga in kratkotrajno parkiranje; začeti postopek za dopolnitev odloka o ureditvenem načrtu, s katerim naj se opredeli možnost parkiranja "pod posebnim režimom", kar navaja ureditveni načrt; in javno obravnavati predlog parcelacije kareja "L".

Kompleks Novega trga še ni zaživel v polni vsebini, opredeljeni z ureditvenim načrtom, a smo že pričar neredu pri uporabi skupnih in javnih površin, ki se izraža zlasti z neurejenim parkiranjem na osrednji ploščadi trga, s posegi na javne površine pri urejanju zunanje gostin-

ske ponudbe, s številnimi reklamnimi napismi na fasadah objekta, s parkiranjem na za to nepredvidenih utrjenih površinah itd. Ne gre oredkati poslovne pobude številnim mladim podjetnikom, naj bo, vendar ob spoštovanju vsaj minimalnih standardov reda in prilaganja posamičnih interesov skupnim in javnim interesom. Le v tej luči lahko Uprava mestne občine obravnava protestno pismo in druge pritiske, ter skuša izvajati ukrepe za zagotavljanje reda vsaj tam, kjer je to mogoče oz. je za to pristojna (površine javnega dobra, usklajevanje interesov pri uporabi platoja pred stavbo Novi trg 6 za službeno parkiranje ipd).

O nastajajoči prometni problematiki na Novem trgu je 11.5.1995 razpravljala projektna skupina za promet, ki jo je imenoval župan Mestne občine Novo mesto. Tudi zaključki projektna skupine so osnova za delo in ukrepanje uprave mestne občine.

Na konkretne zahteve, izražene v protestnem pismu, dajemo sledeča pojasnila:
Parkiranje na ploščadi
Naš sekretariat s ploščadjo še ne upravlja, saj mu od GIP Pionir še ni bila predana v upravljanje (ploščad ima še status gradbišča). Dejstvo je, da ploščad ni bila grajena in finalizirana za "parkiranje pod posebnim režimom", kot opredeljuje ureditveni načrt, zato sedanje početje na ploščadi povzroča škodo na tlakih, ki so bili finalizirani kot pohodna površina. Pridobili smo zasnovno možne ureditve parkiranja in vhodno izhodne kontrole (ocena stroškov 4,4 mio brez gradbenih obdelav talne površine in fizičnih razmejitev ploščadi). Ko bo GIP Pionir predal ploščad našemu sekretariatu v upravljanje, bomo skušali vzpostaviti red na ploščadi v duhu sprejetega ureditvenega načrta.

Dopolnitev odloka o sprejetju ureditvenega načrta

Menimo, da dopolnitev odloka ni potrebna, saj odlok dopušča dostavo blaga in parkiranje "pod posebnim režimom"; morda bi bila potrebna obvezna razlaga odloka. Spreminjanje namembnosti ploščadi (npr. parkiranje v večjem obsegu) pomeni spremembo ureditvenega načrta, ki ga je moč sprejeti po enakem postopku, kot sam ureditveni načrt (osnutek, predlog, razgrnitev, javne obravnave itd.); menimo, da za to ni pravega razloga, saj smo ureditveni načrt sprejeli šele pred kratkim (30.6.1994), kompleks gradili in končno tudi poslovne prostore prodajali in kupovali ob režimu, ki ga je uveljavil ureditveni načrt.

Javna obravnava predloga parcelacije

Načrt parcelacije je sestavni del ureditvenega načrta in podlaga za izvedbo parcelacije; o tem je tekla javna obravnava v postopku sprejemanja ureditvenega načrta. Parcelacijo (oblikovanje novih parcel) je izvajala Geodetska uprava Novo mesto in jo delovno usklajevala z lastniki sosednjih zemljišč, ki so pri tem edine upravičene stranke v postopku, to pa so občina Novo mesto za stavbo Novi trg 6 in za zemljišča javnega dobra (Kettejev

drevoed, obrobne ceste in javne poti, park) in PTT Novo mesto, sedaj Pošta in Telekom kot lastnika zemljišča okrog stare PTT. Po naši presoji je parcelacija izvedena tako, da omogoča knjižbo (so)lastnine in drugih stvarnih pravic v zemljiški knjigi, kar je tudi osrednje vsebinsko vprašanje upravljanja in funkcioniranja kompleksa Novi trg.

Novi trg je del Novega mesta, javne površine na Novem trgu so del javnih funkcionalnih površin mesta. Res, da so v kontaktu s objekti v lasti posameznih pravnih oseb, vendar je to tako povsod v mestu v stiku z javnimi površinami, tudi na Glavnem trgu, Prešernovem trgu, Florjanovem trgu in drugod. Za uveljavljanje (prometnega) reda na teh površinah (trgih) so sicer interesi in potrebe sosednjih lastnikov vredni upoštevanja, odločujoč pa je tisti interes, ki ga izražajo odločitve, sprejete na zakoniti osnovi od za to pristojnih organov. Za Novi trg velja ureditveni načrt, sprejet po vsem predpisanem postopku. Za njegovo vsebinsko spreminjanje vodi pot prek ponovnih javnih obravnav, kaj Novomeščani v tem mestu (na Novem trgu) želimo, kar vse mora rezultirati v take ali drugače odločitve občinskega sveta Mestne občine. Do tedaj pa so veljavni javni dokumenti obvezujoči za vse.

FRANCI KONCILLIA, župan
FELIKS STRMOLE, sekretar

"Bo imela Lavričeva Iskra več trga?"

Dol. list št. 23, 8. junija

Ker je zadnji odstavek v članku, ki govori o tem, da je g. dr. Lavrič pustil Iskro Keko Žužemberk s 5 mio DEM gotovine, napisan precej dvomljivo in ni jasno razvidno, ali v svojem žepu ali v blagajni Keko Žužemberk, bi želel navesti dejstva o dejanskem stanju tovarne Keko ob njegovem odhodu. Napačne informacije iz tega članka vnašajo v tovarno in njeno okolico nemir.

Ob odhodu g. Lavriča iz firme Keko je bilo stanje depozitov na dan 9.9.1992 55 mio SIT oz. okoli 1 mio DEM kot predjem za opremo v višini 2,7 mio dolarjev, konec leta 1992 pa je bilo stanje 110 mio SIT oz. okoli 2 mio DEM kot predjem za opremo v višini 1,6 mio dolarjev. To so bili posli s področja prodaje opreme v bivšo Sovjetsko zvezo, kjer se je poslovalo preko avansov. Žal so ti posli takoj po tem propadli, kar pomeni izgubo več kot polovico prometa podjetja v tistem času in s tem bistveno zmanjšan pomen depozitov za tovarno.

Ker neresnične informacije o položaju tovarne takrat zelo negativno vplivajo na razpoloženje v podjetju, zahtevamo, da v bodoče preneha neobjektivno poročanje o tovarni. V nasprotnem primeru bo sprožen tudi kazenski pregon.

KEKO, d.d., Žužemberk
direktor: TONE KONDA, dipl. inž.

DOPOLNILO

V Knjižni polici Dolenjskega lista št. 23 je Ivan Zoran predstavil bralcem izid nove pesniške zbirke Staneta Pečva Trnčev, ki je izšla pri Tiskarni Novo mesto - Dolenjski založbi v zbirki Utva. Med drugim omenja tudi sponzorstvo občine Trebnje in zavarovalnice Tilie. Dodam naj le, da je avtor skoraj v celoti sam financiral disketni zapis in tisk svojih pesmi.

Urednik založbe
FRANCI ŠALI

LADA
DO LADE BREZ DENARJA

Vsi tipi vozil LADA na kredit brez pologa ali na leasing.

SAMARA — udobna, stabilna, prostorna limuzina že za 997.000,00 SIT.
Inf. 068/324-424.

Javna odprodaja osnovnih sredstev
KRKA Zdravilišča, d.o.o., Zdravilišče Dolenjske Toplice
bo v petek, 16.6.1995, ob 14. uri odprodajala iz opreme izločena osnovna sredstva in drobni inventar (hotelska oprema, gostinska oprema, stavbno pohištvo, cisterne, črpalke, tekstilni izdelki...).

Odprodaja bo v Dolenjskih Toplicah, Sokolski trg 7 (invalidski dom).

BARLOG
BARLOG TREBNJE

vam iz svojega prodajnega programa po ugodnih cenah nudijo:

- vozila NISSAN
- traktorje TORPEDO
- traktorske gume BARUM
- kamionske gume
- filtre FIAAM
- zavorne obloge TEXTAR
- akumulatorje AKUMA in ATSA
- avtomobilski pribor BOSCH
- orodje GEDORE

Obišcite nas v Trebnjem, Obrtniška 18
tel. (068) 45-700, fax 45-701

Anton Štampohar

Ob 50-letnici zmage nad fašizmom (8)

Pregled narodnoosvobodilnega gibanja v nekdanjem belokranjskem in novomeškem okrožju

Vloga aktivistov OF je prihajala do polnega izraza ob nalogah, kot so bile samo v prvi polovici leta 1944 pojasnjevanje sklepov drugega zasedanja AVNOJ in prvega zasedanja SNOS, najvišjega zakonodajnega in predstavnika organa narodnoosvobodilnega gibanja na Slovenskem, na katerem so razpravljali o graditvi ljudske oblasti in slovenske državnosti v okviru federativne Jugoslavije ter o gospodarskih, prosvetnih in kulturnih vprašanjih. Najpomembnejša naloga političnih delavcev pa so bile volitve v krajevne narodnoosvobodilne odbore (KNOO) in krajne narodnoosvobodilne skupščine, ki jih je razpisalo predsedstvo SNOS za čas od 25. marca do 30. aprila 1944. V belokranjskem okrožju je bilo v predvidenem roku na neposrednih in tajnih volitvah izvoljenih 138 od 140 KNOO s 1014 odborniki in 149 odposlanci okrajnih skupščin. Kljub predvolilnim pripravam vojaške razmere v novomeškem okrožju, razen v okraju Dolenjske Toplice, za volitve niso bile ugodne. Tako je bilo, ob upoštevanju, da je predsedstvo SNOS volitve v treh volilnih enotah okraja Trebelno in dveh volilnih enotah okraja Žužemberk razveljavilo, izvoljenih le 20 KNOO v okraju Dolenjske Toplice. Število

KNOO se do končane vojne v okrožju ni povečalo. Odborniki so se za opravljanje svojih nalog usposabljali na upravopolitičnih tečajih. V štirih okrajih, oblikovanih takoj po volitvah v belokranjskem okrožju, je bilo 15 tečajev z 208 udeleženci, po združitvi v okraj Črnomelj in Metlika pa še 6 tečajev z 98 udeleženci. V novomeškem okrožju so bili tečajji samo v okraju Dolenjske Toplice oz. Novo mesto: na desetih tečajih se je zvrstilo 236 tečajnikov.

V drugi polovici aprila 1944 je sovražnik izkoristil odsotnost enot 7. korpusa, ki so bile ob kočevski progi, medtem ko je že v začetku leta odšla z območja Suhorja v Beli krajini prek Hrvaške na Štajersko njegova 14. divizija s 1112 borci in borkami. Povečal je svojo aktivnost in vzpostavil nove postojanke v Trebnjem, na Mirni, v Mirni Peči, Dobrniču, Dobravi in Žužemberku. Sledila je majska ofenziva 7. korpusa, med katero so te postojanke padle druga za drugo, že 7. maja pa je bila iz artilerije 15. in 18. divizije v Laščah nad Dvorom ustanovljena 1. slovenska artilerijska brigada. Jeseni 1944 sta bili v okviru slovenske partizanske vojske ustanovljeni dve enoti iz pripadnikov tujih narodnosti: 1. avstrijski partizanski bataljon v Tribučah in 24. brigada NOV in

PO Slovenije - italijanska narodnoosvobodilna brigada Fontanot. Na zasedanjih okrajnih narodnoosvobodilnih skupščin maja 1944 so bili izvoljeni okrajni izvršni odbori za nove okraje Črnomelj, Metlika, Semič in Vinica-Stari trg v belokranjskem in v okraju Dolenjske Toplice (kasneje Novo mesto) v novomeškem okrožju. V njihovi pristojnosti je bila poslej organizacija celotnega življenja na njihovem ozemlju. Delovanje organov ljudske oblasti so obravnavali tudi na pokrajinski partijski konferenci v Semiču konec istega meseca.

Po odloku predsedstva SNOS je bila na neposrednih in tajnih volitvah od 28. maja do 25. junija 1944 prva v Sloveniji izvoljena 54-članska narodnoosvobodilna skupščina za Belo krajino. Na prvem zasedanju 18. junija 1944 v Črnomlju je izvolila okrožni izvršni odbor, katerega predsednik je bil kmet Niko Jakofčič s Cerkvišč, imel pa je poročevalce za prosveto, gospodarstvo, finance, obnovo, zdravstvo, socialno skrbstvo, informacije in propagando, trgovino, obrt in industrijo, ugotavljanje zločinov, sodelovanje z NOV, za javni red in varnost ter za upravo narodne imovine. V oktobru 1944 so bili izvoljeni sodniki narodnih sodišč in ustanovljena sta

bila davčna odbora v okraju Črnomelj in Metlika, začelo pa se je oblikovati tudi okrožno narodno sodišče za novomeško okrožje.

Vojaške razmere v novomeškem okrožju volitve v okrožno skupščino niso dopuščale in predsedstvo SNOS je odločilo, da se volitve izvedejo po skrajšanem postopku. Zato so aktivisti OF novomeškega in grosupeljskega okrožja 2. oktobra 1944 v Črmošnjicah - obnemem prišlo v skladu z načrtovano novo upravno razdelitvijo Slovenije do združitve obeh okrožij v novo novomeško okrožje - po delegatskem načelu izvolili 54-člansko okrožno narodnoosvobodilno skupščino Novo mesto. Predsednik okrožnega izvršnega odbora je bil kmet Jože Franko iz Hrastja pri Orehovici. Izvoljen je bil tudi 42-članski ple-num OF in 9-člansko tajništvo novega okrožja. V vseh okrajih novomeškega okrožja, razen v okraju Novo mesto, so novoizvoljeni ple-numi OF in tajništva še nadalje predstavljala najvišji upravopolitični in oblastni organ.

V nadaljevanju procesa združevanja okrožij sta bili na izrednem zasedanju okrajnih narodnoosvobodilnih skupščin za Novo mesto in Belo krajino 7. januarja 1945 v Črnomlju okrožji združeni v novome-

ško okrožje s sedežem v Črnomlju. Veljavnost najpomembnejših sklepov in odlokov obeh skupščin je bila razširjena na celotno ozemlje novega okrožja. Med najpomembnejšimi nalogami novega 21-članskega okrožnega izvršnega odbora, ki mu je predsedoval Niko Jakofčič, je bila oskrbovanje partizanske vojske. Da bi oskrba, predvsem s prehrambnimi proizvodi, potekala tudi v zadnjih naporih za osvoboditev domovine nemoteno, so bile v začetku februarja 1945 ustanovljene prehranjevalne komisije za okraje Črnomelj, Metlika in Novo mesto. Oba belokranjska okraja sta januarja 1945 vojaškimi enotami in civilnim bazam po skladiščnem sistemu izdala 417 ton raznih živil, 419 glav živine, 3 prašiče in 4 konje, 12.419 litrov vina, 158.334 kg sena, 655 kg ovsu in 7.294 kg slame. Poleg tega je 15 krajevnih NOO zbralo in izročilo neposredno Komandi belokranjskega vojnega področja še 49.407 kg razne hrane in živine v teži 36.060 kg.

V osvobodjeni Beli krajini so se v letu 1944 nastanili najvišji vojaški in politični organi narodnoosvobodilnega gibanja, odseki, komisije in zavodi predsedstva SNOS, gospodarske kulturne in znanstvene ustanove. V mnogih krajih, največkrat v Črnomlju, so bile številne osrednje manifestacije, ki se jih je udeležilo tudi po več tisoč ljudi. Delovalo je Slovensko narodno gledališče, Radio osvobodilna fronta, Znanstveni inštitut, Denarni zavod Slovenije, Verska komisija, odprtih je bilo več umetniških razstav, razstav partizanskega tiska in fotografij. Delovali so Invalidski pevski zbor, pionirski in mladinski pevski in har-

monikarski zbori, Godba glavnega štaba NOV in PO Slovenije in Godba 7. korpusa.

Od razvejane dejavnosti na osvobojenem ozemlju, med katero so dajali za partizansko gospodarstvo pomembne številne in raznovrstne delavnice, velja posebej naglasiti napore za razvoj šolstva in civilnega zdravstva ter socialnega skrbstva. Jeseni 1944 je bilo v belokranjskem okrožju 56 osnovnih šol, na katerih je 4141 šoloobveznih otrok poučevalo 25 učiteljev in 84 učiteljic. Poudariti velja, da je ustanovljenih na 40 šolah. V Črnomlju in Metliki sta od oktobra 1944 delovali novostanovljeni gimnaziji, v Semiču so bile vzporednice črnomajške gimnazije. V Dobljčah pri Črnomlju sta bila izvedena dva pedagoška tečaja za osnovnošolske učitelje, ki ju je obiskovalo 71 deklet in 11 fantov.

V času najugodnejših razmer je v novomeškem okrožju delovalo 57 šol s 5617 šolarji in 81 učitelji in učiteljicami. Na šole v okrajih Novo mesto, Šmarjeta, Otočec, Kostanjevica in Sentjerne Osvobodilne fronte ni imela vpliva. Kljub želji prebivalstva do ustanovitve srednje šole na osvobojenem ozemlju ni prišlo. Organizirani so bili srednješolski tečajji za fante in dekleta v Mokronogu in za dekleta v gradu Lansprež pri Mirni, kjer so poučevali iz škofoješkega uršulinskega samostana pregnane redovnice.

Osnovnošolski in srednješolski prosvetni delavci z osvobojenega ozemlja in vojaških enot so bili pripravljeni, da se strokovno organizirajo. Sredi novembra 1944 so v Črnomlju ustanovili "Strokovno zvezo učiteljev in profesorjev".

dnevi obrti in podjetništva '95

21. 6. 1995 - 24. 6. 1995 Športna dvorana Marof. Novo mesto

Območna Obrtna Zbornica Novo mesto in Reklamna Agencija NOUA organizirata zanimivo sejemske priveditev razstavno-prodajnega značaja, na kateri bo predstavilo svoje proizvode in storitve prek 60 obrtnikov in podjetij z najrazličnejših področij.

Na sejmu bo mogoče kupovati po konkurenčnih cenah najrazličnejše blago, tam pa se bo opravila tudi marsikatera storitev. Vsekakor pa smo prepričani, da bo sejem zahvaljujoč raznolikosti razstavljalcev zelo zanimiv za vse, tudi za obiskovalce, ki so prišli samo potešiti svojo radovednost. Za popestritev in dodatno začimbo Dnevom obrti in podjetništva '95, bo v petek 23. 6. Zabavni večer s plesno skupino Kres in ansamblom Pugelj. Vsi bodo dobrodošli, predvsem pa tisti, ki so radi dobre volje. Sejem bo odprt od 9. do 19. ure, vse sejemske dni je vstop prost. Pa naj še kdo reče, da se v Novem mestu nič ne zgodi!

SKB BANKA D.D.

PE NOVO MESTO
Novi trg 3
tel.: 068 323 613, 323895
fax: 068 324 598

Vabimo vas na ogled novega načina opravljanja bančnih storitev na daljavo

SKB TELEBANKING

Obiščite nas na našem razstavnem prostoru vsak dan od 9. do 19. ure.

Obrtna
zadruga

hrast

Novo mesto

Adamičeva 2, 68000 Novo mesto, tel.: 068 341 802, fax: 068 342 059

OD TEMELJA DO KLJUČA

TERMOTEHNIKA "več kot trgovina"

je naš slogan in ravno to vam želimo dokazati na sejmu v Novem mestu.

-21. 6. 95 VABIMO na predstavitev novih ogrevalnih sistemov in plinskih instalacij

-22. 6. 95 PREDSTAVLJANMO kopalniško opremo z geslom "Novogradnja ali obnova kopalnice z izvedbo od A do Ž, vse na enem mestu."

-23. 6. 95 OPOZARJAMO na posebno predstavitev elektroinstalacijskega materiala in programov GEWIS in TEM.

-24. 6. 95 SVETUJEMO in sprejemamo naročila za izvedbo vseh instalacij s področja ogrevanja, plina, vodovoda,...

Vsi posli sklenjeni na sejmu, prinašajo poseben sejmski popust in druge ugodnosti. Vljudno vabljeni!

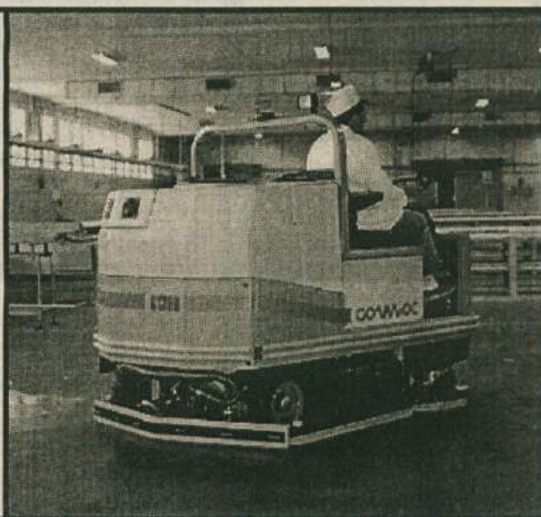

TERMOTEHNIKA p.o.
Proizvodnja in trgovina z tehničnim blagom na debelo in drobno
Novo mesto, Mlinarska pot 17,
tel. h. c.: 068 322 550, 323 903, 323 933
fax: 068 322 050

SERVIS ZA ČIŠČENJE OBJEKTOV
BINE BAJC s.p.
NOVO MESTO, Seldlova 3
tel./fax: 068/25-656
mobitel: 0609-611-252

Vabim vse zainteresirane na demonstracijo čiščenja objektov na Dnevih obrti in podjetništva '95 v Novem mestu.

NOUA d.o.o.

VISTA 21 d.o.o.

Fotografiranje za prospekte, reklame / fotolaboratorij za amaterske in profesionalne povečave / oblikovanje prospektov, reklam in tiskovnin / trgovina z največjo ponudbo za amaterske in profesionalne fotografe.

Armstrong -stropne obloge

KNAUF Rigips -podstrešja
-pregradne stene
-stropni sistemi

STRALE
PLURIMA
ILLUMINAZIONE TECNICA

-svetila za vgradnjo

INTE RIER

Prešernov trg 1, Novo mesto, tel./fax: 068/ 321-028, mobitel: 0609-612-606

IZPUŠNE CEVI

Na Lazu 1, 68000 Novo mesto.
tel./fax: 068/22-979, 341-856

DRUŽINSKO PODJETJE "NOVAK",
KI IMA VEČ KOT 20-LETNO TRADICIJO
IZDELOVANJA IZPUŠNIH CEVI
ZA DOMALA VSE
ZNAMKE IN TIPE AVTOMOBILOV.

NAŠI ADUTI SO GARANCIJA,
KVALITETA, KRATEK DOBAVNI ROK,
IN KONKURENČNE CENE.

VABIMO VAS, DA NAS OBIŠČETE NA NAŠEM
RAZSTAVNEM PROSTORU NA
DNEVIH OBRTI IN PODJETNIŠTVA '95

HONK 20 let

SERVIS
TRGOVINA
Germova 3
68000 Novo mesto
tel./fax: 068 321 661
0 68 22 344

Izkušnje za prihodnost!
Z modernimi tehnologijami
in znanjem rešujemo vaše
probleme.

Evidence, obračuni, pisanje
bodo lažje obvladljivi z
našo pomočjo.

Preprosto vse, kar
potrebujete za evidence v
trgovini in gostinstvu.
Prodajamo preverjene
artikle znanih svetovnih
proizvajalcev:

**CANON, EPSON,
OLYMPIA, OLIVETTI,
SHARP, STAR,**
kakor tudi domačih:
MEGAHIT, AERO

Obiščite nas
na obrtnem
sejmu v
NOVEM MESTU
od 21.6.1995
do 24.6.1995

MIZARSTVO IN TRGOVINA
KOŠENICE 32, NOVO MESTO tel. - mizarstvo: 068 324 135
- trgovina : 068 321 674

proizvodnja lesenih izdelkov
in prodaja:
sedežnih garnitur, postelj, vzmetnic,
bele tehnike, video, TV in HI-FI
aparatur

DULINEX d.o.o.

PROIZVODNJA - TRGOVINA - ZASTOPSTVA
Glavni trg 14, 68000 Novo mesto
tel.: 068 324 281; 324 282 Fax: 324 288

PRODAJA LESNOOBDELOVALNIH STROJEV, SUŠILNIC ZA LES IN
ORODJA ZA OBDELAVO LESA.
V Sloveniji zastopamo priznane italijanske

firme: NARDI, SCM, MINI - MAX, GARNIGA

Na Dnevih obrti in podjetništva '95 bomo
prisluhnili vašim željam.
Obiščite nas!

INTEL servis d.o.o.

TRGOVINA IN STORITVE
Župančičeva sprehajališče 1
68000 NOVO MESTO
tel.: 068 324 261

STORITVE ČIŠČENJA:
-NA DOMU
-POSLOVNIH PROSTOROV
-PROIZVODNIH PROSTOROV
ČISTILNA OPREMA:
-ČISTILA
-ČISTILNI PRIPOMOČKI
-ČISTILNI STROJI

ŽARKO KRESE
GLAVNI TRG 2, 68000 NOVO MESTO

izdelovanje ključev in brušenje rezil, prodaja na drobno:
trezorjev, ključavnic, kovinskih omar
in drugih pripomočkov za zavarovanje premoženja

Miran Zorko s.p.
Vidmarjeva ul. 17
68000 Novo mesto
tel.: 068 322 656
pager: 849 858

ELEKTRON
montaža in servis alarmnih
in elektronskih naprav

AVTOMEHANIKA VIDRIH

NISSAN

PRODAJA NOVIH VOZIL
POOBLASČENI SERVIS
ORIGINALNI REZERVNI DELI
AVTOMEHANIČNE IN
KLEPARSKE STORITVE
V PRODAJI DOSTAVNO
VOZILO VANETTE CARGO
ZELO UGODNI KREDITNI
POGOJI

AVTOMEHANIKA VIDRIH OTOČEC, ŠENTPETER 51, NOVO MESTO, TEL.: 068 85 180

Avto GALANT

**izpušne
cevi**

Ob potoku 10,
68000 Novo mesto
tel.: 068/322-643, 322-278
fax: 068/323-585

Vabimo vas na ogled našega proizvodnega programa na dnevih obrti in podjetništva '95 in ogled proizvodnje, Ob potoku 10.

COM LAN

TRŽENJE IN SERVIS RAČUNALNIŠKE OPREME

računalniki

**DTK
COMPUTER**

COMPAQ

tiskalniki

EPSON

računalniške mreže

NOVELL

Rozmanova 9, 68000 Novo mesto, tel.: 068 321 638

inženiring • proizvodnja

MAJČEN d.o.o.

Livada 10, 68000 NOVO MESTO, tel.: 068 322 193, 068 322 165 fax: 068 322 600

program: ALUMINIJASTO STAVBNO POHIŠTVO

- izdelava aluminij oken in vrat
- zimski vrtovi
- zapiranje balkonov
- fasade

program: KLJUČAVNIČARSTVO

- vsa zaključna dela v gradbeništvu

**UISTA 21
DESIGN**

FAX 068 321.813

**UISTA 21
TRGOVINA**

KOLODVORSKA 2-2A

**FOTO
ASJA**

Novo mesto
tel.: 25-705

FOTO, LABORATORIJ, ATELJE, TRGOVINA

ZA VSE FOTOGRAFIJE PRI PRVI IZDELAVI
BREZPLAČNO ALBUM

PRI NAKUPU FILMA PREJMETE

KUPON ZA 10% POPUSTA PRI IZDELAVI FOTOGRAFIJ

PRI RAZVIJANJU FILMA IN FOTOGRAFIJ DOBITE NOVI FILM BREZPLAČNO!

**DOLENJSKA
BANKA**

S tradicijo v prihodnost

Vabimo Vas, da nas v času Dnevov obrti in podjetništva '95 v Novem mestu, obiščete na našem razstavnem prostoru.

Dolenjska banka d.d.

ROLETARSTVO

ROLETE (pvc, aluminij) že od 3000 SIT/m2
ŽALUZIJE že od 2250 SIT/m2
VERTIKALNE ŽALUZIJE že od 2500 SIT/m2

MELE

Šentjernejska c. 13
68000 Novo mesto
tel. / fax: 368 (0) 68/23-673, 323-673
mobitel: 0609/622-585

-na razpolago je široka paleta (cca 60 odtenkov)
-pogonski mehanizem po izbiri, tudi elektromotor
in daljinsko upravljanje

-montaža, servis in nadomestni deli

Vabimo vas na ogled na naš razstaveni prostor na Dnevih obrti in podjetništva '95 in v našem razstavnem salonu.

Vse, ki želite razširiti svoj prodajni program vabimo na predstavitev na dnevih obrti in podjetništva '95.

Predstavili vam bomo:

BÄREN baterije
celoten program kvalitetnih, okolju prijaznih baterij z dolgo življensko dobo.

MARCCO

Program usnjenih pasov za ročne ure, poleg tega pa vam nudimo pestro izbiro kvalitetnih ročnih ur z 10% sejamskim popustom.

budna d.o.o.

ZASTOPSTVO - TRGOVINA
Koštialova 5a, Novo mesto
tel.: 068 22 762, fax: 321 347

**UISTA 21
FOTO**

NOVA d.o.o.

Ljubljanska 1
68000 Novo mesto
tel.: 068/322-258
321-391

REKLAMNA AGENCIJA

elmat d.o.o.

Novo mesto
Trgovina, proizvodnja,
projekiranje in montaža

Prodaja:
BTC objekt B/17
Ljubljanska 27
tel.: 068 324 400
fax: 068 323 544

VELEPRODAJA ELEKTROTEHNIČNEGA MATERIALA
RAZSVETLJAV POSLOVNIH PROSTOROV
INDUSTRIJSKA IN ULIČNA RAZSVETLJAV

Vse poslovne partnerje in zainteresirane vabimo, da nas obiščete na razstavnem prostoru.

ČRTALIČ

- KOVINSKA OPREMA
- PESKALNA TEHNIKA
- LAKIRNA TEHNIKA
- FC FERRO ČRTALIČ

Sela 47a, 68350 Dolenjske toplice, tel.: 068/65-062

STRECHA

Streha - trgovina, krovstvo, kleparstvo Salopek vas vabi na **Dneve obrti in podjetništva '95**, kjer vam bodo nudili:
- kritne različnih vrst,
- pločevino,
- kleparsko orodje, ...

TUGOMIR SALOPEK s.p. - krovsko - kleparsko orodje, TRGOVINA, KROVSTVO, KLEPARSTVO
68351 STRAŽA, UL. TALEV 41, tel/fax: 068/63-110

V Strehci bodo v okviru sejma na razpolago strokovnjaki za:
- Tegolo Canadese (sreda 21.6.'95)
- Bramac (četrek 22.6.'95)
- valovito kritino Evrovel 2000 (petek 23.6.'95)

Obiščite nas na **Dnevih obrti in podjetništva '95** in se prepričajte o naši ponudbi.

to je STRECHA - več kot streha nad glavo

EMT

ELEKTROMEHANIKA
MIHAEL TRAVNIKAR s.p.

Dalmatinova 15
68250 Brežice
tel/fax: 0608 64 439

PRODAJA, MONTAŽA IN
SERVIS GOSTINSKE OPREME
stroji za ekspres kavo, mlinci za kavo,
pomivalni stroji, ledomati, salamoreznice

LA SAN MARCO
FAEMA
GAGGIA
ASTORIA
EMONEC
ELMONT AGE
ICEMATIC
ARISTARCO
HONVED
CARPIGIANI

KORAČIN IVAN s.p.

IZDELOVANJE DROBNIH KOVINSKIH PREDMETOV

IZDELUJEMO:

- *PREDMETE IZ ŽICE ZA POTREBE HLADILNE TEHNIKE
- *ŽIČNE MREŽE ZA OPREMO TRGOVSKIH LOKALOV
- *ZAŠČITNE MREŽE ZA VENTILATORJE

Dol. Kamence 14, 68000 Novo mesto, tel.: 068 323 658

ROŽIČ

Generalni distributer
za firmo TV RECOR

VIDEO-RADIO TV SERVIS IN TRGOVINA NOVO MESTO d.o.o.
Pod Trško goro 45, 68000 Novo mesto, tel/fax: 068 321 229, P.P. 222

Hobby center
K O V A Č

v Bršljinu
Vse za domače mojstre!
Vse za mizarje

Razrez vseh vrst mizarjskih plošč po vaših željah
Kuhinjske plošče
Profilirane zaključne letve vseh vrst
Pohištveno okovje
Sponsko okovje
Laki, lepila, lužila
Mizarstvo Kováč,
Vavpoličeva, 10 Bršljin
68000 Novo mesto
tel.: 068 321 210, 324 380, fax: 324 380

LIKI

Ljubljana

DELOVNE OBLEKE
IZREDNA KVALITETA
IZREDNE CENE

tel: 061 375 700, 371 453, 375 873

MA-RA

NOVA IDEJA PATENTIRAN SISTEM IN MODEL

PANGOE

"zračni čistilec odtokov"

Z MOČNIM CURKOM TAKOJ ODMAŠI
ZAMAŠENE IN UMAZANE ODTOKE VSEH VRST.

1 leto garancije

Kandijska c. 39, Novo mesto, tel.: 068 341 241

NOUA

d.o.o. REKLAMNA AGENCIJA

Ljubljanska 1
68000 Novo mesto
tel.: 068/322-258, 321-391

VIDIMO SE NA DNEVIH OBRTI IN PODJETNIŠTVA '95, V ŠPORTNI DVORANI MAROF, V NOvem MESTU
OD 21. DO 24. 6. 1995

ESPERO NEXIA RACER

od 24.990 DEM ...

od 19.366 DEM ...

od 16.990 DEM ...

KOMPAS HERTZ 061/15 92 007 · MEGA AVTO 061/264 087
POLIET 0601/64 687 · ATHENS 062/25 860
AVTOTEHNIKA CELJE 063/38 511
VAREX, G.M.C. 064/331 013 · AVTO HIT 068/26 077

DAEWOO

GENERALNI ZASTOPNIK IN DISTRIBUTER
COMETUS
CELOVŠKA 206, LJUBLJANA, 061 / 15 91 332

VRATA MOJEGA DOMA -VRATA JELOVICA

PRODAJNI PROGRAM NOTRANJIH VRAT:

GLADKA VRATA

- hrast, mahagoni,
- belo pleskana

VRATA "STIL" in "KLASIK"

- hrast

PODBOJI

- z nadsvetlobo ali brez
- gladki ali stilni
- globine podbojev:
10, 12, 15, 22 in 28 cm

- za suho montažo
vam ponujamo tudi
slepe podboje

- vratna krila so
standardnih širin,
polna ali z izrezom
za steklo

- vsa notranja vratna
krila lahko dobite
tudi v drsni izvedbi

- furnirana vratna krila
in podboji so lahko
v lakirani
ali luženi izvedbi

že za 13.990 SIT

za vse izdelke ponujamo
UGODNE CENE, OBROČNO ODPLAČEVANJE,
PREVOZ, SUHO MONTAŽO, GARANCIJO in SERVIS

JELOVICA

lesna industrija, Kidričeva 58, 64220 ŠKOFJA LOKA
tel.: (064) 61-30, faks: 634-261

NOVO MESTO, Ulica talcev 2, tel./fax: 068/323-444,
METLIKA, Cesta XV. brigade, tel.: 068/58-716,
KRŠKO, CKŽ 21, tel.: 0608/21-236, BAVEX Trebnje,
KERA TRADE Zagorje ob Savi, MK TRGOIMPEX
Kočevje

Daleč od hrupa in
vsakdanjega vrveža vam
ponujamo sproščene
družinske počitnice v

ZDRAVILIŠČU MORAVSKE TOPLICE

V poletnih mesecih — JUNIJ, JULIJ, AVGUST — smo za vas pripravili aktivne programe POČITNIC ZA VSO DRUŽINO.

Devet bazenov, tobogani, športni park z igrišči na umetni travi in peščenimi teniški igrišči, opremljenimi z reflektorji, kolesarjenja, izleti in veliko zabave, za najmlajše razposajenost v počitniškem klubu — vse to za nezopoben dopust.

- 5-dnevne počitnice že od 299 DEM (polpenzion — BGW)
- 7-dnevne počitnice že od 399 DEM (polpenzion — BGW)

VELIKE UGODNOSTI ZA OTROKE, DODATNI POPUSTI ZA UPOKOJENCE, MOŽNOST PLAČILA NA 3 OBROKE S ČEKI SLOVENSКИH BANK!

PRI NAS JE LEPO TUDI POLETI

PRIČAKUJEMO VAS V
ZDRAVILIŠČU MORAVSKE TOPLICE

Kranjčeva 12, 69221 Martjanci
telefon: (069) 48-210, 48-106, telefaks: (069) 48-607

OSMRTNICA

Po kratki in hudi bolezni je umrl naš upokojeni sodelavec

JOŽE GLIHA

s Sel pri Dolenjskih Toplicah

Od pokojnika smo se poslovili v nedeljo, 11. junija, na pokopališču v Dolenjskih Toplicah. Ostal nam bo v lepem spominu.

Delavci in upokojeni Krke, tovarne zdravil, p.o. Novo mesto

V SPOMIN

Prenhalo je biti
Tvoje plemenito srce;
zatisnila si
utrujene in žalostne oči.

TEREZIJSKI ZUPANČIČ

iz Sevnega 2

Minilo je leto, odkar Te ni več ne na njivi ne na cesti proti cerkvi, kamor si tako rada zahajala po tolažbo, ne na klopi pred hišo. Doma ni več. Pogrešamo Te, ljuba mama.

Žalujoci: hčerka Cvetka z možem Cvetkom, vnuk Matjaž, vnukinja Nataša in Violeta z možem Alešem in sestra Angelca

ZAHVALA

Vsem, ki ste nam ob smrti naše drage in nepozabne mame, tašče, babice in prababice

MARJANE ŠINKOVEC

roj. Labanc

pomagali, nas tolažili in ji darovali cvetje ter sveče, se iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala sosedom, pevcem KUD Šmihel za zapete žalostinke in zaigrano Tišino, g. kaplanu pa za opravljen pogrebni obred. Prisrčna hvala vsem, ki ste pokojno pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: vsi njeni

Novo mesto, 31.5.1995

Na podlagi programa lastninskega preoblikovanja podjetja KRKA, p.o., Novo mesto, ki ga je z odločbo št. 1331/95-mg z dne 10. 5. 1995 odobrila Agencija Republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo, ter skladno z zakonom o lastninskem preoblikovanju podjetij, podjetje KRKA, tovama zdravil, p.o., Novo mesto, objavlja

Program lastninskega preoblikovanja podjetja

1. Firma in sedež podjetja:

KRKA, tovama zdravil, p.o., Novo mesto, Šmarješka cesta 6.

Podjetje je vpisano v sodni register pravnih oseb pri Temeljnem sodišču v Novem mestu, enota Novo mesto, s sklepom Srg 198/89, številka registrskega vložka 1-97/00.

2. Matična številka: 5043611

3. Šifra in opis dejavnosti: 011910

Osnovna dejavnost podjetja je proizvodnja zdravil in farmacevtskih surovin, kemikalij, pomožnih zdravilnih sredstev in dietetičnih izdelkov, kozmetičnih preparatov, steklenih vlaken, medicinska rehabilitacija in gostinsko-turistična dejavnost, raziskovalno-razvojnne storitve, storitve kontrole kakovosti, izobraževanje, trgovina na veliko in malo, zunanjetrgovinska dejavnost.

4. Pravna oblika organiziranosti:

Podjetje je organizirano kot družbeno podjetje s 100-odstotno družbeno lastnino.

5. Predvidena lastniška struktura kapitala preoblikovanega podjetja:

- upravičenci iz naslova interne razdelitve	20%
- upravičenci iz naslova notranjega odkupa	10%
- upravičenci iz naslova javne prodaje delnic	70%

6. Predvidena kombinacija načinov lastninskega preoblikovanja:

- interna razdelitev delnic	20% družbenega kapitala
- notranji odkup delnic	10% družbenega kapitala
- javna prodaja delnic	70% družbenega kapitala
od tega:	
za gotovino	40%
za certifikate	30%

7. Javni poziv:

7.1. Interna razdelitev delnic

Podjetje KRKA, p.o., Novo mesto, poziva vse upravičence - zaposlene in njihove ožje družinske člane, nekdanje zaposlene in upokojence KRKE, p.o., Novo mesto, KRKE Kozmetike, d.o.o., KRKE Zdravilišča, d.o.o., KRKE Novoterm, d.o.o. in ostalih podjetij, v katerih ima KRKA kapitalski delež, da lahko v roku 30 dni od vključno dneva objave v časnikih Delo in Dolenjski list ter na oglasnih deskah podjetja zamenjajo lastniške certifikate za časnice (kasnejše delnice) ter tako sodelujejo pri interni razdelitvi delnic.

Delnice iz interne razdelitve imajo naravo delnic iz 23. člena zakona: so navadne, glasijo se na ime in so neprenosljive dve leti od izdaje, razen z dedovanjem.

7.2. Notranji odkup delnic

Podjetje KRKA, p.o., Novo mesto, poziva vse upravičence - zaposlene, nekdanje zaposlene in upokojence KRKE, p.o., Novo mesto, KRKE Kozmetike, d.o.o., KRKE Zdravilišča, d.o.o., KRKE Novoterm, d.o.o. in ostalih podjetij, v katerih ima KRKA kapitalski delež, da lahko v roku 30 dni od vključno dneva objave v časnikih Delo in Dolenjski list ter na oglasnih deskah podjetja sodelujejo v notranjem odkupu delnic.

Notranji odkup bo potekal istočasno kot interna razdelitev delnic, in sicer v višini 10% družbenega kapitala, z upoštevanjem 50-odstotnega popusta. Upravičenci bodo delnice lahko vplačali z gotovino, z delom obračunanih, toda neizplačanih plačil in z morebitnim presežkom certifikatov iz interne razdelitve delnic.

Delnice iz notranjega odkupa imajo enake lastnosti kot delnice, ki jih določa 3. odstavek 35. člena Uredbe o pripravi programa preoblikovanja in o izvedbi posameznih načinov lastninskega preoblikovanja podjetij. Delnice, ki jih udeleženec dobi v zamenjavo za certifikate, pa so neprenosljive dve leti od izdaje, razen z dedovanjem. Po preteku dveh let so enake kot ostale delnice programa notranjega odkupa.

8. Cena delnic in način vplačila

Prodajna cena delnic znaša 5.202,00 SIT za lastniške certifikate, pri gotovinskih vplačilih pa se revalorizira z rastjo drobnoprodajnih cen od 1. 1. 1993 do dneva objave razpisa. V notranjem odkupu delnic se na revalorizirano ceno prizna 50-odstotni popust.

Delnice iz interne razdelitve in notranjega odkupa bodo upravičenci lahko vpisovali in vplačevali v razpisnem roku vsak delovni dan, od ponedeljka do petka, od 8. do 12. ure na sedežu podjetja KRKA, tovama zdravil, p.o., Šmarješka cesta 6, Novo mesto. Gotovinska vplačila v okviru notranjega odkupa bodo upravičenci lahko vplačali v razpisnem roku tudi na Dolenjski banki d. d., Novo mesto, v poslovni enoti Agencija Ločna, Seidlova 42, Novo mesto, vsak delovni dan v okviru poslovnega časa banke.

9. Javna prodaja delnic

Javna prodaja delnic bo potekala po zaključeni interni razdelitvi in notranjem odkupu delnic. Poziv k javni prodaji bo objavljen naknadno.

10. Informacije

Dodatna pojasnila o lastninskem preoblikovanju podjetja KRKA, p.o., Novo mesto, dajejo na sedežu podjetja:

- Jože Colarič, namestnik generalnega direktorja za marketing in finance,
- Zvezdana Bajc, vodja službe za planiranje in poslovne informacije,
- Milica Gostiša, vodja službe za spremljavo, obračun in kontrolo poslovanja,
- Dušan Jenko, vodja pravne službe,

ki jih lahko pokličete na telefon (068) 312 111.

**PHILIPS
GRUNDIG
Panasonic
TELEFUNKEN
SONY**

**12
OBROKOV
NOVO**

TV, VIDEO, HI-FI
CENTER COMING
BTC, Ljubljanska 27
NOVO MESTO, TEL.: 316-157

V mesecu juniju:

od 30.000 do 100.000 **walkman**

— **DARILO:** ob nakupu:

nad 100.000 **radiokasetofon**

— **PROMOCIJSKE CENE**

TV GRUNDIG, ekran 37 cm
VIDEOREKORDER PHILIPS
GLASBENI STOLP PHILIPS

39.900 ali 12 x 3.695
44.900 ali 12 x 4.195
34.380 ali 12 x 3.184

COMING

GARANCIJA
DVE LETI

MOŽNOST NAKUPA
NA OBROKE

NAGRADNO
ZREBANJE

POPUST OB
GOTOVINSKEM
PLAČILU

S KARTICO COMING
4% POPUSTA

Biokill

nitrija kemija

**učinkovit insekticid
uporaben tudi za rastline**

**LASTNIKI GOZDOV,
KMETJE!**

**Odkupujemo celulozni les smreke/jelke, bukve,
topole debeline od 8 cm naprej, žamanje brez lubja
ter bukova drva!**

Vse informacije na tel. (0608) 22-840.

Trimo

TRIMO, d.d. TREBNJE, družba za inženiring in proizvodnjo montažnih objektov z dolgoletno tradicijo na področju razvoja, izdelave in montaže jeklenih konstrukcij, gradbenih plošč ter montažnih objektov aktivno širi svojo tržno in izvajalsko mrežo ter dopolnjuje svoj proizvodni program. Zato razpisujemo naslednja prosta delovna mesta:

1. Vodja programa industrijskih objektov

Kandidat mora imeti visoko ali višjo izobrazbo gradbene, strojne ali druge ustrezne smeri, opravljen strokovni izpit, vsaj 3 leta delovnih izkušenj ter aktivno znanje enega tujega jezika.

2. Projektant

Kandidat mora imeti visoko izobrazbo, smer arhitektura, opravljen strokovni izpit, zaželjene so delovne izkušnje ter znanje angleškega ali nemškega jezika, določeno je 6-mesečno poskusno delo.

3. Razvojni tehnolog

Kandidat mora imeti visoko ali višjo izobrazbo gradbene ali strojne smeri, opravljen strokovni izpit, zaželjene so delovne izkušnje ter znanje angleškega ali nemškega jezika, določeno je 3-mesečno poskusno delo.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljite ali prinesite osebno v 8 dneh na naslov:

TRIMO, d.d., Prijateljeva 12, 68210 Trebnje
Informacije lahko dobite osebno ali po telefonu 068/44-560.

EMINENT d.o.o.

Dol. Kamence 61, 68000 Novo mesto
Tel. 068/323-902

- Prodaja novih in rabljenih vozil
- Ugodni krediti
- Možnost nabave staro za novo
- Leasing (od 15% do 50% polog, 2, 3, 4 leta)

HYUNDAI

— ACCENT že od 17.500 DEM
— LANTRA že od 23.990 DEM
— SCOUPE že od 24.950 DEM
— SONATA že od 29.790 DEM
— kombi GRACE že od 25.600 DEM

MITSUBISHI

— COLT že od 21.990 DEM
— LANCER že od 26.900 DEM
— GALANT že od 40.990 DEM
— SPACE RUNNER že od 33.900 DEM
— SPACE GEAR že od 37.900 DEM
— PAJERO že od 39.900 DEM

MARUTI

— 800 CITY STAR že od 11.290 DEM
— 800 CITY STAR s klimo že od 12.290 DEM

Informacije:

**NOVO MESTO, Kandijška 14,
068/28-950
KRŠKO CKZ 51, 068/22-950
CRNOMELJ, Belokranjska 16,
068/51-378**

ROŽIČ

RTV servis
in trgovina

Pod Trško goro 45, Novo mesto
Tel. 068/321-229, p.p. box 222

Prvič v Sloveniji vrhunski
TV sprejemnik RECOR —
reklamna prodaja od 11. 6.
do 24. 6. 95, količina omejena!

**TV 72 cm, S-VHS, TXT, STEREO
samo 83.990 SIT**

**TV 63 cm, S-VHS, TXT, STEREO
samo 73.990 SIT**

Servisiramo vse znamke TV,
video, audio in kamere!

službo išče

VOZNIK z B, C in E kategorijo in 15-letnimi delovnimi izkušnjami išče službo. Miodir Raičević, Nad mlina 42, Novo mesto, 5293

SPREJMEM delo na domu. ☎ 21-043.

stanovanja

DVEINPOLSOBNO STANOVANJE v Novem mestu oddam. ☎ 28-118, zvečer. 5272

DVEINPOLSOBNO STANOVANJE v Kostanjevici na Krki prodam. ☎ (068)25-672, vsak delavnik od 14. do 16. ure. 5276

TRISOBNO STANOVANJE v Novem mestu oddam. ☎ 22-003. 5390

V KRŠKEM oddam v najem dvoipol-sobno stanovanje. Kasneje možen odkup. ☎ (0608)82-097. 5446

ženitne ponudbe

STE OSAMLJENI? Samo agencija Amos vam nudi več tisoč žensk in moških za ženi-tev, prijateljstvo. ☎ (061)755-906, non-stop, (065)23-632. 5146

Priznana in uspešna firma z ekskluzivnim izdelkom, namenjenim zdravju, VABI K SODELOVANJU po vsej SLOVENIJI

VSE, KI IMAJO VOLJO DO DELA NA PODROČJU TRŽENJA ARTIKLA, NAMENJENEGA PREDVSEM ZDRAVJU:

- organizatorje skupin, zastopnike in komercialiste
- medicince
- mlajše upokojece

ZDRAVJE JE DENAR. DENAR JE DELO!

Pisne ponudbe z referencami nam pošljite v 8 dneh na naslov:

YANNI TRADE, d.o.o., Hajdrihova 21/A, 61000 Ljubljana, s pripisom ZA

vibroser
ORIGINAL

Odpravljanje debelosti je lahko zabavno in prijetno. Tel.: 061/159 75 07, VOLDAFAR TABLETKE.

MONTERJI!

Zaposlimo 2 delavca z izkušnjami pri montaži spušenih stropov in predelnih sten z mavčno-kartonskimi ploščami.

KOPROS, d.o.o., Cirje 6, RAKA
tel. (0608) 75-494; 75-051

YURENA

Šola tujih jezikov

Marjana Kozine 49 A
tel. fax. 341-434

Tečaji za osmošolce:
angleščina kot priprava na srednjo šolo.
Za srednješolce:
angleška in nemška slovnica ter konverzacija

Tečaja priporočamo dijakom, ki imajo popravni izpit!

ASFALTERSTVO IN GRADBENIŠTVO

Čardak 17, Črnomelj
Tel. (068) 51-668
Mobitel: (0609) 612-594

Urejanje dvorišč:

asfaltiranje dvorišč, parkirnih prostorov, dovoznih poti, tlakovanje dvorišč in ostala gradbena dela.
Kvalitetno, poceni in hitro!
Se priporočamo!

TANIN iz Sevnice išče

TERENSKEGA PREDSTAVNIKA

za odkup kostanjevega lesa na širšem območju Dolenjskih Toplic.

Informacije po telefonu (0608) 41-349.

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi dragega moža, očeta in ata

FRANCA OSTRONIČA

iz Zagorja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem za izraženo sožalje, cvetje in sveče ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti in nam v težkih trenutkih stali ob strani. Iskrena hvala!

Žalujoci: žena Mari, sin Franci z Lavro, hči Irena s Francijem in vnukinja Sara

ZAHVALA

V 71. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mama, stara mama in teta

ALOJZIJA KOZLEVČAR

iz Novega mesta, Rozmanova 8

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem, družini Bohte in vsem ostalim, ki ste nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče ter jo pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala Tiskarni iz Novega mesta, Agenciji SDK Novo mesto, trgovini Boro, g. župniku za lepo opravljen obred in pevskeemu zboru Šmihel za občuteno zapete pesmi. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustila naša dobra mama, babica, prababica, sestra in teta

PEPCA KRALJ

Verdun 1 pri Uršnih selih

udeleženka I. kongresa AFŽ 1943 v Dobrniču

Iskrena hvala sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom, še posebno družinama Nose in Medic. Vsem, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali in stali ob strani, nam izrazili ustno ali pisno sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, iskrena hvala. Hvala tudi osebju Internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, DO Novoles Straža, Labodu, Krki, Tovarni zdravil Novo mesto in Občini Novo mesto, godbi iz Novega mesta, pevcem iz Birčne vasi, Francu Murnu za govor pred domačo hišo in ob grobu Albini Ferbežar v imenu ženskega aktiva bork in aktivistk pri ZZB Novo mesto ter Dragu Čeliču za poslovilne besede. Vsem še enkrat najlepša hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

V 62. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, stric in bratranec

LOJZE VIDMAR

iz Zbur 16

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem, znancem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, nam stali ob strani, izrazili sožalje, pokojnemu darovali vence, cvetje, sveče in svete maše. Še posebej se zahvaljujemo kolektivoma Krka Zdravilišča Otočec in Šmarješke Toplice, gostilni Franca Peršeta, Kirurškemu oddelku novomeške bolnišnice za lajšanje bolečin in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ljubezen, delo, dobrotina in trpljenje - bili so tvoj smisel življenja.

V komaj 67. letu starosti je nenadoma prenehalo biti plemenito srce naši ljubi mami, babici in svakinji

FANIKI PAVLIN

roj. Makovec

iz Čadraž 9

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom za izraženo sožalje, darovano cvetje in sveče. Posebno se zahvaljujemo sodelavcem M-KZ Krka Novo mesto, Uprava, družinama Metelko in Bobič ter g. kaplanu za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

V globoki žalosti: vsi njeni

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, brat, dedek in tast

FRANC MEDIC

iz Dol. Lakovnic 1

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala Zupančičevim, Bohtetovim, pevskeemu zboru iz Šmihela, g. župniku za lepo opravljen obred ter kolektivom VVO, Revoz in DSO. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je po dolgi in hudi bolezni zapustila naša draga mama, teta, sestrična in botra

FRANČIŠKA RANGUS

iz Drame 13 pri Šentjernej

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in vaščanom, ki ste nam kakorkoli pomagali, nam izrazili sožalje in pokojnici darovali toliko lepega cvetja in sveč. Posebna hvala za dolgoletno pomoč pri zdravljenju velja družini Kovačič, patronažni sestri Jožici Verstovšek, dr. Vesni Soštarič, Internemu oddelku novomeške bolnišnice ter družinam Košak, Lindič in Grabnar. Zahvala velja tudi razlašcencem, Občini Šentjerneje, gospodu kaplanu za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Zdaj ni več moj ljubi, dragi dom...

Vsem, ki ste se s toplo besedo sočustvovali in s prelepim cvetje poslovlili od naše ljubljene mame, babice, prababice in sestre

SLAVICE RUPNIK

rojene Cibic

se iskreno zahvaljujemo.

Vsi njeni

Novo mesto, Sežana, 12. junija 1995

V SPOMIN

Te dni mineva žalostno leto, odkar nas je mnogo prežgodaj zapustil naš dragi, dobri mož, očka, sin, brat, stric in nečak

MARKO SALMIČ

iz Novega mesta

iskrena hvala vsem, ki se ga spominjate, obiskujete njegov prera-ni grob in mu prižigate svečke.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 64. letu starosti nas je zapustil oče, stari oče, brat in stric

FRANČIŠEK TRŠČINAR

Vinja vas 36

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in vaščanom za izrečeno ustno in pisno sožalje, darovano cvetje, sveče in nesebično pomoč. Posebno se zahvaljujemo dr. Piletiču, osebju Interne bolnišnice, Domu starejših občanov, sodelavcem Revoza-adjustaža in g. župniku za opravljen obred.

Žalujoci: sin Franc, hči Jožica z družinama, bratje, sestre z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Za tabo ostala je neizmerna bolečina, večna, strašna praznina.

V 20. letu nas je nepričakovano zapustil naš dragi sin, brat, nečak in vnuk

ROK KNAFELJC

iz Gubčeve 12 v Novem mestu

Z žalostjo v srcu se zahvaljujemo vsem, ki ste ga imeli radi, nam ob težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrazili sožalje, darovali cvetje, svečke in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala sorodnikom, prijateljem in znancem, še posebej družinam Stanojevič, Gardenc in Janžekovič, njegovim prijateljem, sodelavcem v Revozu, Zdravstvenemu domu v Novem mestu ter pevcem za zapete žalostinke.

Žalujoci: oči, mamica, brat Damjan, stara mama Nežka in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Življenje celo si garala, vse za hišo in družino dala, le sledi ostale so povsod od dela tvojih pridnih rok.

V 85. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

ANA LEŠNJAK

iz Volčkove vasi 8

Z globoko žalostjo v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali, izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče ter jo pospremili na zadnji poti. Prisrčna hvala tudi gospodu župniku za lepo opravljen obred in vsem, ki ste našo mamo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti v njen tihi dom.

Žalujoci: hči Ani, sin Tone, hčerke Mimi, Martina, Pepca in Mihelca z družinami ter vnuki in pravnuki

Janez Debeljak

naprej pa se je začel sistematično ukvarjati z raziskovanjem kulturnih, zgodovinskih in jezikovnih posebnosti krajev. Po 20 letih je tako v Ribnici nastal Park kulture, v katerem je s kipi, plaketo ali drugače predstavljeno preko 60 pomembnih mož, ki so bili rojeni na področju Ribnice in so v svojem življenju dosegli pomembne rezultate bodisi na kulturnem, umetnostnem, gospodarskem ali političnem področju ali pa so se proslavili kot mecen. Imena nekaterih med njimi je Debeljak potegnil iz arhivov ponovno na plano, kar pa takratni oblasti ni bilo ravno povšeči, tako da za leta 1982 izdano monografijo o Ribnici, ki je bila po konceptu in večini prispevkov pravzaprav Debeljakova, ni požel pohvale.

Zakaj je neutrudno delal naprej, na primer na obeh Festivalih humorja leta 1986 in 1988, sodeloval pri pripravi Podob Galusovega časa, ki so jih izdali ob 400. obletnici Gallusove smrti leta 1991, Debeljak pojasnjuje: "Sem eden zadnje generacije študentov prof. dr. Antona Slodnjaka, ki nas je navdušil za terensko delo in v nas vcepil, da poklica ne smemo vzeti le kot opraviljanje neke dolžnosti, marveč da moramo vanj vložiti vse svoje umske in druge sposobnosti." Za študij slavistike, ki ga je zavlekel na 7 let, ker se je moral kot kmečki sin iz družine z enajstimi otroki sam preživljati, se je odločil, ker sta ga privlačila literatura in jezik kot jezik. Sicer pa so ga, kot je bilo to v tistih časih pred 2. svetovno vojno v navadi, na pot študija popeljale odločitve drugih, na primer njegovega učitelja, ki je "pritisnil" na starše, da so ga vpisali na klasično gimnazijo, čeprav bi bil Janez takrat raje postal mizar, kot da ni žal, ljubezni do lesa, ki jo ob prostem času izpričuje z rezbarjenjem, pa je ostal zvest do danes, ko se mu po dolgih letih obeta, da se mu bo lahko nekoli kaj bolj posvetil.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Vrh mamilske ledene gore

Grozljivo spoznanje, da je belokranjsko podnebje zelo ugodno za gojenje indijske konoplje

ČRNOMELJ - Še v delegatskem sistemu so črnomaljski delegati na zasedanju skupščine večkrat vprašali, kako je s pridelovanjem, prometom in uživanjem mamil v občini. Dobili so pomirjajoče odgovore, češ da v Belo krajino pride vse bolj pozno, naj bo dobro ali slabo, in tako je tudi za mamila ta dežela še imuna.

S temi odgovori se delegati najbrž niso sprijaznili, sicer ne bi večkrat postavljali skoraj enakih vprašanj v zvezi z mamili. Njihova bojazn, ker živijo ob državni meji, ki ob sedanjih razmerah na Hrvaškem lahko prinese veliko slabega, ter slutnje, da se v Beli krajini dogaja nekaj, kar le ni povsem po zakonih, so se žal uresničile. A ne šele letos, že lani in predlani, torej takrat, ko so jim odgovorni zatrjevali, da je v občini, kar se tiče mamil, vsaka panika odveč. Kot so lahko slišali svetniki, ki so nasledili delegate, so lani v občini zabeležili šest kaznivih dejanj uživanja mamil in pet kaznivih dejanj proizvodnje in prometa z mamili. To je zelo veliko povečanje v primerjavi z letom 1993, medtem

ko prej takšnih primerov v občini niso poznali.

V resnici je primerov v zvezi z mamili še veliko več. Omenjene številke pomenijo le vrh ledene gore. Bela krajina ima namreč zelo ugodno podnebje za gojenje indijske konoplje, kar je dobro znano mnogim po Sloveniji, ki se ukvarjajo z mamili. Zato ne čudi, da so našli indijsko konopljo na belokranjskih jasah, sredi njiv, skrito med druge poljske pridelke, nekateri pa jo pridelujejo kar na vrtovih. Koliko te trave pa je uspelo pridelovalcem tudi požeti? Kakor koli že, očitno je, da gre tokrat zares, česar se dobro zavedajo tudi na policijski postaji, prav tako kot dobro vedo, da sami ne bodo kos vsem, ki so se lotili nedovoljenega "kmetovanja". Zato ni odveč poziv vsem, ki bi karkoli vedeli o gojenju indijske konoplje, naj to sporočijo policiji. Morda bo kakšno mlado življenje tudi s pomočjo občanov rešeno iz krepeljev mamil in njihovih brezobzirnih razpečevalcev.

M. BEZEK-JAKŠE

GOC IN POSTRV VELIKANKA - V petek, 8. junija zvečer, je ribič Gorazd Bratož-Goc iz Novega mesta v Krki pri Srebrnicah (v mešanem revirju) zapel 77 cm dolgo in 6 kilogramov težko postrv šarenko (amerikanko), kar je nekaj nenavadnega za ta ribiški revir. Ribo je ujel na umetno ribico, z njo pa je imel precej dela, predno jo je spravil na breg. Riba naj bi bila še en dokaz več, da se Krka v gornjem toku izboljšuje, ker drugače tam ne bi žvela postrv. (Besedilo in slika: Slavko Dokl)

OČIŠČEVALNI SPUST

KOSTEL - Turistično športno društvo Kostel je v soboto pripravilo peti ekološki očiščevalni spust z kajaki, kanuji in rafting od Srobotnika do Žage. Več kot 30 ljubiteljev Kolpe je v štiriurni akciji potegnili iz globlin in z brezjin reke za dva tovrnjaka smeti. Društvo je v letu evropskega varstva narave organiziralo več akcij: odvoz smeti, z oznakami so uredili kraj, poskrbeli za čiščenje ulic, cest in voda. Nasploh pa bodo posebno pozornost namenili ureditvi prostorov za kopanje ob vodi. Društvo se za sobotno akcijo še posebej zahvaljuje novomeškemu Cestnemu podjetju, ki je omogočilo odvoz smeti, in kočevskemu Potapljaškemu klubu, čigar člani so smeti "nabirali" v globini reke.

M. G.

POGLEJ IN ZADENI NA OTOČCU

OTOČEC - V petek, 23. junija, ob 8. zvečer bo v dvorani teniškega centra na Otočcu potekala priljubljena televizijska oddaja Pogled in zadeni - Model 1995, ki jo vodi Stojan Auer. V predprodaji bo vstopnice moč kupiti od jutri naprej v novomeški poslovalnici Globtura. Število vstopnic je omejeno.

DARILO: APERITIV TANGO RESTAVRACIJA

TANGO

DARILNI KUPON

DL, 15. 6. 1995

Z obeh strani Gorjancev

ANEKDATE IN PRIKODE ZAPISAL JOŽE DULAR

Dober znak

Mogoče še ne veste, da je Kostanjevica na Krki nekoč ležala prav na meji med Avstrijo in Ogrsko. Potok Studena jo je delil, tako da je bilo staro mesto v Avstriji, novo zgrajena šola pa na Ogrskem. Tako so morali meščanski otroci hoditi v šole venkaj, na Ogrsko! Občutili so ljudje to razliko, saj ko sta šli kostanjeviški gospe v nedeljo čez most na sprehod proti šoli, je ena od njiju zadihala iz polnih pljuč in rekla: "Tili, ali čutiš, kako dober zrak je na deželi? Vse boljši kot v Kostanjevici!"

Ni se ji treba truditi v Mestni log

Jurij Bosec iz Metlike je veljal za dobrega kosca pa tudi pivca. Pa ga je soseda Reza prosila, naj bi ji pokosil travnik v Mestnem logu. "Seveda ti ga bom pokosil, samo malico pripravi!" "Prinesla ti jo bom," je odvrnila. "Ne, kar zdaj jo daj, da se ti ne bo treba truditi v Mestni log." In mu je dala cekar in v njem kruha, kos špeha, tri jajca in poldrugi liter vina.

Ko pa je popoldne le odšla v Mestni log, da obrne krmo, je našla nepokošen travnik, prazen cekar in Bosca, ki je trdno spal pod grmom.

Po ribniško je govoril

Dijak, ki je pri uri grščine Homerjeve verze po ribniško zategoval. Profesor, skoraj razburjeno: "Klun, kaj mislite, da je Homer po ribniško govoril?" Dijak: "I, seveda! Drguč ga pa ledje razumele ne be!"

Druga obleka, druga hrana

V Dolenjskih Toplicah dajo veliko na hrano

DOLENJSKE TOPLICE - "Tako kot obleko zamenja ob različnih letnih časih človek tudi hrano," pravi Peter Kotar, vodja gostinstva v Zdravilišču Dolenjske Toplice. V tem zdravilišču so še posebej znani po tem, da ob raznih priložnostih pripravijo dneve posebne kuhinje, od francoske, italijanske, do ribjih specialitet, ob martinovanju, za božič in novo leto pa koline, posebne jedi ob velikonočnih praznikih in še kaj.

Peter Kotar

Pred kratkim so imeli dneve spomladanske kuhinje in so pripravljali specialitete iz mlade sveže zelenjave. "Včasih je veljalo, da so take jedi primerne le za prilogo k žrjavim jedem, sedaj pa iz mlade sveže zelenjave delamo izvrstne samostojne jedi za kosilo ali večerjo," je povedal poznavalec. Tako pripravijo nadevane bučke, musako iz jajčevcev, ohrovtovo sarmo s šampinjoni in rižem, parmezanov kipnik, zelenjavno rulado in številne druge okusne dobrote. "Taka hrana je lahka in zdrava, pri pripravi pa je treba paziti, da čim več vitaminov in drugih zdravilnih snovi ostane v zelenjavi."

V Dolenjskih Toplicah imajo veliko stalnih gostov, ljudje precej prihajajo tudi na nedeljska kosila, tako se morajo kar naprej truditi, da jim postrežejo zmeraj s čim novim, drugačnim. "Najbolj

smo veseli, ko nam gost reče, da je bilo lani ob taki priložnosti ali prejšnjo nedeljo na kosilu zelo dobro, sedaj je pa še boljše. V gostinstvu je tako, da se mora zmeraj dogajati nekaj novega, sicer gostje niso zadovoljni in tudi gostince otopi. Enkrat za zmeraj so minili časi, ko so bili gosti, tudi tuji, zadovoljni s čevapčiči, zrezkom, pečenko, krompirjem in domačim vinom. Sedaj mi vsako priložnost izkoristimo, da jo popestrimo in olepšamo tudi s kulinarično ponudbo, pa naj gre za kresovanje pri cerkvi sv. Janeza Krstnika na Cerovcih, za lovski piknik ali pa slavnostno večerjo. In še nekaj: pravi gostince mora znati gostu tudi prav svetovati, in to tako glede jedi kot glede pijače, ki sodi zraven. To današnji gostje znajo ceniti," pravi Kotar, ki govori iz svoje dolgoletne prakse.

A. B.

FINKOVA PRVA V STEP V SLOVENIJI IN PETA V EVROPI

KRŠKO - Josipa Fink, mlada plesalka posavskega plesnega kluba Luke, se je pred kratkim udeležila mladinskega evropskega prvenstva v stepu, ki je bilo v Cankarjevem domu v Ljubljani. V močni konkurenci plesalcev iz 11 evropskih držav je dobro zastopala Slovenijo in Posavje, saj je kljub manjši smoli (plesni čevlji se je zataknil v desko odra) dosegla 5. mesto. Skupaj z evropskim prvenstvom pa je potekalo tudi državno prvenstvo v stepu in Finkova je postala še državna prvakinja v stepu 1995.

V BAZEN Z VALOVI!

ČATEŽ - Danes, v četrtek, ob 12. uri bo poletna termalna riviera v Termah Čatež bogatejša za prvi bazen z valovi v Sloveniji, hkrati pa bo začela obratovati tudi sodobna samopostrežna restavracija s salonom in pivnico.

ROCK KONCERT

ČRNOMELJ - V Mladinskem kulturnem klubu Bele krajine v Črnomlju bo v soboto ob 22. uri rock koncert skupine Dare to go home.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca

Dober kruh iz Šentjerneja - Za zebre vedo le stari Novomeščani - Vsega je kriv župan - Mestni fantje niso sposobni popraviti koša - Nesramni kolesarji izzivajo nesrečo

Prejšnji četrtek zvečer dežurni novinar izjemoma ni imel prav veliko dela, krivo pa je bilo najbrž vreme, saj je po nekaj deževnih dneh posijalo sonce, kar so ljudje izkoristili za košnjo in nujna opravila na vrtu.

Tudi prvi klic je bil nekoliko nenavaden, saj Marija Lipovšek iz Novega mesta ni govorila čez oblast in tudi sosedov ni kritizirala, kaj šele da bi se lotila direktorjev. Poklicala nas je, da bi nam zaupala, kako dober kruh pečejo v Šentjerneju. Vsak dan ga okoli 9. ure pripeljejo tudi v Novo mesto, v samopostrežno trgovino na nekdanji Zagrebški cesti, ki se danes menda imenuje Kandijška.

Tudi M. Vrabčič je poklical iz Novega mesta, vendar ni mislil nikogar pohvaliti. Takoj je začel kritizirati novo občinsko oblast. Pravi, da so prej imeli na občini tudi kakšno službo, ki je poskrbela, da je bilo mesto urejeno, danes pa so zelenice po mestu še najbolj podobne sibirski stepi, kjer trave tako kot v Novem mestu nima kdo pokositi. Tudi cestne oznake so ponavadi na novo premazali že, ko je skopel zadnji sneg, letos pa sredi junija niti prehodov za pešce ni videti. Novomeščanom svetuje, naj, preden krenejo čez cesto, dobro pogledajo,

če za volanom sedi poznan obraz, kajti le stari Novomeščani še pomnijo, kje naj bi bile zebre, če pa za volanom sedi tujec, naj si ne drznejo prečkati ceste! Če je bila prej odgovornost za take stvari kolektivna, jo mora po njegovem mnenju, sedaj prevzeti župan.

Mira Gligič iz Krmelja nas je opomnila, da smo v članku na 9. strani "Denar le krinka za napad z bombo" v enem stavku pomotoma zapisali ime Mihael namesto Rudolf. Miri se za napako opravičujemo in objavljamo pravilno zapisan stavek: "Rudi in Božo sta se poznala že dalj časa, nikoli se nista prepirala, Rudi pa je Božu tudi pomagal pri delu, ki ga je za to pošteno plačal."

Luka L. iz Ulice Slavka Gruma je povedal, da že dalj časa gleda edino otroško igrišče sredi betonske

džungle, ki je v izredno slabem stanju. Sprašuje se, če fantje, ki so pred časom tam igrali košarko, niso sposobni popraviti zlomljenega koša in razbite table. Na vasi menda ni tako. Tam so njihovi vrstniki sposobni urediti si celo igrišče ter zbrati denar za koše in gole.

Tjaša T. iz Šentjerneja se veliko vozi po dolenjskih cestah in večkrat se ji dogaja, da mora skopo odmerjeni prostor na njih deliti s kolesarji, ki tam trenirajo. Pravi, da so nekateri zelo nesramni in da se, kljub temu da jim "škarje" peljeta dva tovrnjaka, ne umaknejo. Če vadi skupina s spremstvom klubskega avtomobila, je vse lepo, prav in varno, če pa se peljeta le dva v štric, je lahko to zelo nevarno. Ne skrbijo vsi vozniki za varnost kolesarjev tako kot Tjaša, zato naj ne izzivajo nesreče!

I. V.

NOVINARSKO OCENJEVANJE VIN - Že tretjič zapored je revija Stop organizirala ocenjevanje vin, na katerem slovenski novinarji ocenjujejo tista slovenska vina, ki so na mednarodnem ocenjevanju pred vsakoletnim vinskim sejmom Vino v Ljubljani dobila najvišje ocene. Na podlagi teh ocen Stop podeljuje svoja priznanja - bakhose. Tako je letos Stopovega bakhosa v kategoriji belih suhih vin dobil sovoinju '94 Edvina Širca iz Dutovelj na Krasu; med rdečimi vini so novinarji najbolje ocenili koprski merlot, letnik 1979, v kategoriji belih vin s preostankom sladkorja pa Vinagov sivi pinot, suhi jagodni izbor, letnik 1989. Po mnenju nekaterih najimennejših vrhunskih ocenjevalcev bi moralo prav to vino tudi na mednarodnem ocenjevanju postati šampion v svoji kategoriji.

(Pokušal, ocenjeval, slikal in pisal: A. B.)

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa se opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Priluhnil vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Čakamo vas vsak četrtek med 20. in 21. uro na telefonski številki (068) 323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.

KRKA ZDRAVILIŠČA

HOTELI OTOČEC

Plesno zabavišna restavracija

TANGO

za izbran okus in navade

V soboto, 17. 6., s pričetkom ob 20. uri, vas bosta na HITovem večeru zabavala ansambel Gaucho in pevka Severina. Vabimo vas na plesiče in k pogostitvi s specialitetami iz bogate kulinarčne ponudbe. Rezervacije sprejemamo na recepciji, tel. 068/321-830. Sobotna in nedeljska družinska kosila. Restavracija Tango s terasjo je odprta vsak dan od 11.-22. ure, ob petkih in sobotah do 2. ure zjutraj. Z obiskom na prireditvah v restavraciji Tango tudi prost vstop v Casino Otočec. Vabljeni.

taaaako ribo

Zbral: Bojan Ajdič

To je dovoljeno "Gospod, tukajle smete loviti samo če imate dovoljenje!" zakliča mimoidoči ribiču ob reki. "O, hvala hvala," odgovori ribič, "nič ni narobe, saj dovoljenja za ribolov sploh ne potrebujem, ker samo deževnika namakam."

To je užitek Dva krapa, ki ju je ribič, takoj ko ju je ujel, vrgele v posodo z vodo, se pogovarjata. Pa pravi eden ves vesel drugemu: "Kakšna sreča! In kakšen užitek sploh, saj sem prvič v življenju v tako čisti vodi, kakršna je tale."

Ni res "Nič se ne izgovarjajte! Videl sem, da lovite postvri v živo vabo. To pa je prepovedano in bi kot ribič morali vedeti. Plačali boste kazni." "Že, že, gospod ribiški nadzornik, toda deževnika sem prej ugotovil, torej nisem lovil z živo vabo."